

VZNESENÉ PRIPOMIENKY V RÁMCI MEDZIREZORTNÉHO PRIPOMIENKOVÉHO KONANIA

Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030 – nové znenie

Počet vznesených pripomienok, z toho zásadných

358 / 107

P.Č.	Subjekt	Pripomienka	Typ	Vyhodnotenie (A/ČA/N)
1.	APZ	K vlastnému materiálu v časti Integrovaný rozvojový program I. – Ochrana a rozvoj zdrojov, kapitola 2.2./ I.2. V časti Integrovaný rozvojový program I. – Ochrana a rozvoj zdrojov, v kapitole „2.2./ I.2. Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce“ žiadame upraviť bod. 6 nasledovným spôsobom: „6: Zaviesť flexibilnejší systém získavania kvalifikácií, podporiť vzdelávanie v pracovnom prostredí poskytovaného podnikmi vo všetkých druhoch škôl, zvýšiť kvalitu odborného stredoškolského vzdelávania a zaviesť individuálne vzdelávacie účty na podporu vzdelávania dospelých;“. Odôvodnenie: Doplnenie v uvedenej časti navrhujeme pre dosiahnutie kľúčovej zmeny v oblasti rozvoja sociálneho kapitálu, nakoľko považujeme odborné vzdelávanie a výchovu mladých ľudí za jednu z kľúčových priorít pre udržateľný rozvoj priemyslu, remesiel a služieb v podmienkach nastupjúcej digitálnej ekonomiky.	Z	A Text upravený v zmysle pripomienky APZ a doplnený podľa dodatočnej požiadavky MŠVVŠ vznesenej počas vyhodnocovania MPK.
2.	APZ	K vlastnému materiálu v časti Integrovaný rozvojový program III. Rozvoj komunit, pre zlepšenie analyzovaného stavu podkapitola 11./III.3. V časti Integrovaný rozvojový program III. Rozvoj komunit, pre zlepšenie	Z	A Text doplnený v zmysle

	analyzovaného stavu v podkapitole 11./III.3 Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit“ žiadame doplniť samostatnú časť v nasledovnom znení: „V oblasti školstva: 1. Podporiť úzku spoluprácu stredných odborných škôl s profesijnými cechmi a združeniami, združujúcimi zamestnávateľov v rôznych odvetviach, prostredníctvom budovania nadpodnikových vzdelávacích centier, aby sa posilnila dostupnosť, materiálne aj personálne zabezpečenie praktického vyučovania. 2. Zriadiť centrá odborného vzdelávania v regiónoch so špičkovým vybavením pre spoločensky potrebné remeslá, ktoré budú poskytovať sekundárne aj terciárne vzdelávanie v remeslách. 3. Zaviesť centrálné, celoštátne riadené, transparentné prijímacie pohovory na stredné školy v elektronickej forme a motivačne nastaviť potrebnú úroveň výsledkov pre kvalifikovanie sa žiaka na štúdium na gymnáziu. Toto nastavenie aplikovať rovnako v 1. aj v 2.kole prijímacích pohovorov a dodržať aj v 2.kole nastavené plány výkonov stredných škôl. 4. Motivačným mzdovým hodnotením pre majstrov odbornej výchovy zabezpečiť, aby sa do vzdelávania zapájali aj skutoční odborníci z praxe a vytvoriť podmienky, aby sa tieto osoby mohli pedagogicky vzdelávať popri zamestnaní (náhrady mzdy počas obdobia vzdelávania, vytvorenie študijných odborov na vysokých školách). 5. Vytvárať podmienky v materských a základných školách pre budovanie vzťahu k manuálnej práci u detí a povzbudzovať ich v rozvoji technického nadania a zručností, ktoré preukážu. Záujem detí je potrebné podporiť aj celoplošnou propagáciou remeselných povolání v médiách.“. Odôvodnenie: Považujeme odborné vzdelávanie a výchovu mladých ľudí za jednu z kľúčových priorít pre udržateľný rozvoj priemyslu, remesiel a služieb v podmienkach nastupujúcej digitálnej ekonomiky. Pre naplnenie tejto priority je	pripomienky.
--	---	--------------

		nevyhnutné zamerať sa primárne na zefektívnenie systému odborného vzdelávania v technických smeroch a na vytvorenie kvalitného vzdelávacieho prostredia pre všetky deti a študentov.		
3.	AZZZ SR	Dokument pokrýva dôležité oblasti udržateľného rozvoja, avšak len v minimálnej miere definuje konkrétne nástroje, stratégie či akčné plány, ako tento udržateľný rozvoj dosiahnuť. Rovnako indikátory implementácie, ktoré sú súčasťou prílohy č.2, nemajú stanovené rozmedzie/hodnotiace kritériá, ani cieľ/ambíciu, ktorú chce Slovensko v rámci daného indikátora dosiahnuť, prípadne míľniky na ceste k dosahovaniu týchto cieľov (motivačné prvky, postih v prípade nedodržania cieľov). Návrh sa odvoláva na niekoľko dokumentov z dielne Európskej komisie, chýba však zmienka či záväzok, ako zlepšiť aktívnu účasť Slovenska na existujúcich iniciatívach EÚ, ktorá je chronicky nízka naprieč oblasťami, ktoré návrh pomenúva. Napríklad iniciatívy v oblasti zdravotnej starostlivosti či digitalizácie, ktoré sú ako kriticky dôležité oblasti súčasťou predmetného návrhu. Medzinárodná spolupráca a aktívna účasť Slovenska na iniciatívach EÚ by mala byť zabezpečená jednak na úrovni vládnych inštitúcií, volených a nominovaných zástupcov v európskych inštitúciách, ako aj na úrovni odborných spoločností, ústavov a súkromného sektora. Informovanie o existujúcich programoch a iniciatívach, strategické plánovanie účasti Slovenska na ich spolu-tvorbe, zdieľanie najlepšej praxe, expertné multi-stakeholder diskusie, či čerpanie disponibilných zdrojov, by mali byť neoddeliteľnou súčasťou mandatórnych aktivít kompetentných rezortov.	O	N Nemá charakter pripomienky. Berieme na vedomie, predmetné však zapracovávajú príslušné rezorty do svojich stratégií.
4.	BSK	1.Integrovaný rozvojový program II. Udržateľné využívanie zdrojov - Inovačný index Slovenska: V skratke, príp. v poznámke pod čiarou uviesť	O	ČA Inovačný index obsahuje 25

		aké oblasti a ukazovatele tento konkrétny index posudzuje.		ukazovateľov preukazujúcich inovačnú výkonnosť podnikov a bude uvedené v zátvorke v texte dokumentu
5.	BSK	1.Integrovaný rozvojový program II. Udržateľné využívanie zdrojov - Rozdiely medzi regionálnymi ekonomikami: Pri vyjadrení rozdielu v absolútnych číslach je ich porovnanie a najmä vývoj pomerne komplikované. Pretrvávajúca disparita je zjavná, vyhodnotiť vývoj však nie je objektívne možné. Optimálne je vyjadriť tieto vzťahy pomerovo (o koľko sa v danom období HDP na obyv. zvýšilo v PE a o koľko v BA + aký podiel dosahovalo HDP na obyv. PE na ten istý ukazovateľ pre BA v roku 2008 a koľko v roku 2016).	Z	N Údaj vychádza zo Správy o realizácii priorít a cieľov Aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky za rok 2017. Zavedený odkaz v poznámke pod čiarou. Rozpor odstránený dňa 21.12. 2020.
6.	BSK	2.10 III.2. Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunít obcí, miest a regiónov: Prehodnotenie systému financovania miest a obcí na SR (silné lokálne a regionálne ekonomiky musia mať aj infraštruktúrny základ, o ktorý sa vysokou mierou starajú mestá a obce), pretože sú dlhodobo finančne poddimenzované. 2. následne je potrebné aj prehodnotiť súbor kompetencií (vlastných a aj prenesených) ktoré obce a mestá majú a či sú adekvátne.	Z	N Uvedená požiadavka nie je predmetom tohto dokumentu. Rozpor odstránený dňa 21.12. 2020.
7.	BSK	D. Priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí - 1. Rozvojové národné centrá alebo 2. Mestské regióny a aglomerácie využívajúce svoj rastový potenciál: Zohľadnenie postavenia Bratislavského kraja ako rozvinutého európskeho regiónu, kvôli výške HDP kraja, čo ovplyvňuje jeho menšiu výšku podpory z európskych	Z	N SR v rámci prípravy legislatívy EÚ dlhodobo negociuje možnosť získania podpory pre rozvinutejší región, pričom táto legislatíva je

		fondov v porovnaní s inými krajinami SR.		kompromisom všetkých členských krajín. Rozpor odstránený dňa 21.12. 2020.
8.	BSK	I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce: S touto témou taktiež súvisí pretrvávajúci modernizačný dlh v školskej infraštruktúre na všetkých úrovniach - jeho znižovanie je predpokladom poskytovania kvalitného vzdelávania.	Z	A Nemá charakter pripomienky, ale nižšie uvedená pripomienka do istej miery rieši predmetnú pripomienku.
9.	BSK	I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce: Z hľadiska dostupnosti kvalitnej výchovy a vzdelávania chýbajú opatrenia na zvýšenie/optimalizáciu kapacít školskej infraštruktúry najmä na úrovni materských a základných škôl.	Z	A Doplnený text v zmysle zásadnej pripomienky APZ.
10.	BSK	II.3 Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík: Chýba záujem podporiť opatrenia na znižovanie energetickej náročnosti budov.	Z	N V časti II.3, bod 3) je uvedené „Pripraviť cestovnú mapu na znižovanie emisnej a energetickej náročnosti ekonomiky..“ Zároveň v súčasnosti je v príprave Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov.
11.	ewia	PRIPOMIENKA Č. 1: Nakladanie s odpadmi Str.13 1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov Súčasný stav: prírodný kapitál, 4 odsek V odseku popisujúcom stav odpadového hospodárstva	Z	N – na základe stanoviska MŽP SR zo dňa 16.12.2020.

		navrhujeme doplniť: „Rovnako stagnuje aj energetické zhodnocovanie komunálnych odpadov, kým priemerná úroveň v EÚ dosahuje hodnotu 28 % na Slovensku je to dlhodobo len na úrovni 8 %.“ Str.17 2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov 3. Definovať znižovanie emisií skleníkových plynov a ďalších znečisťujúcich látok do životného prostredia a zamedzenie degradácie strategických prírodných zdrojov (voda, lesy a pôda) ako verejný záujem; V bode 5 navrhujeme doplniť: 5. Znížiť množstvo skládkovaných komunálnych odpadov na menej ako 10% a zvýšiť mieru recyklácie na 65% podľa záväzku z balíčka obehového hospodárstva a zaviesť opatrenia na energetické zhodnocovanie odpadov, opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov a tak každoročne znižovať celkové množstvo komunálnych a aj priemyselných odpadov; Str.35 Príloha č. 2 – Indikátory implementácie Slovensko 2030 Do zoznamu indikátorov doplniť indikátor o miere energetického zhodnocovania komunálneho odpadu (v zmysle bodu 5 na str.17): Názov indikátora: Miera energetického zhodnocovania komunálneho odpadu Definícia: Indikátor predstavuje podiel energeticky zhodnoteného komunálneho odpadu na celkovom množstve vyprodukovaného komunálneho odpadu. Merná jednotka: % Granularita údajov: SR, kraj Zdroj, databáz: SR, DATAcube, zp3002rr Do zoznamu indikátorov doplniť indikátor o miere emisií skleníkových plynov pochádzajúcich zo skládkovania komunálneho odpadu (v zmysle bodu 3 na str. 17): Názov indikátora: Miera emisií skleníkových plynov zo skládkovania komunálneho odpadu uhličitého technológiami CCU/CCS Definícia:Indikátor predstavuje množstvo emisií skleníkových plynov zo skládkovania komunálneho odpadu vyjadrených ako CO₂, Merná jednotka:milión ton CO₂ Granularita údajov:SR Zdroj, databáza: Zdôvodnenie: V celom dokumente úplne absentuje téma energetického		
--	--	--	--	--

	zhodnocovania odpadov napriek zásadnému záväzku, ktorý Vláda SR prezentovala v Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2020-2024: „Vytvoríme podmienky na zvýšenie miery energetického zhodnocovania komunálneho odpadu vzniknutého na Slovensku. Zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov budú podobne ako vo všetkých vyspelých krajinách EÚ integrálnou súčasťou zhodnocovania tých zložiek komunálneho odpadu, ktoré nemožno efektívne materiálovo recyklovať.“ Energetické zhodnocovanie odpadov je súčasťou hierarchie odpadového hospodárstva a má svoju nezastupiteľnú úlohu pri napĺňaní európskeho Akčného plánu pre obehové hospodárstvo a pri dosiahnutí cieľa odklonu odpadov zo skládok. Zariadenia na energetické využitie odpadov (ZEVO), zhodnocujú energetický potenciál nerecyklovateľnej zložky odpadov vo forme výroby tepla a elektrickej energie, ktoré sú dodávané späť do obehového hospodárstva. Biologicky rozložiteľná frakcia odpadu je definovaná ako OZE, takže energia vyrábaná v ZEVO prispieva k dosahovaniu cieľov výroby energie z OZE. ZEVO, okrem energií podporuje aj materiálovú recykláciu, z pevného zvyšku po horení (škvara) sa získavajú kovy a fosfor, samotnú škvaru je možné recyklovať v stavebnom priemysle. Z popola, ktorý vzniká pri čistení spalín je možné extrahovať soli a zachytené kovy. Zariadenia na energetické využitie odpadov sú vo vyspelých krajinách neodmysliteľnou súčasťou integrovaného systému odpadového hospodárstva. Reálne skúsenosti jednoznačne ukazujú, že energetické zhodnocovanie odpadov neohrozuje napĺňanie európskych cieľov recyklácie ale naopak prispieva k rozvoju obehového hospodárstva. Navyše vo svetle súčasného stavu globálnej zdravotnej núdze, ktorá je spôsobená novým koronavírusom 2019-nCoV sú ZEVO súčasťou kritickej infraštruktúry štátu. Aktuálna epidemiologická situácia ovplyvní ďalšie vývojové trendy nakladania s odpadom,		
--	---	--	--

		predovšetkým s komunálnym odpadom, ktorý môže byť potencionálne kontaminovaný koronavírusom 2019-nCoV. Tieto trendy musia akceptovať prioritnú požiadavku na ochranu zdravia zamestnancov v odpadovom hospodárstve a súčasne, bezpečné a hygienické nakladanie s komunálnym odpadom, ktoré sa nesmie stať sekundárnym zdrojom šírenia tohoto vírusu.		
12.	ewia	PRIPOMIENKA Č.2 – Obnoviteľné zdroje energie a Str.19 1. Integrovaný rozvojový program II. Udržateľné využívanie zdrojov „Už v súčasnosti je prevažná časť elektriny (takmer 80 %) vyrábaná nízkouhlíkovými technológiami. Máme však jedno z energeticky najnáročnejších hospodárstiev v EÚ a väčšina využívaných energetických zdrojov je neobnoviteľných, navyše energetická závislosť na dovoze energonosičov zostáva vysoká. Podiel obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe dosiahol v SR 12 %, zatiaľ čo v EÚ-28 v roku 2016 to bolo 17,0 %.“ Str. 20 Do prvého odseku navrhujeme doplniť: Slovenská ekonomika trpí aj vysokou materiálovou náročnosťou. Miera recyklácie tvorí menej ako 50 % celkového množstva odpadov, z toho pri komunálnom odpade 39 %. Miera energetického zhodnocovania komunálnych odpadov je len 8 %. Ekonomika prichádza týmto spôsobom o významné množstvo materiálov a energií, ktoré by mohli byť druhotne využité. Str. 20 2.6 II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík 8. Podporiť technické a technologické inovácie zvyšujúce energetickú efektívnosť a rozvoj nízko-uhlíkovej energetiky; Str. 21 2.8 II.3 Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík 4. Zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie a utlmiť ťažbu uhlia a jeho energetické zhodnocovanie; Str.35 Príloha č. 2 – Indikátory implementácie Slovensko 2030 Do zoznamu indikátorov doplniť indikátor o miere zachytávania oxidu uhličitého technológiami CCU/CCS (v zmysle	Z	N – na základe stanoviska MŽP SR zo dňa 16.12.2020.

		bodu 8 na str. 20) Názov indikátora: Miera zachytávania oxidu uhličitého technológiami CCU/CCS Definícia: Indikátor predstavuje podiel emisií skleníkových plynov zachytených technológiami CCU/CCS na celkovom množstve emisií skleníkových plynov v CO₂. Merná jednotka: milión ton CO₂ Granularita údajov: SR Zdroj, databáza: SHMÚ Zdôvodnenie: Organická frakcia zmesového komunálneho odpadu je definovaná ako biomasa a predstavuje teda obnoviteľný zdroj energie. Obsah tejto frakcie v zmesovom komunálnom odpade je v rozsahu od 30 do 55 %. V súvislosti s poznámkou na strane 19, energetické zhodnocovanie komunálnych odpadov, jednak zvyšuje podiel využívania obnoviteľných zdrojov energie a jednak sa znižuje závislosť na dovoze primárnych energonosičov, nakoľko zmesový komunálny odpad je domácim energonosičom, ktorý je v súčasnosti bez využitia zneškodňovaný skládkovaním. Energetické zhodnocovanie odpadov je súčasťou hierarchie odpadového hospodárstva a má svoju nezastupiteľnú úlohu pri napĺňaní európskeho Akčného plánu pre obehové hospodárstvo a pri dosiahnutí cieľa odklonu odpadov zo skládok. Zariadenia na energetické využitie odpadov (ZEVO), zhodnocujú energetický potenciál nerecyklovateľnej zložky odpadov vo forme výroby tepla a elektrickej energie, ktoré sú dodávané späť do obehového hospodárstva. Biologicky rozložiteľná frakcia odpadu je definovaná ako OZE, takže energia vyrábaná v ZEVO prispieva k dosahovaniu cieľov výroby energie z OZE, v súlade s bodom 4. na strane 21. ZEVO zohráva dôležitú úlohu aj pri dosahovaní ambiciózných cieľov klimateckej neutrality. V SR, ktorá je závislá na skládkovaní odpadov je sektor odpadového hospodárstva významným zdrojom skleníkových plynov. Je treba si uvedomiť, že okrem znečisťovania pôdy a podzemnej vody, sa pri skládkovaní odpadov uvoľňuje do ovzdušia metán, ktorý má 28 x vyšší GHG efekt ako oxid uhličitý. V SR sa aj v súčasnosti skládkuje takmer		
--	--	--	--	--

		polovica vyprodukovaného komunálneho odpadu, čoho výsledkom je, že od roku 1990 sa zvýšili emisie CO₂ zo sektoru odpadového hospodárstva o 76 %. Pre porovnanie v Rakúsku, sa za rovnaké obdobie, vďaka zákazu skládkovania komunálnych odpadov a postupnému zvyšovaniu podielu odpadov zhodnocovaných v ZEVO, znížili emisie CO₂ o takmer 40 %. Zvyšovanie energetickej účinnosti ZEVO a zavádzanie nových perspektívnych technológií na zachytávanie uhlíka (CCU) posúvajú tento proces do úplne inej dimenzie spaľovacích zariadení a ZEVO sa tak dostáva z úrovne klimatickej neutrality až k technológiám, ktoré sú klimaticky negatívne, čo je v súlade s bodom 8 na strane 20.		
13.	KBS	i) Na strane 11 v kapitole 1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov Cieľ Integrovaného rozvojového programu I. doplniť na začiatku nasledovný text: „Podpora zachovania súdržnosti a rozvoja rodiny ako prirodzenej a základnej bunky spoločnosti,“ a uskutočniť korekciu textu. ii) V tabuľke na strane 11 „Kľúčová zmena“ navrhujeme za slovo „Presadenie“ doplniť text s nasledovným znením: „podpory zachovania súdržnosti a rozvoja rodiny ako prirodzenej a základnej bunky spoločnosti,“ iii) V tabuľke na strane 11 „Kľúčová zmena“ navrhujeme pred odrážku „rast a zdravie populácie“ doplniť novú odrážku s nasledovným znením: „zachovanie súdržnosti rodiny“. iv) Na strane 11 v Kapitole „Súčasný stav: sociálny kapitál (ľudský kapitál, kultúra, právny štát)“ doplniť na začiatku nasledovný text: „Inštitúcia rodiny poskytuje jedinečné výkony ako pre jednotlivcov, tak aj pre spoločnosť. Prínos konkrétnych rodín pre spoločnosť je však v určitej miere podmienený: a to kvalitou ich vzťahov a schopnosťou plniť svoje rodinné funkcie. Zo vzájomného pôsobenia a určitej závislosti medzi stavom spoločnosti a stavom rodín vyplýva dôležitý faktor pre tvorbu a realizáciu rodinnej politiky. Poznajúc zákonitosti vzniku	ČA Do textu materiálu v časti „Na zlepšenie súčasného stavu je potrebné urobiť:“ bol doplnený text do 3 odrážky nasledovne: „Inštitúcia rodiny poskytuje jedinečné výkony ako pre jednotlivcov, tak aj pre spoločnosť. Prínos konkrétnych rodín pre spoločnosť je však v určitej miere podmienený: a to kvalitou ich vzťahov a schopnosťou plniť svoje rodinné funkcie. Zo vzájomného pôsobenia a určitej závislosti medzi stavom spoločnosti a stavom rodín vyplýva dôležitý faktor pre tvorbu a	Z

	a rozvoja rodinného života má každá spoločnosť vytvárať také rámcové kultúrne, politické a ekonomické podmienky, aby pokiaľ možno každá rodina mohla byť tým, čím je povolaná byť: „spoločenstvom lásky a života“. Poslanie rodiny pre svoj vnútorodinný život a pre život spoločnosti: budovať vzťahy lásky; postarať sa o potomstvo; starať sa o duchovný a fyzický rozvoj potomstva. Sociológia (napr. Richard T. Schaefer, In: Sociology) rozlišuje okrem rodiny v tomto užšom ponímaní (nukleárna rodina) aj rodinu v širšom ponímaní: rodičia a deti spolu ďalšími príbuznými v jednej domácnosti. Rodinné spolužitie, kde jadrom je manželský zväzok rodičov a ich spoločná zodpovednosť za deti, má v sebe silnú motiváciu pre trvalosť spolužitia a pre solidaritu voči všetkým členom rodiny. V tomto zmysle je takáto rodina prvotnou (záchrannou) sociálnou sieťou. Priebeh životných fáz rodiny a najmä realita početných rozvodov a po-rozvodových spolužití, tiež spolužitia bez manželskej zmluvy samozrejme menia štruktúru a trvácnosť konkrétnych rodín.. To však nič nemení na podstate rodiny, ktorá je trvalým manželským spolužitím rodičov s deťmi a prirodzenou a základnou bunkou spoločnosti, hoci súčasné definície rodiny skôr zdôrazňujú tieto neštandardné rodinné spolužitia. Aby mohla ktorákoľvek rodina plniť svoje jedinečné funkcie, najmä vytvárať stabilné osobné spoločenstvo a slúžiť reprodukcii života, musí si zabezpečiť potrebné zdroje obživy a ďalšie nevyhnutné materiálne a nemateriálne životné podmienky na uspokojenie svojich potrieb. Táto skutočnosť vtlača rodine aj ekonomický charakter a znaky ekonomického subjektu. Ako sa prejavuje a realizuje charakter rodiny ako ekonomického subjektu? Rodina v sebe zjednocuje dynamiku potrieb, ekonomických záujmov, vyvolaných potrebami, nutnosť ekonomického rozhodovania o použití ohraničených ekonomických zdrojov v rodine i v spoločnosti. Ide najmä o rozhodovanie o hmotných a nehmotných investíciách rodiny, o	realizáciu rodinnej politiky.“ Ďalšie návrhy idú nad rámec predkladaného materiálu. Je potrebné ich uplatniť v nadväzujúcich sektorových dokumentoch. Na základe stanoviska MS SR zo dňa 11.12.2020.
--	--	---

	formách podnikania na získanie zdrojov, o spôsoboch používania zdrojov, o spotrebnom správaní rodiny. Nástrojom, ktorý umožňuje ekonomické rozhodovanie rodiny na určitej úrovni účelnosti a racionality je rodinný rozpočet. Základným pravidlom hospodárenia rodiny je zodpovednosť živel'ov, otca a matky, za súčasný i budúci životný štandard rodiny a za fyzický a duchovný rozvoj jej jednotlivých členov. Každá rodina je veľmi často postavená pred voľbu, kde a ako investovať svoje (prevažne prácou získané) zdroje. Jedným zo základných investičných rozhodovaní mladých rodín je rozhodovanie o počte a dobe narodenia detí, o zamestnaní matky, najmä o dĺžke jej aktívnej a plnej starostlivosti o dieťa v rodine. Pri tomto rozhodovaní nejde iba o ekonomické kritériá. Ide primárne o záujmy dieťaťa, ale aj o profesné uplatnenie matkiných ambícií. Skúsenosti mnohodesných rodín svedčia o tom, že uprednostňovanie mimoekonomických kritérií pri vyššie spomenutých dvoch typoch investičných rozhodovaní v rodinách môže byť a často je vysoko racionálne. Prostriedky „stratené“ kvôli deťom sa neskôr vrátia v podobe pokojného spoluzitia a stabilizácie vzťahov v rodinách. Týmto sa často ušetria nemalé dodatočné náklady konkrétnej rodiny aj náklady spoločnosti na odstraňovanie následkov chýb vo výchove detí. Výdavková časť rodinného rozpočtu je veľmi citlivým barometrom meniacich sa rodinných aj spoločenských ekonomických podmienok. Nákupné preferencie sú veľmi pružné a veľmi rozdielne nielen medzi rodinami (domácnosťami), ale aj v rámci každej rodiny sú veľmi premenlivé v závislosti od životnej fázy rodiny. Hospodárenie konkrétnych rodín je silne závislé od hospodárskej situácie v konkrétnej krajine. Na spôsob „spojitých nádob“ musí rodina suplovať niektoré funkcie národného hospodárstva (naše skúsenosti z čias komunizmu sú veľmi bohaté: nedostatočný rozvoj osobných služieb pre rodiny, vysoká miera zamestnanosti žien – matiek malých detí at.). A na	
--	---	--

	druhej strane štát sa snažil sám si uzurpovať napríklad výchovnú funkciu rodín. Sila vnútorných vzťahov v rodinách pôsobí ako sebaregulačný systém. Vplyvy vonkajšieho prostredia, sprostredkované do rodiny jednak prostredníctvom nárokov a potrieb jednotlivých členov rodiny, jednak globálnym tlakom na rodinu ako celok, sú v rodinách modifikované v závislosti od ich hodnotovej a vzťahovej stability a od ich sociálno-ekonomickej situácie.“ v) Na strane 11 v Kapitole „Súčasný stav: sociálny kapitál (ľudský kapitál, kultúra, právny štát)“ doplniť za odstavce začínajúci sa textom: „Podľa populačných prognóz Eurostatu patrí Slovensko medzi európske krajiny s najrýchlejšie starnúcim obyvateľstvom. ...“ nasledovný text: „Dôležitým faktorom populačného vývoja sú podmienky mladých rodičov počas materskej dovolenky, teda možnosť slobodne sa rozhodnúť medzi profesijným rastom a plnou domácou starostlivosťou o deti minimálne do troch rokov veku bez toho, aby jedna z uvedených možností bola menej ekonomicky výhodná. Investícia do starostlivosti o deti musí byť zo strany štátu a spoločnosti akceptovaná ako najhodnotnejšia investícia do rozvoja spoločnosti“. vi) na strane 12 za slová: „s ich sociálno-ekonomickým zázemím,“ doplniť slová: „s poklesom súdržnosti rodín a rastúcou mierou rozvodovosti“. vii) Na strane 14 v kapitole „Na zlepšenie súčasného stavu je potrebné“ doplniť novú podkapitolu s nasledovným znením: „2.1 I.1 Zabezpečiť legislatívnu a spoločenskú podporu vnútornej stability a zachovania súdržnosti rodiny. 1. Legislatívne podporiť stabilitu a súdržnosť rodiny formou zabránenia vzniku ľahko zrušiteľných foriem spoluzitia (napríklad jednoduchou registráciou a zrušením u notára), ktoré sú v priamom rozpore s najlepšimi záujmami dieťaťa. Podporovať súdržnosť rodiny vytváraním záchranných sietí pre rodinu. Podporovať centrá pre rodinu ako miest pre riešenie krízových situácií v rodine. Upraviť legislatívu tak, aby pre rodiny nebol		
--	---	--	--

	ekonomicky výhodnejší rozvod alebo voľné spolužitie ako prostriedok na získanie finančných stimulov a finančných výhod. 2. Zachovať princíp subsidiarity k rodine a zaviesť princíp, že rodina nesmie byť nástrojom na dosahovanie národohospodárskych, populačných či ideologických cieľov. Práce v domácnosti, starostlivosť o deti a o potreby všetkých členov rodiny, ktoré majú - analogicky podľa spoločenskej klasifikácie činností - prevažne charakter služieb sa budú považovať za ekonomické činnosti. Opustenie princípu uprednostňovania štátnej, povinnej inštitucionalizovanej výchovy detí predškolského veku.“ Ostatné kapitoly sa prečísľujú. viii) Na strane 14 v kapitole 2.1 I.1. Zastaviť pokles populácie a podporiť rast podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva navrhujeme doplniť nové body 1. a 2. s nasledovným znením: „1. Na účely zlepšenia populačného vývoja prostredníctvom podpory mladých rodín je nevyhnutné zaviesť princíp, podľa ktorého je osobná starostlivosť o dieťa do 3 rokov veku dieťaťa alebo podľa rozhodnutia rodičov do 6 rokov veku dieťaťa najvýhodnejšou investíciou do rozvoja spoločnosti a je rovnako ekonomicky hodnotená ako zaradenie sa do pracovného procesu; a zároveň opustiť princíp, že rodič je len vtedy ekonomicky hodnotný pre spoločnosť, ak čo najskôr odovzdá dieťa do inštitucionalizovanej výchovy a zaradí sa naspäť medzi výrobné prostriedky. 2. Bude potrebné zaviesť motivačné nástroje na podporu zamestnávania, ktoré umožnia flexibilitu v práci pre rodičov s deťmi od troch do minimálne šiestich rokov. Zabezpečiť ekonomické ohodnotenie osobnej starostlivosti o dieťa rodičmi v domácom prostredí tak, aby rodičia neboli ekonomicky nútení opúšťať svoje deti vo všeobecne akceptovanom kritickom veku do troch rokov dieťaťa. Rozširovať možnosti zo strany zamestnávateľov pri starostlivosti o dieťa od troch do minimálne šiestich rokov veku dieťaťa na pracovisku. Rozšíriť právo na rodičovskú dovolenku aj na starých rodičov prednostne u mnohodedných rodín (s tromi a viac	
--	---	--

	deťmi), čo prispeje k aktívnemu starnutiu. Zabezpečiť ekonomickú podporu zodpovedných pracujúcich mnohohodetných rodín s troma a viac deťmi, najmä v oblasti bývania, mobility a úľavách na dani z príjmu.“ Ostatné body sa prečísľujú. Odôvodnenie: Vízia pracuje najmä s faktormi, ktoré by sa dali charakterizovať ako "materiálne", teda s ekonomickými, ekologickými, hmotným a materiálnym potenciálom. Obyvateľstvo, populáciu uvádza ako ľudský kapitál, ktorý vidí cez prizmu jednotlivca ako výrobného prostriedku. Vízia tak stavia na mylnej premise, že ak bude republika ekonomicky prosperovať, tak bude napredovať blaho jednotlivca. Uvedené však nie je pravdou. Základnou bunkou spoločnosti je harmonická, súdržná rodina tvorená otcom, matkou a ich spoločnými deťmi, ktorá jediná je schopná zabezpečiť prosperitu a rast celej spoločnosti. Muž a žena spojení v manželstve tvoria spolu so svojimi deťmi rodinu. Táto ustanovizeň predchádza akékoľvek uznanie verejnou mocou; tá je povinná ju prijať. Rodina sa má pokladať za normálny základný vzťah, podľa ktorého sa majú hodnotiť rozličné formy príbuzenstva. Takáto rodina je objektívny a prirodzený ideál a má byť zo strany štátu považovaná a predkladaná ako hodnotový cieľ, ktorý zabezpečuje prosperitu spoločnosti. Naopak, rodina v kríze (rodina s naštiepenými vzťahmi, rozpadajúca sa rodina, rodina poznačená chorobou, smrťou, tragédiou a pod.) má pre štát vždy predstavovať príležitosť na vytváranie záchranných sietí a to v prospech maloletých detí ako aj celej spoločnosti. Preto je nevyhnutné zahrnúť do Vízie a stratégie rozvoja Slovenska rodinný aspekt, rodinné východiská a rodinné ciele a postaviť rodinu ako nosný pilier prosperujúcej spoločnosti. K súdržnosti rodiny je potrebné uviesť aj vplyv na deti. "Výsledky výskumov, napr. Trnka (1974), De Bord (1997), Hetherington (1987, 1989), Gardner (1990), Wallerstein (1991), Harineková (1999), Amato, Keith (1992), konštatujú, že deti rozvedených rodičov sú v		
--	--	--	--

	priemere na tom horšie než deti vyrastajúce v úplných rodinách. Rozvod rodičov pôsobí na väčšinu detí negatívne a jeho následky sa objavujú u detí v rôznom rozsahu, dĺžke trvania a intenzite v závislosti od viacerých činiteľov, ako sú vek, pohlavie, osobnosť, rodinná situácia, širšie vzťahy, geografická stabilita rodiny. Problémy detí rozvedených rodičov sa zistili najmä v oblasti školskej úspešnosti, problémového správania, v prežívaní a v negatívnom sebaobrazu, v oblasti vzťahov k rodičom, vrstovníkom, neskôr k životným partnerom a v oblasti sexuálnej identifikácie. " In: Popelková, Skanderová: Analýza niektorých psychických problémov detí z rozvedených manželstiev. Dostupné na: https://cmps.ecn.cz/pd/2006/texty/pdf/popelkova_skanderova.pdf , prípadne https://docplayer.net/38389262-Analyza-niektorych-psychickyh-problemov-deti-z-rozvedenych-manzelstiev.html , zobrazené 24.11.2020. Ďalej, Rada OSN pre ľudské práva začiatkom júla 2015 schválila rezolúciu na podporu rodiny. Citujúc Všeobecnú deklaráciu ľudských práv nazvala rodinu "prirodzenou a základnou bunkou spoločnosti" a vyzvala štáty na prijatie opatrení na jej podporu a rozvoj. Rodina podľa rezolúcie čelí "rastúcej zraniteľnosti" a štáty by jej mali venovať zvláštnu pozornosť. Zároveň, podľa publikácie "Vplyv starnutia populácie na zamestnanosť" vydanéj Radou pre rozpočtovú zodpovednosť je pre Slovenskú republiku charakteristický nepriaznivý demografický vývoj. Správa OSN Slovensku rovnako upozorňuje na tento demografický problém. Žiadame preto, aby bola podpora a rozvoj rodiny zahrnutá do Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 ako jej relevantná súčasť. Zároveň, pri realizácii vízie a stratégie Slovenska nie je možné rodinné opatrenia čiastkovať ani kúskovať, ale je nevyhnutný koncepčný prístup a všetky aspekty implementovať spoločne tak, aby rodina naďalej mohla plniť svoju nevyhnutnú a najdôležitejšiu funkciu v spoločnosti. Nakoľko Slovensko je	
--	---	--

	ekonomicky vyspelé a má ambíciu sa ďalej rozvíjať, je čas investovať získané zdroje do plnej podpory rodinných vzťahov a najmä vzťahov k deťom v citlivom veku do 6 rokov. Preto je nevyhnutné zohľadniť všeobecne akceptované tézy o prítomnosti a dostupnosti matky ako prvej väzobnej postavy pre dieťa od narodenia do minimálne 34-44 mesiacov veku, kedy dochádza k prirodzenému odpútavaniu sa dieťaťa od matky, ktoré môže ale v niektorých prípadoch trvať až do 6 rokov veku. Absencia matky, hoci i krátkodobá, jednorazová či opakovaná je dieťaťom prežívaná ako trvalá strata matky (smrť matky), čo zanecháva na dieťati vždy stopu, ktorá môže negatívne ovplyvňovať jeho rozvoj ako aj život v dospelosti. V určitých prípadoch môže absencia matky napríklad z dôvodu denného odkladania do jaslí alebo škôlky v čase, keď dieťa ešte nie je prirodzene odpútané od matky, spolu s inými faktormi na strane dieťaťa ako aj na strane výchovy spôsobiť až krajne patologický vývoj dieťaťa. (In: John Bowlby: Väzba, opustenie, strata). V súvislosti s mottom Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030: „Slovensko sú ľudia a regióny pre ich spokojný a plnohodnotný život“ poukazujeme na skutočnosť, že využitie času jednotlivca má významný vplyv na spokojnosť so životom. Pritom, všeobecná spokojnosť s využitím času je schopnosť venovať sa rekreačným a kultúrnym aktivitám a trávenie času venovaním sa vlastným záujmom a uspokojivé využitie času. Využitie času môže zahŕňať všetky typy aktivít, či už týkajúcich sa práce alebo nie. Uvedené môže na jednej strane pozostávať z platenej alebo neplatenej práce a času dochádzania za prácou, ale tiež zahŕňať prácu v domácnosti, vrátane starostlivosti o deti, varenie, domáce práce, a starostlivosti o starších alebo zdravotne postihnutých ľudí a na druhej strane venovanie sa sociálnym a kultúrnym aktivitám, fyzickým aktivitám, športu, dobrovoľníctvu, politickým aktivitám, používaním internetu, navštevovaním bohoslužieb atď. K tomu pozri publikáciu Quality	
--	--	--

		of life Facts and views, dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/6856423/KS-05-14-073-EN-N/742aee45-4085-4dac-9e2e-9ed7e9501f23 , zobrazené 25.11.2020. Pripomienky s analogickým obsahom sme vzniesli aj k materiálu: https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2019-541, ktorý sa na portáli www.slov-lex.sk nachádza v štádiu vyhodnotenie MPK.		
14.	KBS	Na strane 16, v kapitole 2.4, I.4 Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu, v bode 2. navrhujeme slová: „vrátane implementácie opatrení na prevenciu a prekonávanie stereotypov, znevýhodnenia, diskriminácie, či stigmatizácie“ preformulovať nasledovne: „všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie“. Odôvodnenie: Súhlasíme s cieľom dlhodobej stratégie udržateľného rozvoja SR, ktorým je zlepšenie súčasného stavu v oblasti ochrany a podpory ľudských práv pre všetkých ľudí. Žiadame terminológiu Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 a z nej vychádzajúcich dokumentov a aktivít zosúladiť s terminológiou Ústavy Slovenskej republiky. Navrhujeme namiesto právne neurčitých pojmov (stereotyp, stigmatizácia,..) použiť pri výpočte diskriminačných dôvodov textáciu vychádzajúcu z Ústavy SR. Konkrétne, Slovenská republika uznáva práva všetkých osôb (článok 12 ods. 1 a 2: „Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a	A Text bol preformulovaný po konzultácii s MPSVR SR v zmysle pripomienky. „Zlepšiť vymožitelnosť práva, prístup k spravodlivosti pre všetkých, ochranu a podporu ľudských práv, bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, alebo rod alebo iné postavenie, vrátane účinného boja s environmentálnou kriminalitou, a politik zameraných na znevýhodnené a zraniteľné skupiny	Z

		náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.“ Nakoľko bude Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 podkladom pre ďalšie právne dokumenty alebo dokumenty nelegislatívnej povahy, je potrebné koncipovať ju v súlade so zachovaním jasnosti a presnosti na účely zabezpečenia právnej istoty.		obyvateľov;“
15.	KBS	Na strane 2 v kľúčovom slove „plnohodnotný život“ navrhujeme na konci doplniť nasledovný text: „a sloboda náboženského vyznania“. Odôvodnenie: Vychádzajúc z motta materiálu Slovensko 2030: „Slovensko sú ľudia a regióny pre ich spokojný a plnohodnotný život“ navrhujeme do obsahu pojmu plnohodnotného života zaradiť aj slobodu náboženského vyznania, ktorá zahŕňa možnosť i) slobodne patriť k registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, ii) slobodne prejavovať svoju vieru alebo náboženstvo súkromne alebo verejne, zachovávaním obradov, vyučovaním, iii) slobodne sa zúčastňovať na bohoslužbách. Uvedená aplikácia slobody náboženského vyznania prispieva k plnohodnotnému životu a všeobecnej spokojnosti s využitím času a so životom jednotlivca. V tejto súvislosti sa opierame o článok 24 ods. 1 Ústavy SR, zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, o text uvedený v publikácii Quality of life Facts and views, dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/6856423/KS-05-14-073-EN-N/742aee45-4085-4dac-9e2e-9ed7e9501f23 , zobrazené 25.11.2020. Taktiež poukazujeme na text: https://www.najpravo.sk/clanky/nabozenska-sloboda.html, zobrazené 25.11.2020.	ČA Definícia bola upravená na základe konzultácie s MPSVR SR nasledovne: „plnohodnotný život – realizácia potenciálu každého jednotlivca.“ Na základe stanoviska MPSVR SR zo dňa 10.12.2020. Z	

16.	KBS	V celom texte pojem „rodové členenie“ a pojem „rodový mzdový rozdiel“ (najmä počnúc stranou 36 a nasledujúce v časti Príloha č. 2 v kolónke Granularita údajov a na strane 42) navrhujeme zameniť za pojem „členenie podľa pohlavia“ a „rozdiel v odmeňovaní mužov a žien“. Odôvodnenie: Všeobecne používané a zaužívané pojmy sú: „štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a veku“, prípadne pohlavná a veková štruktúra ... obyvateľstva, zamestnancov, atď.,. a tiež pojem „odmeňovanie mužov a žien“. Pojem rodová, rodový, rodové je právne neurčitý pojem. Ústava SR, primárne právo EÚ ani žiadna záväzná ľudsko-právna medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, neobsahuje pojem „rod“ vo význame „gender“, ale vo význame "pôvod" (anglicky "birth"). Preto je nevyhnutné, aby nelegislatívny všeobecný materiál Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, ktorý bude podkladom pre legislatívne aj nelegislatívne dokumenty obsahoval právne určité, ustálené a korektné pojmy. Ústava Slovenskej republiky pozná len pojem "rod" vo význame pôvod (angl. "birth"). Aj napriek používaniu pojmu "rod" vo význame gender v sociologických a iných vedných odboroch, kde je jeho použitie na slobodnej vôli vedcov, predmetný pojem "rod" vo význame "gender" nie je možné prenášať do legislatívnych alebo aj nelegislatívnych dokumentov, ktoré majú svoje ustálené pojmy, ktoré vychádzajú z právne záväzných noriem. Z uvedeného dôvodu žiadame, aby bol použitý pojem „členenie podľa pohlavia“, ktorý je súladný s Ústavou SR, primárnym právom EÚ a záväznými ľudsko-právnymi dokumentami. Uvedený pojem korešponduje so zaužívanou a dlhodobo používanou terminológiou v aplikačnej praxi v Slovenskej republike. K tomu pozri napríklad: http://www.humannageografia.sk/clanky/pohl_vek_strukt_SR.pdf, zobrazené: 3.8.2020, prípadne: <a 115="" 680="" 866"="" 946="" href="http://files.biologicka-</p> </td><td data-bbox="> N – rodový mzdový rozdiel Názov ukazovateľa bol konzultovaný so ŠÚ SR dňa 2.12.2020 a je plne v súlade s názvom uvedeným v číselníku http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22i8E020CDA1F7C4DA9A9EB-A0310F1D6823%22)&ui.name=Vybran%c3%a9%20ukazovatele%20rodovej%20rovnosti%20-%20Trh%20pr%c3%a1ce%20%5bra1003rs%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommomn%2fclose.html&run.outputLocale=sk Z Pripomienka bola upravená ako obdobná pripomienka MPSVR SR. A – rodové členenie. Pripomienka bola upravená ako obdobná pripomienka MPSVR SR.
-----	-----	---

		struktura.webnode.sk/200000079-0aa9f0ba28/Dokument.pdf, zobrazené 3.8.2020, kde sa uvádza pojem štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a veku; prípadne: http://www.infostat.sk/vdc/pdf/slovník2.pdf, zobrazené 3.8.2020. K použitiu pojmu rozdiel v odmeňovaní mužov a žien poukazujeme na článok 141 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, dostupné na: https://www.slov-lex.sk/static/prilohy/SK/ZZ/2004/185/20040414_3029367-2.pdf, prípadne § 119a Zákonníka práce, resp. napríklad: https://www.epi.sk/odborny-clanok/Zasada-rovnakej-odmeny-zien-a-muzov-v-doterajsej-judikature-Europskeho-sudneho-dvora.htm.		
17.	KOZP	Odporúčame v časti 2.11 III.3. „Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komún“ v prvej oblasti - „V oblasti sociálnej a zdravotnej infraštruktúry“ - nahradiť v bode 2 slovo „ošetrovateľskej“ slovom „opatrovateľskej“, Odôvodnenie: Bod 2 je výlučne o poskytovaní sociálnych služieb, medzi ktoré nepatrí poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti v domácom prostredí. Ošetrovateľskú starostlivosť v domácom prostredí vykonávajú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti a nie poskytovatelia sociálnych služieb, pričom je hrazená zo zdrojov verejného zdravotného poistenia. Sociálna služba je poskytovanie opatrovateľskej starostlivosti v domácom prostredí. Ak chcel predkladateľ materiálu riešiť oblasť financovania ošetrovateľskej starostlivosti ako prepojeného modelu systému sociálnej a zdravotnej starostlivosti, takéto prepojenie je uvádzané v predchádzajúcom bode materiálu.	O	A Slovo „ošetrovateľskej“ bolo upravené v zmysle pripomienky MPSVR SR.
18.	KOZP	Odporúčame v časti I.3 „Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie“ opraviť číslovanie textu v odrážkach tak, aby súčasná úloha č. 1. „Vytvoriť systém systematickej prevencie, včasnej diagnostiky a	O	N Text bol zmenený v dôsledku iných

		intervencie, vrátane systému výchovy a osvetu v oblasti zdravého životného štýlu a boja so závislosťami;“ bola označená číslom 4. a všetky nasledujúce úlohy v tejto časti sa prečísľujú číslami 5, 6, 7, 8 a 9, Odôvodnenie: Text pôsobí zmätočne, sú v ňom dvakrát upravené úlohy označené ako č. 1 a č. 2, pričom text pôsobí tak, že by mohlo ísť o úlohy spojené s deinštitucionalizáciou sociálnych služieb, čo rozhodne nie je reálne.		pripomienkujúcich subjektov.
19.	KOZP	Odporúčame zosúladiť číslovanie strán v „Obsahu“ s číslami strán. Odôvodnenie: Číslovanie strán je posunuté.	O	A Obsah bol upravený v zmysle pripomienky.
20.	Kvakovce	Obec Kvakovce víta pripravovaný materiál, ale nemôžeme súhlasiť s tým, že táto stratégia vôbec nespomína cestovný ruch. Sú zaostalé regióny, kde sa rozvoj cestovného ruchu dokáže priamo vytvoriť pracovné miesta, zvýšiť kvalitu života miestnych ľudí. Aj preto navrhujeme, aby do tohto materiálu bola zapracovaná vodná turistika, špeciálne Rozvoj prírodného potenciálu vodných nádrží na Slovensku, ako VN Domaša, Liptovská Mara, Zemplínska Šírava a Oravská priehrada. Všade vo svete sú vodné nádrže a jazerá významnými ťahúňmi miestnej regionálnej ekonomiky. Aj preto sme presvedčení, že Vízia a stratégia rozvoja Slovenska musí obsahovať zmienku o rozvoji prírodného potenciálu vodných nádrží, kde je potrebné vybudovať a opraviť základnú turistickú infraštruktúru.	Z	N V časti II.3 Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík, str. 19, sa v bode 8 uvádza cestovný ruch nasledovne: „Maximalizovať pokrytie domáceho dopytu po produktoch a službách vlastnou regionálnou produkciou, predovšetkým v oblasti potravinárskej produkcie, energetike, a oblasti služieb vrátane udržateľného cestovného ruchu“. Vízia a stratégia dáva jasný rámec toho, čo Slovensko má vykonať. Problematiku cestovného ruchu má v gescii Ministerstvo dopravy

				a výstavy SR. Konkrétne priority majú byť spracované v pripravovanej Stratégii udržiateľného cestovného ruchu do roku 2030. Navyše sme akceptovali hromadnú pripomienku verejnosti, týkajúcej sa udržiateľného cestovného ruchu dňa 8.12.2020.
21.	MDaVSR	1.Kapitola 2.7 II.2 Dobudovať infraštruktúru inovačne založenej zelenej ekonomiky, na strane 21 vlastného materiálu, žiadame upraviť bod „2.“ z pôvodného textu: „Modernizovať informačnú a dopravnú infraštruktúru, ktorá je súčasťou základnej siete TEN-T a dôležitých regionálnych spojení;“ nasledovne: „Modernizovať a rozvíjať digitálnu a dopravnú infraštruktúru, ktorá je súčasťou siete TEN-T a dôležitých regionálnych spojení;“. Odôvodnenie: Úprava sa navrhuje z dôvodu, že v podmienkach SR, kde doteraz nie je dobudovaná nosná sieť dopravnej infraštruktúry, je naďalej potrebné dopravnú infraštruktúru nielen modernizovať, ale aj pokračovať v jej rozvoji, resp. budovaní, a to nielen úseky zaradené do základnej siete TEN-T, ale aj ostatné úseky súhrnnej siete TEN-T podľa Nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ. Digitálna infraštruktúra vystihuje podstatu viac ako informačná infraštruktúra. Je veľmi dôležité, aby dopravná infraštruktúra bola vybavená digitálnou infraštruktúrou (satelitné	O	A Text upravený v zmysle pripomienky

		technológie, WIFI, 4G/5G mobilné komunikácie, optické káble), ktorá je kľúčová pre ďalší rozvoj v oblasti mobility, napr. pre inteligentné dopravné systémy, autonómne vozidlá a pod.		
22.	MDaVSR	2.Kapitola 2.11, III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit, podnadpis „V oblasti dopravnej infraštruktúry“ na strane 27 žiadame doplniť nový bod označený ako „1. Pokračovať v rozvoji a modernizácii dopravnej infraštruktúry ako základného predpokladu pre vytvorenie funkčného, udržateľného a kvalitného dopravného systému SR podporujúceho ekonomický rozvoj SR;“ a následne ostatné body prečíslovať. Odôvodnenie: Rozvoj a modernizácia dopravnej infraštruktúry zohráva v podmienkach SR naďalej významnú úlohu, preto tento aspekt je potrebné premietnuť aj v tejto časti materiálu.	O	A - Text upravený v zmysle pripomienky
23.	MFSR	K vlastnému materiálu 1. Vo vlastnom materiáli na str. 18 v časti „Integrovaný rozvojový program II. Udržateľné využívanie zdrojov“ odporúčame v odseku venujúcom sa automobilovému priemyslu opraviť tvrdenie: „Tento priemysel však vytvára iba 4 % pridanej hodnoty vytvorenej v SR a málo rozvíja výskumné a vývojové kapacity.“ Odôvodnenie: Automobilový priemysel investuje do výskumu a vývoja najviac zo všetkých odvetví súkromného sektora. Za rok 2019 to bolo 102 mil.eur, čo je 24% súkromných výdavkov na vedu a výskum, resp. 13% celkových výdavkov na výskum a vývoj. Teda výrazne nadproporčne k svojmu podielu na HDP Slovenska. 2. Vo vlastnom materiáli na str. 19 v časti „Integrovaný rozvojový program“ v druhom odseku odporúčame slová „výdajov štátu“ nahradiť slovami „výdavkov štátu“. 3. Vo vlastnom	O	ČA – text bol upravený podľa pripomienok v bodoch 2, 3, 5, 6, 7.

	materiáli na str. 19 v časti „Integrovaný rozvojový program II. Udržateľné využívanie zdrojov“ odporúčame aktualizovať názov „Innovation union scoreboard“ na „European innovation scoreboard“ a rovnako navrhujeme aktualizovať aj postavenie Slovenska podľa aktuálneho rebríčka. 4. Vo vlastnom materiáli na str. 19 v časti „Integrovaný rozvojový program II. Udržateľné využívanie zdrojov“ odporúčame aktualizovať údaje o regionálnom HDP podľa najnovších údajov. 5. V časti „Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy“ na str. 25 odporúčame nahradiť slová „rozpočtové programovanie“ slovami „programové rozpočtovanie“ a to v kontexte textu v časti „Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie a nástroje realizácie národnej stratégie...“ na str. 32, kde sa uvádza úloha „Integrácia strategického plánovania a programového rozpočtovania previazaného na všetkých úrovniach verejnej správy“. Podotýkame, že územná samospráva má z dôvodu efektívnosti podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy pri počte obyvateľov do 2000 možnosť rozhodnúť sa o zavedení či nezavedení programového rozpočtovania. 6. Vo vlastnom materiáli odporúčame upraviť číslovanie jednotlivých častí z dôvodu duplicity a nesúladu s obsahom. Rovnako je potrebné zosúladiť číslovanie k poznámkam pod čiarou. K doložke vybraných vplyvov 7. V doložke vybraných vplyvov je uvedené, že materiál vzhľadom na vysoký stupeň všeobecnosti nemá vplyv na rozpočet verejnej správy. Zároveň v poznámke predkladateľ konštatuje, že konkrétne opatrenia budú formulované v nadväzujúcich stratégiách a dokumentoch, pri predkladaní ktorých budú identifikované a vyčíslené relevantné vplyvy. V nadväznosti na uvedené žiadame, aby návrhy konkrétnych opatrení, ktoré budú formulované v nadväzujúcich stratégiách a vykonávacích dokumentoch, boli predkladané bez nekrytého vplyvu na rozpočet verejnej správy a aby ich realizácia bola	
--	--	--

		zabezpečená v rámci stanovených limitov výdavkov a počtu zamestnancov dotknutých kapitol štátneho rozpočtu, resp. subjektov verejnej správy na príslušný rozpočtový rok.		
24.	MKSR	K obsahu (str. 4) V časti „1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“ žiadame doplniť za podkapitolu 1.5 podkapitolu 1.6 v znení: „1.6 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment kultúrnych zdrojov (pamiatkového fondu, kultúrnej infraštruktúry, živej kultúry).....str. xy“ (aktualizovať strany) Odôvodnenie: V novom programovom období 2021 – 2027 bude obnova kultúrnych pamiatok jednou z prioritných osí, preto je žiaduce, aby bola táto oblasť pevne ukotvená v tomto strategickom dokumente.	Z	A – podkapitola I.6 bola vytvorená.
25.	MKSR	K vlastnému materiálu (1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov, str. 11) V súlade s prílohou č. 1 – Agenda SK30 ako Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, v ktorej bola ako jedna z kľúčových oblastí výziev a problémov identifikovaná aj ochrana a rozvoj kultúrnych zdrojov, navrhujeme doplniť na str. 11 do Cieľa Integrovaného rozvojového programu I., ako aj do Kľúčovej zmeny zveľaďovanie „prírodných a kultúrnych zdrojov“.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky
26.	MKSR	K vlastnému materiálu (1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov, str.12) Na strane 12 odporúčame tretí odsek doplniť a upraviť nasledovne: „Súčasťou sociálneho kapitálu je aj kultúrny kapitál, ktorý predstavuje jednu zo základných konkurenčných výhod danej spoločnosti alebo štátu. Pre čo najúčinnšie využitie potenciálu, ktorý v sebe ľudský kapitál a kultúra (vrátane kultúrneho a kreatívneho priemyslu)	O	ČA Premietnutie celého textu pripomienky by bolo obsahovo neprimerané

	prináša, je nevyhnutným predpokladom jeho všestranný rozvoj. V tomto kontexte je dôležité uplatňovať už od útleho veku princípy tzv. STEAM vzdelávania (predstavuje moderný, interdisciplinárny prístup k výskumu a inováciám spájajúci vedu a umenie v školskom vzdelávaní), ktoré podporuje schopnosti ako kritické myslenie, čitateľskú gramotnosť či kreativitu. V praxi sa ukazuje, že väčšina mladých absolventov umeleckých škôl sa často stretáva s deficitom tzv. praktických zručností pre 21. storočie: podnikateľská gramotnosť, finančná gramotnosť, digitálna gramotnosť, a prierezové zručnosti (komunikácia, tímová spolupráca, marketing a manažment). Absencia uvedených znalostí je identifikovaná ako jeden zo základných problémov uplatnenia v kultúrnom a kreatívnom priemysle na Slovensku. Keďže väčšina absolventov umeleckých škôl ďalej pôsobí v rámci mikro- a malých podnikov alebo vykonáva samostatne zárobkovú činnosť, veľkým prínosom by bolo zavedenia podnikateľského vzdelávania špeciálne do študijných osnov umeleckých škôl (napr.: stredné odborné školy, konzervatóriá a vysoké školy umeleckého zamerania). Taktiež špecializované tréningové a poradenské programy by mali umožniť pracujúcim profesionálom zvyšovať ich konkurencieschopnosť a možnosť uplatniť sa na trhu. Tieto špecializované tréningové a poradenské programy by mali byť postupne certifikované za účelom zabezpečenia požadovanej kvality a jednotného štandardu získaných zručností aj v rámci EÚ. Veľký dôraz je v tomto kontexte potrebný klásť aj na podporu mobility a prenosu vedomostí, čím sa vytvoria podmienky pre efektívne získavanie skúseností a nových poznatkov v oblasti kreativity v medzinárodnom kontexte. Zvyšovanie povedomia o pozitívnom prínose tzv. kultúrneho kapitálu pre socioekonomický rast krajiny a budovanie tzv. kultúrnej gramotnosti prispieva k vytváraniu silného kultúrneho povedomia, ktoré je predpokladom k aktívnemu občianstvu, spolupráci, rešpektu k vlastnej	
--	---	--

		kultúrnej identite a k ostatným kultúram.“.		
27.	MKSR	K vlastnému materiálu (1. Integrovaný rozvojový program, str. 12) Na strane 12 žiadame na konci nového znenia tretieho odseku uviesť text v tomto znení: „Jedným z najsilnejších prvkov kultúrneho potenciálu SR predstavuje hustá sieť drobných kultúrnych inštitúcií, angažovanosť jednotlivcov a komunít a mimoriadne bohatstvo a rozmanitosť kultúrneho dedičstva.“. Odôvodnenie: Pôvodný text je nedostatočný, je nevyhnutné obsiahnuť aj ďalších kľúčových aktérov kultúrnej infraštruktúry, preto žiadame doplnenie textu v tomto smere.	Z	A Text upravený v zmysle pripomienky
28.	MKSR	K vlastnému materiálu (1. Integrovaný rozvojový program, str. 12) V nadväznosti na text v predchádzajúcej pripomienke navrhujeme vložiť pokračujúci novým odsekom nasledovný text: „Slovenská republika ratifikáciou medzinárodného Dohovoru UNESCO na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva (reflektujúceho výzvy Agendy 2030) sa zaviazala všetkými vhodnými prostriedkami uznať význam a posilniť úlohu nehmotného kultúrneho dedičstva ako hnacej sily a záruky udržateľného rozvoja, ako aj plne integrovať ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva do svojich rozvojových plánov, politík a programov na všetkých úrovniach. Pri uznávaní vzájomnej závislosti medzi nehmotným kultúrnym dedičstvom a udržateľným rozvojom je nevyhnuté udržiavať rovnováhu medzi tromi rozmermi trvalo udržateľného rozvoja (ekonomickým, sociálnym a environmentálnym), ako aj ich vzájomnými väzbami. V záujme zabezpečenia mieru a bezpečnosti je potrebné rozvíjať spoluprácu s príslušnými odborníkmi, kultúrnymi aktérmi (nositeľmi kultúry) a prostredníkmi (mediátormi) na participatívnom princípe. Dôležité je rešpektovať dynamickú povahu nehmotného kultúrneho dedičstva v	O	ČA Premietnutie celého textu pripomienky by bolo obsahovo neprimerané

		mestskom aj vidieckom prostredí a podporovať ochranu výlučne takých prejavov, ktoré sú zlučiteľné s existujúcimi medzinárodnými nástrojmi v oblasti ochrany ľudských práv, vzájomného rešpektu medzi spoločnosťami, skupinami a jednotlivcami a udržateľným rozvojom. Štátna politika v oblasti starostlivosti o nehmotné kultúrne dedičstvo/živé dedičstvo a tradičnú ľudovú kultúru má prierezoový charakter a vyžaduje medzirezortnú spoluprácu. Významný podiel má aj územná samospráva (zriaďovanie organizácií, poskytovanie grantov a dotácií a i.) a tretí sektor. Pilierom však za každých okolností ostávajú konkrétni nositelia a tvorcovia týchto hodnôt. Štát je kľúčovým partnerom, ktorý má vytvárať systematické a priaznivé podmienky na ich ochranu, kontinuitu i udržateľný rozvoj. Pri podpore a rozvoji kultúry je nevyhnutné klásť dôraz na vytváranie priaznivého prostredia, podmienok, kvalitnej a rôznorodej kultúrnej ponuky a sprostredkovanie kultúry širokým skupinám obyvateľstva rešpektujúc ich špecifické potreby a záujmy (miestna a regionálna kultúra, kultúra národnostných menšín a etnických skupín, zraniteľné skupiny, fyzická a informačná debariérizácia ponuky a služieb v kultúre a i.)“.		
29.	MKSR	K vlastnému materiálu (1. Integrovaný rozvojový program, str. 12) Za nové znenie tretieho odseku žiadame vložiť nový štvrtý odsek s nasledovným znením: „Hlavnými cieľmi štátnej kultúrnej politiky je životaschopná a sebavedomá kultúra, ktorá napomáha rozvoju kreatívneho a ekonomického potenciálu Slovenska. Ciele kultúrnej politiky na Slovensku sú formované s dôrazom na ich celospoločenský dosah – kultúra pomáha reflektovať súčasné hodnoty, ale aj uchovávať tradície, prekračuje hranice, buduje hodnotový systém, rozvíja kreativitu, podporuje komunikáciu a kritické myslenie, pestuje toleranciu, empatiu a cit pre krásu. Tiež slúži ako prevencia negatívnych sociálnych javov, kultivuje verejný priestor a v nie	Z	ČA Premietnutie celého textu pripomienky by bolo obsahovo neprimerané. Rozpor odstránený dňa 3.12.2020.

	konečnom dôsledku prispieva k duchovnému a hospodárskemu rastu spoločnosti. Slovenská republika vykonáva kultúrne politiky: politika kultúrneho dedičstva (politika podpory múzeí a galérií, politika podpory knižníc, politika podpory kultúrno-osvetovej činnosti a tradičnej ľudovej kultúry a politika ochrany pamiatkového fondu), politika podpory umenia..... (viď revízia výdavkov na kultúru – str. 51) mediálna a audiovizuálna politika.... (viď revízia výdavkov na kultúru – str. 51) a politika podpory cirkví... (viď revízia výdavkov na kultúru – str. 51). Podstatnou časťou záujmu vyspelej modernej spoločnosti je jej kultúrne dedičstvo (hmotné, nehmotné/živé, hnutelné, nehnuteľné), ktoré je nositeľom výnimočného významu. Vzhľadom na objem a závažnosť nových nebezpečenstiev, ktoré ohrozujú kultúrne dedičstvo, je povinnosťou spoločnosti ako celku zúčastňovať sa na ochrane a zachovaní kultúrneho dedičstva. Slovenská republika ctíac si svoje domáce i medzinárodné záväzky a rešpektujúc ľudské práva, systematicky prijíma opatrenia na ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva. Pamiatkový fond Slovenskej republiky (súbor hnutelných a nehnuteľných vecí vyhlásených za národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny), ale predovšetkým národné kultúrne pamiatky sú súčasťou duchovného a materiálneho kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky, zdrojom identity, vzdelanosti, historického vedomia a vlastenectva občanov. Sú prostriedkom tolerancie, občianskej súdržnosti a porozumenia medzi etnikami a náboženskými skupinami. Pamiatkový fond a archeologické lokality sú nielen cenným kultúrnym majetkom, ale aj významným prvkom ekonomického rozvoja. Obnova kultúrnych pamiatok a ich primerané využívanie prispieva k zvyšovaniu kvality života, zvyšuje zamestnanosť a viaže na seba ďalšie pracovné miesta a udržateľný rozvoj. Ako podstatná zložka cestovného ruchu, najmä tzv. kultúrneho turizmu, sú a môžu byť	
--	---	--

	zdrojom podnikateľských aktivít a dôležitým rozvojovým faktorom regiónov, miest a obcí Slovenska. Napriek tomu, že Ústava Slovenskej republiky garantuje vlastnícke práva, ochrana pamiatkového fondu je predmetom verejného záujmu. Kým zbierkové predmety v múzeách, knižničné dokumenty a archívne dokumenty je možné sústredovať, konzervovať a uchovávať v podmienkach, ktoré im môžu garantovať zachovanie a ochranu, s pamiatkovým fondom a najmä pokiaľ ide o nehnuteľné kultúrne pamiatky, je situácia zložitejšia. Formulovanie kultúrnej politiky štátu v oblasti ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva ako celku vychádza zo základných princípov fungovania občianskej spoločnosti. Pre efektivitu procesu ochrany pamiatkového fondu je rozhodujúci najmä aktívny dialóg medzi vlastníkmi, odborníkmi príslušných profesií, predstaviteľmi územných samospráv, orgánov štátnej správy a cirkvami s cieľom zlepšovať vnímanie hodnôt pamiatkového fondu širokou verejnosťou. Stav kultúrneho povedomia a vzdelanosť spoločnosti v oblasti ochrany pamiatok je kľúčom k porozumeniu a integrácii kultúrnych hodnôt do súčasného života. Je nutným predpokladom angažovania sa odbornej i laickej verejnosti vo veciach kultúrneho dedičstva. Občianska účasť na ochrane a využití pamiatkového fondu je nástrojom a spôsobom k mobilizácii ľudských a ekonomických zdrojov v záujme dosiahnutia ochrany kultúrneho dedičstva. Zapojenie kultúrnych pamiatok a kultúrneho dedičstva ako celku do rozvojových plánov štátu, regiónov, miest a obcí je jedným z predpokladov ekonomickému rastu, zvyšovania úrovne kvality životného štýlu a súčasne aj zdrojom ochrany samotného dedičstva. Osobitnú časť kultúrneho dedičstva predstavuje archeologické dedičstvo. Slovenská republika má ambíciu prispieť do programov udržateľnej spoločnosti konkrétnymi opatreniami verejnej správy (štátnej správy a samosprávy) odstraňovať disproporciu medzi	
--	--	--

	záväzkami Slovenskej republiky v ochrane a obnove pamiatkového fondu a medzi vyčleňovaním reálnych zdrojov na jeho udržanie a záchranu a to tak, aby nedochádzalo k zhoršovaniu stavebnotechnického stavu pamiatkového fondu a jeho úbytku, k zhoršovaniu konkurencieschopnosti Slovenskej republiky a k narastaniu „spoločenského dlhu“ v tejto oblasti. Ochrana kultúrnych pamiatok a kultúrneho dedičstva nenadobudla dosiaľ adekvátne postavenie vo vedomí spoločnosti. Súvisí to najmä s ideologizovaním hodnôt kultúrneho dedičstva v minulosti, diskontinuitou vlastníckych vzťahov a v dôsledku toho i s výrazne diferencovaným vzťahom spoločnosti ku kultúrnym pamiatkam a kultúrnemu dedičstvu. Ďalším z dôvodov je dlhodobá nízka ekonomická podpora kultúry a nevyužívanie jedného z najprirodzenejších a najperspektívnejších rozvojových potenciálov územia, ktorým by mal byť pamiatkový fond. Za účelom zabezpečenia účinných a aktuálnych opatrení na ochranu, zachovanie a prezentovanie kultúrneho dedičstva sa Slovenská republika bude usilovať o posilnenie úlohy kultúrneho dedičstva v živote spoločnosti a začlenenie ochrany kultúrneho dedičstva do komplexných plánovacích programov. Vďaka osobitej povahe pamiatkového fondu ako súčasti kultúrneho dedičstva je otázka jeho ochrany a udržiavania jednou z najnáročnejších a zároveň najproblematickejších úloh spoločnosti. V oblasti ochrany objektov pamiatkového fondu by medzi dôležité koncepčné úlohy mala patriť najmä prevencia pred fyzickou degradáciou hmotnej podstaty pamiatkových objektov, vzdelávanie, osвета a budovanie povedomia obyvateľov, zveľaďovanie kultúrneho a životného prostredia, podpora občianskych aktivít, vytváranie efektívnych metód integrácie pamiatkového fondu do procesu územného plánovania, regionálneho a miestneho rozvoja, premietnutie cieľov ochrany a rozvoja kultúrneho dedičstva do územného plánovania. Z ekonomického pohľadu predstavuje prevencia a základná		
--	--	--	--

		ochrana pamiatok najefektívnejšie využitie zdrojov. Pravidelná priebežná drobná údržba je lacnejšia a efektívnejšia ako jednorazová veľká investícia do komplexnej rekonštrukcie. Silnými stránkami ochrany pamiatkového fondu v Slovenskej republike je inštitucionálne zabezpečenie štátnej ochrany pamiatkového fondu, legislatívne zabezpečenie štátnej ochrany pamiatkového fondu, značné bohatstvo a rôznorodosť pamiatkového fondu, vhodnosť pamiatkových objektov, predmetov a prvkov na využitie v súčasnom živote, potenciál pamiatkového fondu na uplatnenie v rozvoji cestovného ruchu (udržateľný kultúrny turizmus), jeho autenticita a originalita, spätosť pamiatok a pamiatkových území s krajinou, existencia štátneho dotačného systému na záchranu a obnovu pamiatok, aktívny prístup občianskych združení a neziskových organizácií pri záchrane kultúrneho dedičstva založený na dobrovoľníctve, existencia komôr (Slovenská komora architektov, Slovenská komora stavebných inžinierov, Komora reštaurátorov), či projekt Pro Monumenta – prevencia údržbou. Slabými stránkami ochrany pamiatkového fondu v Slovenskej republike je nedostatok finančných zdrojov a z neho vyplývajúca nerovnováha medzi požiadavkami na vlastníkov a kompenzačnými opatreniami štátu, absencia motivačných stimulov vo financovaní záchrany, obnovy a reštaurovania pamiatok, nedostatok kapacít na pamiatkový výskum, pasportizáciu a dokumentovanie pamiatok, nedostatočná motivačná personálna politika štátu, nedostatok štátnych depozitárov na uloženie historických nálezov a hodnotných prvkov, hnutelných kultúrnych pamiatok a najmä archeologického dedičstva, absencia foriem vzdelávania pre niektoré historické a tradičné profesie, ohrozenie pamiatok v ich pôvodnom prostredí investičnou činnosťou, poškodzovanie pamiatkového fondu nepovolenou činnosťou, nelegálny obchod s archeologickými nálezmi, nerealizovaný systém ochrany kultúrneho dedičstva zo strany policajných		
--	--	--	--	--

		zložiek, zánik tradičných stavebných remesiel a s tým súvisiaci zánik tradičného spôsobu obnovy národných kultúrnych pamiatok,... Výsledkom ochrany kultúrneho dedičstva je: - zvýšenie konkurencieschopnosti Slovenskej republiky v rámci cestovného ruchu – zatriaktivnenie lokalít kultúrneho dedičstva a ich previazanosť na budovanie doplnkových služieb v rámci udržateľného kultúrneho turizmu, - rast spotreby kultúry na Slovensku (návštevnosť kultúrnych pamiatok, najmä hradov, bola vyhodnotená ako tretia najvýznamnejšia aktivita v oblasti spotreby kultúry), - výrazné rozšírenie možností sociálnej inklúzie vo vzťahu k uchádzačom o zamestnanie, ktorí sa podieľajú na obnove kultúrnych pamiatok, - predchádzanie negatívnym sociálnym javom, - zlepšenie interpretácie, prezentácie, manažmentu a marketingu verejných kultúrnych hodnôt ako súčasti formovania kvalitného životného prostredia, - využitie najnovších technologických a technických možností (digitalizácie) prezentácii kultúrneho dedičstva, - posilnenie zdravého vlastenectva, národnej hrdosti a lokálpatriotizmu a - vzťahu ku krajine a k jej kultúrno-historickým hodnotám a k životnému prostrediu.“		
30.	MKSR	K vlastnému materiálu (1. Integrovaný rozvojový program, str. 12) V závere časti o kultúre žiadame doplniť ako posledný odsek nasledovný text: „Pri podpore a rozvoji kultúry je nevyhnutné klásť dôraz na vytváranie priaznivého prostredia, podmienok, kvalitnej a rôznorodej kultúrnej ponuky a sprostredkovanie kultúry širokým skupinám obyvateľstva rešpektujúc ich špecifické potreby a záujmy (miestna a regionálna kultúra, kultúra národnostných menšín a etnických skupín, zraniteľné skupiny, fyzická a informačná debariérizácia ponuky a služieb v kultúre a i.)“ Ďalej pokračuje odsek textom: „Výraznou prioritou slovenskej spoločnosti je budovanie právneho štátu,...“.	Z	A Text doplnený v zmysle pripomienky

31.	MKSR	K vlastnému materiálu (časť 2.11 III.3 v oblasti kultúrnej infraštruktúry) Bod 2 v oblasti kultúrnej infraštruktúry na str. 27 navrhujeme doplniť k pojmu „kultúra“ aj pojem „kultúrny a kreatívny priemysel“, ako aj doplniť pojem „distribúcia kultúrnych statkov“ prídavným menom „kreatívnych“.	O	A Text doplnený v zmysle pripomienky
32.	MKSR	K vlastnému materiálu (časť 2.11 III.3 v oblasti kultúrnej infraštruktúry) V treťom bode navrhujeme za predložku "do" doplniť slovo "ochrany" a za ním doplniť čiarku; odôvodnenie: Ochrana kultúrneho dedičstva musí byť primárnym cieľom a musí predchádzať jeho rozvoj či využívanie. Súčasne navrhujeme znenie tretieho bodu neobmedzovať iba na využívanie kultúrneho dedičstva, ale formulovať v širšom kontexte, v súlade s myšlienkou tzv. kreatívnych miest, t.j. vybudovať efektívny systém podpory zapojenia komún do udržateľného rozvoja a využívania kultúrneho a kreatívneho potenciálu (vrátane kultúrneho dedičstva a kultúrneho a kreatívneho priemyslu), ako unikátneho nevyčerpatel'ného zdroja predstavujúceho jeden zo základných pilierov pre vytvorenie konkurenčnej výhody a rozpoznateľného charakteru daného územia. Odôvodnenie: Tento prístup je zameraný na využívanie a rozvíjanie kultúrneho a kreatívneho potenciálu s dôrazom na kultúrne zdroje pri zapojení miestnych aktérov a podporiť tak spoluprácu medzi subjektmi verejného a súkromného sektora v danom území. Ďalej poskytuje využitie jedinečných kreatívnych zdrojov pri tvorbe brandingu daného územia, čím vytvára vhodné prostredie pre rozvíjanie kultúrneho a kreatívneho cestovného ruchu v danej lokalite, ako aj revitalizáciu tzv. brownfieldov, t.j. nevyužívaných a upadajúcich budov či oblastí, ktoré prostredníctvom kultúrnych a kreatívnych aktivít získajú nový zmysel a možnosti využitia. Realizácia takto zacielených aktivít so sebou zároveň prináša vytváranie nových pracovných miest a má významný vplyv na celkový pozitívny	O	A Text doplnený v zmysle pripomienky

		vývoj ekonomickej situácie danej lokality. Tá sa stáva pre okolie atraktívnejšou, zvyšuje sa nielen návštevnosť daného územia, ale aj záujem o túto lokalitu zo strany potenciálnych nových obyvateľov či investorov. Podľa mnohých odborníkov sú práve takého mestá považované za „dobré miesta pre život“, čo vyjadruje ich schopnosť pritiahnúť tzv. kreatívnu triedu a premeniť tak lokálny potenciál na skutočné výstupy kreatívnej ekonomiky.		
33.	MKSR	K vlastnému materiálu (časť 2.11 III.3 v oblasti kultúrnej infraštruktúry) Bod 1 v oblasti kultúrnej infraštruktúry na str. 27 navrhujeme zmeniť nasledovne: „1. Zabezpečiť dobudovanie, sociálnu a fyzickú dostupnosť a efektívne fungovanie koordinovaného systému fyzickej infraštruktúry využívanej pre kultúrne a súvisiace účely na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.“. Odôvodnenie: - príliš úzke vymedzenie iba na „kultúrne inštitúcie“. Odporúčame preformulovať v širšom kontexte; - príliš úzke vymedzenie, obmedzené iba na národnostné kultúrne inštitúcie. Je potrebné preformulovať v širšom kontexte, národnostné kultúrne inštitúcie sú súčasťou systému kultúrnych inštitúcií, ktoré je vo vete už spomenutý; - príliš úzke vymedzenie, obmedzené iba na národnostné menšiny.	O	A Text doplnený v zmysle pripomienky
34.	MKSR	K vlastnému materiálu (časť 2.11 III.3 v oblasti kultúrnej infraštruktúry) Slovné spojenie „vzdelávanie a odbornú prípravu“ v štvrtom bode v oblasti kultúrnej infraštruktúry na str. 27 navrhujeme nahradiť nasledovne: „aktérmi v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania“.	O	A Text doplnený v zmysle pripomienky
35.	MKSR	K vlastnému materiálu (časť 2.11 III.3 v oblasti verejných priestorov, objektov a zariadení služieb a maloobchodu) Na str. 27 v štvrtom bode žiadame na konci textu bodku nahradiť bodkočiarkou a doplniť nový piaty bod v nasledovnom znení: „5. Zabezpečiť rozvoj kultúrnej infraštruktúry a	Z	A Text doplnený v zmysle pripomienky

		ochranu a udržiavanie pamiatkového fondu (predovšetkým národných kultúrnych pamiatok) v dobrom stavebnotechnickom stave ako jeden z predpokladov ekonomickému rastu, zvyšovania kvality života, zamestnanosti a udržateľného rozvoja Slovenska, jeho regiónov, miest a obcí.“		
36.	MKSR	K vlastnému materiálu (časť 2.2 I.2 , str. 15) Do časti 2.2 I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce na str. 15 navrhujeme k zmene obsahu vzdelávania na školách doplniť: Zohľadňujúc princípy tzv. STEAM vzdelávania a aktuálne potreby týkajúce sa odbornej kvalifikácie jednotlivcov pre ich čo najefektívnejšie uplatnenie sa na pracovnom trhu.	O	A Text doplnený v zmysle pripomienky
37.	MKSR	K vlastnému materiálu (časť 2.5 I.5, str. 17) V rámci časti 2.2 I.5 „Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ na str. 17 absentuje takáto časť zameraná na kultúrne zdroje, nakoľko bola ochrana a rozvoj kultúrnych zdrojov identifikovaná ako jedna z kľúčových oblastí výziev a problémov uvedených v prílohe č. 1– Agenda SK30 ako Národná stratégia regionálneho rozvoja SR aj, preto odporúčame zohľadniť túto skutočnosť, aj v rámci tejto časti.	O	A – pripomienka zapracovaná vytvorením novej časti I.6.
38.	MKSR	K vlastnému materiálu (časť 2.6 II.1, str. 20) Na strane 20 žiadame doplniť do Podpory rozvoja kreatívneho priemyslu aj pojem „kultúrneho“. Odôvodnenie: Jedná sa o vecné spresnenie a používanie zaužívanej terminológie, nakoľko na Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030 majú nadväzovať dokumenty týkajúce sa čerpania finančných prostriedkov v rámci nadchádzajúceho programového obdobia (2021 – 2027). Už v predchádzajúcom programom období bol zaužívaný pojem „kultúrny a kreatívny priemysel“, vzhľadom na skutočnosť, že v sebe zahŕňa širšie	Z	A Text doplnený v zmysle pripomienky

		spektrum odvetví, ktoré sú pod týmto pojmom zadefinované. Termín „kreatívny priemysel“ by v tomto kontexte preto nemusel byť interpretovaný v potrebnom rozsahu. Preto žiadame namiesto neho používať termín „kultúrny a kreatívny priemysel“, ktorý zabezpečí terminologickú kontinuitu a zároveň obsahovo dostatočne pokryje všetky dotknuté odvetvia.		
39.	MKSR	K vlastnému materiálu (časť 3, 3.3, Regióny, mestá a obce s dominanciou prírodných a kultúrnych chránených území“ str. 34) Vetu „Cieľ: Podpora rozvoja regiónov, miest a obcí založeného na udržateľnom a efektívnom využití prírodného a kultúrneho kapitálu rešpektujúc potrebu a priority ochrany prírody a kultúrnych pamiatok, ako aj potreby miestnych komunít.“ Odporúčame nahradiť novým znením: „Cieľ: Podpora rozvoja regiónov, miest a obcí založeného na princípoch ochrany a udržateľného rozvoja prírodného a kultúrneho dedičstva.“ Zdôvodnenie: Zjednodušenie, spresnenie a spríhladenie textu. Ochrana kultúrneho dedičstva musí byť primárnym cieľom a musí predchádzať jeho rozvoj či využívanie.	O	N Pôvodný text je obsahovo širší
40.	MKSR	K vlastnému materiálu (Úvod, str. 7) Šiestu národnú prioritu implementácie Agendy 2030 na str. 7 „dobré zdravie“, ktorá je terminologicky nepresná, navrhujeme nahradiť pojmom „kvalita života a zdravia“, keďže sa zrejme jedná o preklad anglického pojmu „wellbeing“, ktorý je použitý aj v slovenskej verzii definície cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj.	O	N Národné priority Agendy 2030 boli schválené uznesením vlády SR č.273/2018
41.	MOSR	K návrhu uznesenia vlády, v písmene B, bod B6 Medzi osoby zodpovedné za vykonávanie úlohy odporúčame zahrnúť ministra obrany SR. Odôvodnenie: V júli 2017 vláda SR schválila Návrh postupu vnútroštátnej implementácie Agendy 2030 a v júni 2018 identifikovala šesť národných priorít implementácie Agendy 2030. 1. vzdelanie pre dôstojný život 2.	O	N - MO SR v súlade s aktuálne platným zákonom 575/2001 Z.z. nemá kompetencie v oblasti udržateľného rozvoja regiónov. Súčasná úloha uvedená v § 12.

		smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí, 3. znižovanie chudoby a sociálna inklúzia, 4. udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy, 5. právny štát, demokracia a bezpečnosť, 6. dobré zdravie. V záujme podpory a zachovania strategickej slučky na národnej a medzinárodnej úrovni odporúčame, aby MO SR ako ústredný orgán štátnej správy, ktorý má vo svojej kompetencii aj podriadené organizácie naprieč regiónmi SR bol súčasťou procesu príprav strategických dokumentov v oblasti udržateľného rozvoja regiónov. MO SR podporuje komplexne týchto šesť priorít na národnej a medzinárodnej úrovni. MO SR identifikuje vhodné investície potrebné pre udržanie stavu a rozvoj hospodárskej a sociálnej infraštruktúry.		písmeno c) sa vzťahuje len na kompetencie súvisiace s koordináciou činností a kontrolou orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy a iných právnických osôb pri príprave na obranu Slovenskej republiky. Na základe uvedenej skutočnosti vláda SR nemá kompetenciu ukladať MO SR úlohy v navrhovanom znení.
42.	MOSR	K vlastnému materiálu časť 1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov, podkapitola 2.2 I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce, druhé opatrenie (označené chybné ako 1.), začínajúce vetou „Zmeniť obsah vzdelávania v školách“. Navrhujeme do textu zapracovať aj nové opatrenie, ktoré podporí rozvoj spomenutých vedomostí a schopností aj v učiteľskom zbore. Odôvodnenie: podľa nedávno zverejneného prieskumu agentúry Focus pre stranu Spolu a Európsku ľudovú stranu, učitelia druhého stupňa základných škôl sami podliehajú náporu dezinformácií, hoaxov a propagandy. Je otázne, ako by bol učiteľský zbor schopný viesť mladých ľudí k rozvíjaniu „vedomostí, zručností a postojov uplatniteľných v ďalšom živote (napr. čitateľská gramotnosť, kritické myslenie, digitálne zručnosti atď.)“, pokiaľ sám takýmito kvalitami disponuje iba čiastočne. Bolo by preto vhodné sa vo vízii Slovensko 2030 zamerať aj na otázku vzdelávania a tréningu učiteľov pri práci so zdrojmi a pri získavaní informácií	O	N – uvedená požiadavka je naplnená v bode 1 (profesijný rozvoj učiteľov)

		predovšetkým z elektronických médií, a odporučiť riešenie problému nevyhovujúceho stavu mediálnej gramotnosti a schopnosti kritického myslenia medzi učiteľmi, v súlade s cieľmi Agendy 2030.		
43.	MOSR	K vlastnému materiálu časť 1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov, podkapitola 2.4 I.4 Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu, siedme opatrenie. Navrhujeme dané opatrenie presunúť alebo duplikovať s adekvátnou formuláciou do časti 2.2 I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce, s rozšírením opatrenia o participáciu žiakov na tvorbe výukového procesu, školských pravidiel a pod. Odôvodnenie: považujeme za veľmi vhodné, že sa vízia zaoberá témou participácie mladých ľudí, a ich výchove k občianstvu v demokratickej spoločnosti. Kvitujeme dôraz na dobrovoľníctvo, keďže je preukázané, že aktivita mládeže pri práci na zveľadňovaní verejného priestoru v širokom zmysle má pozitívny vplyv na názory a postoje, dôveru v demokratické inštitúcie či presvedčenie o možnosti meniť veci v spoločnosti individuálnou angažovanosťou v neskoršom veku. Považujeme za rovnako dôležité, aby sa tieto kvality mládeže rozvíjali aj na školách. Ako ukazujú vedecké publikácie či správy národných a medzinárodných inštitúcií, zapojenie žiakov do činnosti škôl, nastavovania pravidiel či výukových programov majú pozitívny vplyv na proces výuky, atmosféru na školách a v konečnom dôsledku na vedomosti, znalosti a skúsenosti mladých ľudí. Bolo by teda vhodné, ak by organizácia školských záležitostí bola ko-kreovaná žiakmi, ktorí by nemali byť iba predmetom ale i činiteľom vo výukovom procese. Takýto prístup je aj v súlade s cieľmi č. 4, 16 a 17 Agendy 2030.	O	N - akceptovaním návrhu by došlo k zmiešavaniu vzdelávania odborného so vzdelávaním zameraným na rozvoj právneho vedomia
44.	MOSR	K vlastnému materiálu, časť 2. Úvod, odsek s názvom Plán obnovy Európy po pandémie Covid -19 a systémový prístup k riešeniu dopadov	O	A - text materiálu bol upravený

		koronavírusu. Do vety začínajúcej „Pandémia odhalila zraniteľnosť a odкрыla množstvo charakteristík súčasnej spoločnosti“ navrhujeme medzi príklady doplniť aj ťažkosti v rozhodovacom procese, zníženej dôvery časti obyvateľstva voči inštitúciám verejnej správy, nedostatok inkluzivity pri tvorbe rozhodnutí. Odôvodnenie: jednou z charakteristík súčasnej slovenskej spoločnosti, na ktoré reaguje vlastný materiál Slovensko 2030 je aj nedostatok inkluzivity pri rozhodovacom procese. Prijímané opatrenia na spomalenie šírenia nákazy Covid 19 sa vyznačovali vysokou mierou nepredvídateľnosti, oneskorenej prípravy či opomínaním dôležitých poznatkov z oblasti vedy, spoločenských a ekonomických vzťahov. V konečnom dôsledku to viedlo u istej časti spoločnosti k nárastu negatívnych nálad a nevôle, k zníženej dôvere k štátnym inštitúciám, či ignorovaniu nariadených opatrení. Nazdávame sa, že by bolo v záujme sebareflexie poukázať v úvode aj na tieto problémy. Považujeme to za mimoriadne dôležité, najmä s ohľadom na ciele, ktoré si kladie vlastný materiál, a ktoré sú aj súčasťou Agendy 2030.		podľa pripomienky.
45.	MOSR	K vlastnému materiálu, časť 4 Príloha č. 2– Indikátory implementácie Slovensko 2030 Navrhujeme doplniť ďalší indikátor, ktorý znie: (Názov indikátora): Index mediálnej gramotnosti, (Definícia): Index mediálnej gramotnosti je kompozitný index vychádzajúci z viacerých medzinárodných ukazovateľov, ktorý na škále od 0 po 100 meria potenciál odolnosti spoločnosti voči dezinformáciám, falošným správam a hoaxom. (Merná jednotka): %, (Granularita údajov): SR, (Zdroj, databáza): Open Society Institute Sofia. Odôvodnenie: Keďže jeden z cieľov vízie je posilňovať mediálnu gramotnosť, bolo by vhodné merať aj jej výšku. Meranie tohto rozmeru by bolo v súlade s opatreniami z časti 2.2 I.2 tohto materiálu a tiež s hlavnou výzvou č. 5 časti Právny štát, demokracia a	O	N - v súlade s konštatovaním predkladateľa pripomienky ŠÚ SR ešte nezaviedol merateľný ukazovateľ tohto typu.

		bezpečnosť z Návrhu národných priorít implementácie Agendy 2030. Keďže v súčasnosti nemáme k dispozícii priame nástroje na meranie mediálnej gramotnosti, náhradným ukazovateľ by mohol byť potenciál odolnosti voči dezinformáciám. Nami navrhovaný index vytvára Open Society Institute Sofia, ale je zostavený z bežne dostupných indexov týkajúcich sa slobody tlače, úrovne vzdelávania, dôvery spoločnosti a ďalších. V prípade, že by nebolo vhodné využiť nami navrhovaný index, štatistický úrad môže prípadne vytvoriť vlastný merateľný ukazovateľ.		
46.	MOSR	K vlastnému materiálu, časť 4 Príloha č. 2 - Indikátory implementácie Slovensko 2030, indikátor Účasť voličov na voľbách. V definícii indikátora navrhujeme medzi slová „odovzdaných“ a „hlasov“, doplniť slovo „platných“. Odôvodnenie: Účasť vo voľbách a odovzdanie platných hlasov sa môže líšiť. Odovzdanie neplatného hlasu môže byť spôsobené omylom, ale i vedomým aktom. V prípade omylu vyvstáva otázka, či sú voliči dostatočne informovaní o spôsobe voľby. V prípade vedomého aktu môže ísť o protest, nespokojnosť. V obidvoch prípadoch však odovzdanie neplatného hlasu poukazuje na fakt, že spoločnosť nedokázala vhodne pripraviť voliča na využitie svojho hlasovacieho práva. Preto považujeme podiel platných hlasov vo voľbách za lepší indikátor pre potreby monitorovania napĺňania cieľov Agendy 2030.	O	N - použitá formulácia je prevzatá zo ŠÚ SR
47.	MPRVSR	- kapitola 1. „Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“ časť „Súčasný stav: prírodný kapitál“ 12. ods. - vypustiť duplicitné „SR“	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky.
48.	MPRVSR	- kapitola 1. „Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“ časť „Súčasný stav: prírodný kapitál“ 3. a 5. ods. majú veľmi podobné	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky.

		znenie - navrhujeme ods. zlúčiť a uviesť duplicitné informácie len raz		
49.	MPRVSR	- podkapitola I.2. „Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce“ v bode 5 doplniť „pri optimalizácii siete stredných škôl je potrebné mať na pamäti zachovanie učebných odborov, o ktoré aktuálne nie je záujem avšak sú potrebné, resp. v budúcnosti môžu byť žiadané“.	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky.
50.	MPRVSR	„avšak až tretina územia je ohrozená dusičnanmi“ Toto konštatovanie nie je naformulované a zaradené správne. Na tretine územia sú ohrozené podzemné alebo povrchové vody dusičnanmi, ktoré sú veľmi prísne kontrolované a sú vymedzované tzv. „zraniteľné územia“ v zmysle nitrátovej smernice R 91/676/EHS. Pri nadmernom používaní dusíkatých hnojív alebo pri nedostatočnom odkanalizovaní obcí a neadekvátnej kontrole vyvážania žump dochádza na uvedenom území k znečisteniu podzemných alebo povrchových vôd dusičnanmi. Dusíkom ako jedinou zo živín, ktorá je potrebná pre rastlinnú produkciu, vzhľadom na jeho mobilitu v pôde, sa nehnojí pôda, ale rastlina.	O	A – pripomienka vyriešená novým znením v texte
51.	MPRVSR	Na s.20, navrhujeme znenie bodu 6 nasledovne: Inicovať a podporiť zmenu orientácie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na produkty s vyššou pridanou hodnotou a využitím výsledkov vedy a výskumu a tvorbou inovácií najmä vo väzbe na rastlinnú a živočíšnu výrobu a využitie ekosystémových služieb poľnohospodárskych a lesných ekosystémov v súlade s konceptom udržateľného hospodárstva a implementáciou princípov biohospodárstva a obehovej ekonomiky;	O	N – je duplicita so zásadnou pripomienkou MPRV SR č. 90 , uprednostnili sme znenie zásadnej pripomienky
52.	MPRVSR	na str. 10 v 4. odstavci opraviť sloveso „pomenúvava“	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky.

53.	MPRVSR	na str. 14 Hoci sa na Slovensku ťaží menej dreva než ho dorastá ... Bolo by vhodné špecifikovať roky, v ktorých bol prírastok drevnej hmoty vyšší ako objem vytŕaženého dreva, pretože v uplynulých desaťročiach to tak vždy nebolo.	O	N – pôvodný text považujeme za oprávnený
54.	MPRVSR	Navrhujeme do opatrení zaradiť ďalší bod: „Znížiť acidifikáciu poľnohospodárskych pôd melioračným vápnením alebo podporiť základné agrochemické a agrotechnické opatrenia na celkové zlepšenie pôdných kvalitatívnych parametrov s cieľom lepšieho využívania živín z hnojív.“ Na str. 14 sa uvádza nasledovné: Zhoršuje sa kvalita pôdy a zvyšuje sa erózia. 99 % poľnohospodárskeho fondu je z hľadiska hygienického vyhovujúci, avšak až tretina územia je ohrozená dusičnanmi a takmer 60 % poľnohospodárskych pôd vykazuje slabo kyslú alebo kyslú pôdnu reakciu. Vodnou eróziou je potenciálne ohrozených 38,6 % a veternou 6,7 % poľnohospodárskych pôd. Ekologické poľnohospodárstvo zaberá iba 9,5 % rozlohy. V navrhnutých opatreniach nie je žiadne, ktoré by zabránilo ďalšej acidifikácii a poklesu obsahu organickej hmoty v poľnohospodársky využívannej pôdy alebo podryvanie, ako opatrenie proti zhutňovaniu pôd. Najúčinnnejším a aj najvhodnejším prostriedkom pre úpravu kyslej pôdnej reakcie na neutrálnu je vápnenie, ktoré zároveň napomáha mobilizácii niektorých živín v pôde, ako aj zlepšeniu ich využiteľnosti pre rastliny (a samozrejme aj vápnik je dôležitým prvkom pre výživu rastlín). Vápnik zároveň napomáha regulácii príjmu vody, zlepšuje akosť plodín a napomáha aj zvyšovaniu škrobu a cukru v niektorých druhoch plodín. V uvedenom zhodnotení kvality pôdy nie je uvedené stále znižujúci sa obsah organickej hmoty. Organický podiel je takmer 10 ráz menší ako minerálny, ale má veľký význam pre fyzikálne, biologické, chemické vlastnosti pôdy, úrodnosť, pórovitosť, štruktúru, obrábatelnosť a vodný režim pôdy. Nepoukazujú ani	Z	A – do bodu I.5 bol vložený bod v súlade pripomienky.

		na fyzikálny stav pôd. Jedným z takých parametrov je zhutnenie pôd, ktoré môže byť podmienená primárne alebo sekundárne. Primárne zhutnenie je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy. Sekundárne (technogénne) zhutnenie je spôsobené činnosťou človeka, a to priamo - vplyvom tlaku kolies poľnohospodárskych mechanizmov, alebo nepriamo – znižovaním odolnosti pôd voči zhutneniu nesprávnym hospodárením (nedostatočným organickým hnojením, nevhodným sortimentom hnojív, nedodržiavaním biologicky vyvážených osevných postupov, spôsobov a podmienok obhospodarovania, a pod.). Realizácia zúrodňovacích opatrení na zhutnených ťažkých až veľmi ťažkých pôdach výraznou mierou zvyšuje ich produkčný i ekologický potenciál. Kyprením a podrývaním takýchto pôd sa zvyšuje ich retenčná kapacita až o 30 %, čo je vzhľadom na zvýšený potenciál krajiny zadržiavať vodu dôležitým úrodotvorným i ekologickým faktorom. Úpravou fyzikálneho stavu pôd sa zároveň zvyšuje efektívnosť využitia živín o 15-30 %, čo predstavuje výrazný ekonomický i produkčný benefit.		
55.	MPRVSR	Navrhujeme odstrániť opakujúce sa slovo „SR“ vo vete: „Na túto výzvu reagovalo aj programové vyhlásenie Vlády SR SR na roky 2020-2024 s cieľom zvýšiť rozsah bezzásahových území v národných parkoch.“	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky.
56.	MPRVSR	Navrhujeme odstrániť predmetné vety, nakoľko sú neúplné a jedná sa o opakovanie zo 4. odstavca: „Environmentálne záťaže sú zlým dedičstvom pre nasledujúce generácie. Z 1963 evidovaných environmentálnych záťaží.“ Zároveň odporúčame doplniť sloveso v nasledujúcej vete: „Na Slovensku 883 pravdepodobných environmentálnych záťaží, 314 potvrdených a 807 sanovaných resp. rekultivovaných lokalít (zdroj enviroportál).“	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky.

57.	MPRVSR	Navrhujeme upraviť bod 11: „11. Zvýšiť plochy pôdy s ekologickou poľnohospodárskou výrobou na úroveň ostatných štátov V4 a následne podľa ambícií stanovených v stratégiách EÚ;“ na nasledovné znenie: „Zvýšiť plochy pôdy s ekologickou poľnohospodárskou výrobou na úroveň 16 %, čo predstavuje ambiciózny nárast oproti terajšiemu dlhodobému stavu (10 %), a tak sa priblížiť k ambíciám stanoveným v stratégiách EÚ;“ Zdôvodnenie: Z historického hľadiska je Slovensko dlhodobo na úrovni 9-10 % plochy v EPV z celkovej poľnohospodárskej plochy. Navýšenie na 16 % bude vyžadovať nemalé úsilie aj zo strany štátu a tento podiel by sa dal dosiahnuť výraznou podporou ekologického poľnohospodárstva v budúcich programovacích obdobiach.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky.
58.	MPRVSR	od str. 15 bod 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 – opraviť číslovanie jednotlivých odsekov.	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky.
59.	MPRVSR	Odporúčame upraviť skloňovanie slova „jazyku“ za „jazyka“ v názve indikátora: „Výsledky žiakov, ktorých jazyk, ktorý používajú v domácom prostredí, je odlišný od jazyku testovania PISA“.	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky.
60.	MPRVSR	Odporúčame upraviť slovo „kompetencii“ na „kompetencií“.	O	N – pôvodný výraz bol uvedený správne
61.	MPRVSR	Odporúčame vymazať duplicitné slovo „druhov“ v definícii indikátora: „Stav druhov a biotopov európskeho významu“.	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
62.	MPRVSR	Odporúčame zjednotiť číslovanie textu a obsahu, rovnako názvy jednotlivých kapitol.	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
63.	MPRVSR	Požadujeme v prílohe č. 2 – Indikátory implementácie Slovensko 2030 pre indikátor „Podiel poľnohospodárskej pôdy s ekologickým	O	N – zoznam indikátor bol

		poľnohospodárstvom“ doplniť zdroj ÚKSUP (Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky) a taktiež požadujeme uviesť zdroj definície pre orná pôda, trvalá orná pôda a dočasné pasienky. MPRV SR neeviduje definície ako trvalá orná pôda a dočasné pasienky z toho dôvodu bude takýto indikátor problematický a je potrebné uviesť zdroj týchto definícií.		pripravovaný v spolupráci so ŠÚ SR
64.	MPRVSR	Požadujeme vypustiť na str. 18 bod 2 „Nastaviť strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) tak, aby všetky platby a opatrenia prispeli k čo najlepšej ochrane životného prostredia, zmeny klímy ako aj k manažmentu krajiny celkovo“. Zdôvodnenie: MPRV SR vo svojom strategickom pláne bude zohľadňovať nasledovných 9 cieľov budúcej SPP: 1. spravodlivý príjem pre poľnohospodárov, 2. zvýšenie konkurencieschopnosti, 3. obnovenie rovnováhy v potravinovom reťazci, 4. opatrenia v oblasti zmeny klímy, 5. starostlivosť o životné prostredie, 6. zachovanie krajiny a biodiverzity, 7. podpora generáčnej obnovy, 8. dynamické vidiecke oblasti, 9. ochrana kvality potravín a zdravia. Z tohto dôvodu je potrebné uvádzať v celom dokumente, že národný strategický plán SPP bude dopĺňať stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030 a zároveň prispievať k napĺňaniu všeobecne stanovených cieľov Slovenska.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
65.	MPRVSR	Požadujeme zosúladiť text (prípadne preformulovať jeho znenie) na strane 14, ods. 3 v rámci ktorého je uvádzané „Dobrá chemická stav útvarov povrchovej vody dosahovalo 97,6 % vodných útvarov. Napriek tomu, že má SR dostatok kvalitných zdrojov podzemnej vody, regionálne a sezónne dochádza k poklesu hladín podzemnej vody. Dobrá kvalitatívny stav dosiahlo 96 % útvarov podzemnej vody, pričom najbohatší zdroj podzemnej vody Žitného ostrova je vystavený rizikám kontaminácie z	O	A – rozpor textu bol odstránený zmenou formulácie textu predchádzajúceho odseku

		bodových a difúzných zdrojov.“ MPRV SR odporúča zosúladienie textu, prípadne preformulovanie prvej vety druhého odseku, nakoľko daný text je v rozpore s prvej vetou, ktorá uvádza, že neustále klesá aj kvalita povrchových, podzemných vôd a pitných vôd.		
66.	MPRVSR	Správny jazykový pojem je „priorizácia“ nie „prioritizácia“.	O	A –termín opravený na priorizáciu
67.	MPRVSR	Str. 20, 2.6 II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík bod 1.- okrem prepojenia výskumu a výroby by bolo potrebné vytvoriť aj stimuly pre výrobný sektor, aby k takýmto klastrom dochádzalo	O	N – pripomienka neadresná
68.	MPRVSR	Str. 20, 2.6 II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík bod 3. – Zvýšiť pridanú hodnotu regionálneho produktu a obmedziť vývoz s nízkou pridanou hodnotou z poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a ťažby nerastných surovín; - V tomto bode, alebo v uvedenej kapitole, by sa malo konkrétne zmieniť o podpore spracovateľského odvetvia v poľnohospodárskom sektore	O	N – pripomienka neadresná
69.	MPRVSR	Str. 20, 2.6 II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík upraviť znenie bodu 5. Podporiť rozvoj kreatívneho priemyslu osobitne vo väzbe na zvýšenie pridanej hodnoty v pôdohospodárstve, priemysle a cestovnom ruchu;	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
70.	MPRVSR	Str. 20, 2.6 II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík upraviť znenie bodu 8. Podporiť technické a technologické inovácie zvyšujúce energetickú efektívnosť a rozvoj nízko-uhlíkovej energetiky, ktoré nezvyšujú dopyt pôdy na výrobu biopalív	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky

71.	MPRVSR	Str. 21, 2.8 II.3 Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík upraviť znenie bodu 8. Maximalizovať pokrytie domáceho dopytu po produktoch a službách vlastnou regionálnou produkciou, predovšetkým v oblasti potravinárskej produkcie, energetike, a oblasti služieb vrátane udržateľného cestovného ruchu a pôdohospodárstva;	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
72.	MPRVSR	Str. 22, 2.8 II.3 Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík upraviť znenie bodu 15. Vytvoriť a zaviesť systém efektívneho krízového manažmentu regionálnych ekonomík vrátane fondov rizikového kapitálu a garancií v segmentoch s potenciálnymi sociálnymi dopadmi, dopadmi na zdravie, bezpečnosť, životné prostredie a prírodné zdroje (voda, pôda).	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
73.	MPRVSR	V časti 2.10 žiadame doplniť „Zvýšiť podiel zamestnaných pracujúcich z domu“. Zdôvodnenie: Priemer krajín EU15 vo využívaní práce z domu je približne o 70% vyšší, pričom Dánsko dosahuje viac ako dvojnásobnú úroveň a Holandsko viac ako trojnásobnú. Režim práce z domu má pozitívne dopady na dopravu a lokálnu ekonomiku v regiónoch mimo hlavných ekonomických centier a je veľmi jednoducho implementovateľný. Produktivita práce z domu je vyššia a je len otázkou nástrojov riadenia.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
74.	MPRVSR	V časti 2.2 žiadame doplniť „Zvýšiť podiel študentov v medziuniverzitných študijných programoch“. Zdôvodnenie: Vzhľadom na rýchle zmeny a prierezové problematiky je omnoho efektívnejšie komplexné vzdelávanie s využitím kapacít a špecializácií rôznych univerzít. Kombinované	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky

		vzdelávanie dáva možnosť získať zručnosti v rôznych spôsoboch práce, ktoré sú často vlastné rôznym odborom aj univerzitám.		
75.	MPRVSR	V časti 2.6 žiadame doplniť „Podporiť účasť výskumných kapacít a inštitúcií v medzinárodných schémach a programoch napríklad Horizont Európa“. Zdôvodnenie: Účasť SR v programe H2020 nebola veľmi dobrá. Pritom prostriedky, ktoré sme v rámci dekomitmentu OPVAI museli vrátiť mohli byť investované do podpory jednotlivých projektov H2020, ktoré získali dobré hodnotenie, no neboli financované. Takisto sme synergickým financovaním mohli podporiť projekty, ktoré boli schválené a aj financované. Možnosťou na diskusiu je vytvorenie mechanizmu kaskádového financovania projektov realizovaných v H2020 alebo ERA všeobecne a následne schémami z EŠIF. V budúcom programe Horizont Európa sú programované aktivity, ktoré bude potrebné spolufinancovať, inak nezískame prestriedky z programu HE.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
76.	MPRVSR	V rámci bodu 2.3 „Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie“ navrhujeme vložiť nový bod: Podporovať výskum, propagáciu a daňové úľavy pre zdraviu prospešné potraviny a výrobky z týchto potravín. Zdôvodnenie: Predpokladáme, že cenová dostupnosť zdraviu prospešných potravín a výrobkov by mohla mať podstatný vplyv na zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie. Mohlo by sa vychádzať z odporúčaní EFSA. Aby bol tento návrh daňovo neutrálny pre štátny rozpočet navrhujeme v rovnakej výške objemu zvýšiť daňovú sadzbu pre potraviny s negatívnym vplyvom na zdravie (alkohol, cigarety, cukor, soľ, biela múka,...).	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky

77.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 11, v rámci kapitoly „1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“, v boxe v poslednej odrážke, ktorá znie: „ochrana a zveľaďovanie prírodných zdrojov“, navrhujeme označené slovo „zveľaďovanie“ nahradiť slovom „udržateľný manažment“. Zosúladenie s terminológiou vlastného materiálu – časť materiálu s názvom „2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ Rovnakú pripomienku uplatňujeme aj vo vlastnom materiáli na str. 16 v rámci podkapitoly „2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ v bode 1.	O	N –text bol upravený v zmysle pripomienky Splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti.
78.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 13, v rámci kapitoly „1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“, v časti „Súčasný stav: prírodný kapitál“ v prvom odstavci druhú vetu, ktorá znie: „Slovensko zaostáva v kvalite ovzdušia, predovšetkým ide o vysoké znečistenie tuhými časticami, stave lesov a kvalite biotopov.“ navrhujeme preformulovať takto: „Slovensko zaostáva v kvalite ovzdušia a biotopov, predovšetkým ide o vysoké znečistenie tuhými časticami a má lesy ovplyvnené klimatickou zmenou a biotickými a abiotickými škodlivými činiteľmi.“ Zdôvodnenie: Znenie vety v zmysle, že Slovensko zaostáva v stave lesov je neurčité a nekonkrétne.	Z	A – texte bol doplnený v zmysle pripomienky.
79.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 14, v rámci kapitoly „1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“, v časti „Súčasný stav: prírodný kapitál“ vetu, ktorá znie: „Hoci sa na Slovensku ťaží menej dreva, než ho dorastá, lesy na mnohých miestach sú vekovo a druhovo málo diverzifikované, a tým zraniteľnejšie najmä na výkyvy počasia a podkôrny	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky

		hmyz.“ navrhujeme upraviť takto: „Na Slovensku sa dlhodobo ťaží menej dreva, než ho dorastá. Na Slovensku prevládajú stabilnejšie listnaté a zmiešané lesy, ktorých súhrnné zastúpenie je 74 %, z toho listnaté lesy 45 %, prevažne listnaté 9 % a zmiešané 20 %. Ich zastúpenie sa každoročne zvyšuje. Zastúpenie ihličnatých a prevažne ihličnatých lesov je 26 %. Lesy Slovenska sú značne ovplyvňované zmenou klímy a pôsobením biotických a abiotických škodlivých činiteľov.“ Zdôvodnenie: Navrhujeme použiť nami navrhované znenie, ktoré vychádza zo Správy o lesnom hospodárstve za rok 2019 a popisuje skutočný stav. Táto správa bola odsúhlasená napr. aj v rámci medzirezortného pripomienkového konania. Okrem toho počasie je okamžitý stav atmosférických javov pozorovaných na určitom mieste a v určitom krátkom časovom úseku alebo okamihu. Klima, známe skôr ako podnebie, ide o dlhodobý charakter podnebia v určitom mieste, ktorý je ovplyvnený ako atmosférickými javmi, tak i človekom.		
80.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 14, v rámci kapitoly „1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“, v časti „Súčasný stav: prírodný kapitál“ vetu, ktorá znie: „Na túto výzvu reagovalo aj programové vyhlásenie Vlády SR na roky 2020-2024 s cieľom zvýšiť rozsah bezzásahových území v národných parkoch.“ navrhujeme upraviť takto: „Najviac zachované prirodzené biotopy bez potreby aktívnej starostlivosti ostanú, alebo budú zahrnuté v tzv. bezzásahových územiach“ Zdôvodnenie: Uvedený návrh predkladáme z dôvodu zosúladenia textu s platnou Envirostratégiou 2030.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
81.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 14, v rámci kapitoly „1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“, v časti „Súčasný stav:	Z	A Do dokumentu bol vložený

		prírodný kapitál“ vetu, ktorá znie: „Napriek relatívne vysokému podielu chránených území na celkovej rozlohe Slovenska (37,4 %) iba na veľmi malej časti 1,75 % územia je príroda ponechaná bez zásahov a spôsob hospodárenia v chránených parkoch a CHKO sa nelíši od využívania iných území“ navrhujeme upraviť takto: „Slovenská republika má v porovnaní s EÚ vysoký podiel chránených území na celkovej rozlohe štátu. Tieto územia však v minulosti neboli budované v súlade s medzinárodnými štandardmi. Často vznikali bez dostatočnej spolupráce s vlastníkami a užívateľmi daných pozemkov. Ochrana a starostlivosť o tieto územia v mnohých prípadoch nie je dostatočná. Do roku 2030 bude s cieľom účinnej ochrany prírody celá sústava chránených území prehodnotená za účasti všetkých zainteresovaných subjektov a na základe najlepšej praxe, kritérií IUCN a lokálnych potrieb. V prípade národných parkov sa prehodnotenie zabezpečiť najneskôr do roku 2024.“ Zdôvodnenie: Z textu nie je zrejmé, o akú sieť chránených území ide. Je potrebné uviesť podiel chránených území národného významu, medzinárodného významu a chránených území NATURA . Predkladateľ hodnotí „spôsob hospodárenia“ vo väzbe na „chránené parky a CHKO“, pričom nie je zrejmé, čo rozumie pod pojmom „chránené parky“, pretože takáto kategória chránených území neexistuje. Navyše Ide o nepravdivé tvrdenie, pretože obmedzenie bežného hospodárenia je možné vzťahovať ku stupňom ochrany, pri uplatňovaní ktorých sú zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny definované obmedzenia a zákazy bežného hospodárenia. V národných parkoch platí 3. až 5. stupeň ochrany a v CHKO 2. stupeň ochrany prírody. Uvedený návrh predkladáme aj z dôvodu zosúladenia textu s platnou Envirostratégiou 2030.		nasledovný text po konzultácii medzi MŽP SR a MPRV SR : „Napriek relatívne vysokému podielu chránených území na celkovej rozlohe Slovenska (37,4 %), ochrana a starostlivosť o tieto územia nie je vždy dostatočná. Za účasti všetkých zainteresovaných subjektov a prostredníctvom prehodnotenia národnej siete chránených území na základe kritérií IUCN, lokálnych potrieb, najlepšej praxe a cieľov stratégie EÚ pre ochranu biodiverzity do roku 2030, Európskou zelenou dohodou a ďalšími relevantnými stratégiami EÚ v oblasti životného prostredia sa dosiahne účinná ochrana ekosystémov, ich služieb a biodiverzity ako aj naplnenie cieľov definovaných v Stratégii environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030.“
82.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 16 v rámci podkapitoly „2.5 I.5 Zabezpečiť“	Z	A - text materiálu bol upravený

		efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ v bode 1, ktorý znie: „Ochranu a zvelaďovanie prírodných zdrojov vrátane zabezpečenia stability a zdravia ekosystémov a ich služieb a premietnutie opatrení adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy do všetkých rezortných strategických dokumentov a dokumentov rozvoja obcí a regiónov ako nadradený verejný záujem (napr. v plánovaní dopravy, energetike, územnom plánovaní, vodnom hospodárstve, pôdohospodárstve, lesníctve, cestovnom ruchu, v celkovej starostlivosti o krajinu a iné)“ navrhujeme označené slovné spojenie „opatrení adaptácie“ doplniť o mitigačné opatrenia takto: „adaptačných a mitigačných opatrení“ Zdôvodnenie: Adaptáciou (prispôsobenie) rozumieme prispôsobenie sa prírodných alebo ľudských systémov na nové alebo meniace sa prostredie. Mitigáciou (zmiernenie, zoslabenie) rozumieme antropogénne intervencie na zníženie zdrojov, alebo zväčšenie záchyty skleníkových plynov.		podľa pripomienky
83.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 17 v rámci podkapitoly „2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ navrhujeme za bod 11 vložiť nový bod, ktorý bude znieť: „Podporiť využívanie environmentálne vhodných technológií a techniky v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve“. Zdôvodnenie: Tento bod navrhujeme na základe znenia dokumentu, ktorý bol odkonzultovaný a dohodnutý v roku 2019.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
84.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 17 v rámci podkapitoly „2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ v bode 2, ktorý znie: „Vytvoriť integrovaný koncept ochrany a tvorby sídelnej aj otvorenej krajiny na základe Európskeho dohovoru o krajine a konceptu ochrany ekosystémov a ekosystémových služieb“ navrhujeme označené slovo	O	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky

		„konceptu“ nahradiť slovom „zásad“.		
85.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 17 v rámci podkapitoly „2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ v bode, ktorý znie: „Prehodnotiť a zjednodušiť systém chránených území a stupne ochrany a dopracovať zostávajúce programy starostlivosti pre chránené územia; zvýšiť rozlohy bezzásahových území, tvoriacich jadrovú zónu národných parkov do roku 2025 na 50 % a do roku 2030 na 75 % celkovej rozlohy každého národného parku“ navrhujeme označenú časť preformulovať takto: „pri prehodení chránených území a ich ochranných pásiem sa zohľadnia medzinárodné kritériá k prideľovaniu manažmentových kategórií chránených území podľa IUCN a budú sa rešpektovať vlastnícke práva s uplatnením kompenzácií, pričom v prehodených národných parkoch zaradených do manažmentovej kategórie II chránených území podľa IUCN, budú jadrovú zónu tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50% celkovej rozlohy národného parku a 75% tejto rozlohy do roku 2030“ Zdôvodnenie: Uvedený návrh predkladáme z dôvodu zosúladenia textu s platnou Envirostratégiou 2030.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
86.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 18 v rámci podkapitoly „2.5 I.5 navrhujeme doplniť nový bod, ktorý bude znieť: „Zvýšiť podiel prírody blízkeho hospodárenia v lesoch na 25% výmery lesov do roku 2030“ Zdôvodnenie: Takto formulovaný cieľ lesníckej politiky nadväzuje na a je v súlade s návrhom Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky na programovacie obdobie 2021-2027 a s návrhom do Fondu Obnovy EU (Next Generation EU). Úpravu navrhujeme za predpokladu, že rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR sa poskytnú finančné prostriedky na podporu prírody blízkeho hospodárenia v lesoch.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky

87.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 18 v rámci podkapitoly „2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ navrhujeme doplniť nový bod, ktorý bude znieť: „Zvýšiť a podporiť mieru kaskádového využitia dreva, podporovať recykláciu výrobkov z dreva a lepšie využívať odpadovú biomasu v poľnohospodárskej a lesnej výrobe na výrobu energií.“ Zdôvodnenie: Tento bod navrhujeme na základe znenia dokumentu, ktorý bol odkonzultovaný a dohodnutý v roku 2019.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
88.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 18 v rámci podkapitoly „2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ v bode, ktorý znie: „Uprednostňovať prírode blízke adaptačné opatrenia, zásady hospodárenia v lesoch a pod., ktoré reflektujú regionálne špecifiká a v dostatočnej miere reagujú na zmenu klímy“ navrhujeme za vyznačené slovo „Uprednostňovať“ doplniť slovné spojenie „a podporovať“ Zdôvodnenie: Slovo podporovať je v súčasnej dobe veľmi dôležité s ohľadom na to, že neexistuje taká schéma podpory v SR, ktorá by systematicky poskytovala štátnu pomoc tým subjektom, ktoré uprednostňujú prírode blízke adaptačné opatrenia, resp. prírode blízke hospodárenie v lesoch (okrem vyhlášky MPRV SR č. 226/2017 Z. z. o podpore mimoprodukčných funkcií lesov).	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
89.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 20 v rámci podkapitoly „2.6 II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík“ bod 3, ktorý znie: „Zvýšiť pridanú hodnotu regionálneho produktu a obmedziť vývoz s nízkou pridanou hodnotou z poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a ťažby nerastných surovín“ navrhujeme preformulovať takto: „Zvýšiť pridanú hodnotu regionálneho produktu a podporiť spracovanie a využitie domácich produktov s vysokou pridanou hodnotou z poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a ťažby nerastných surovín na domácom trhu.“ Zdôvodnenie: Sme toho názoru, že motivácia spracovania produktov	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky

		prvovýroby a surovín s nízkou pridanou hodnotou z poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a ťažby nerastných surovín sa nedá dosiahnuť obmedzujúcimi opatreniami v súvislosti s vývozom, ktoré navyše garantuje voľný pohyb tovarov v rámci EÚ, ale vytvorením vhodných podmienok na spracovanie týchto produktov na domácom území. Rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka vždy išlo o využitie domácich produktov s pridanou hodnotou na domácom trhu tak, aby bola zabezpečená sebestačnosť Slovenska a potravinová bezpečnosť a obmedzil sa tak vývoz surovín bez pridanej hodnoty do zahraničia.		
90.	MPRVSR	Vo vlastnom materiáli na str. 20 v rámci podkapitoly „2.6 II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík“ v bode 6, ktorý znie: „Iniciovať a podporiť zmenu orientácie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na produkty s vyššou pridanou hodnotou najmä vo väzbe na rastlinnú a živočíšnu výrobu a využitie ekosystémových služieb poľnohospodárskych a lesných ekosystémov v súlade so zásadami udržateľného hospodárstva a udržateľného biohospodárstva“ navrhujeme označenú časť preformulovať takto: „vo zvýšenej miere podporovať ekosystémové služby poskytované poľnohospodárskymi a lesnými ekosystémami v súlade so zásadami udržateľného hospodárstva a udržateľného biohospodárstva“.	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky
91.	MPRVSR	Znenie bodu 6.: „Zvýšenie podielu organických hnojív, ktoré pochádzajú zo spracovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a ich aplikácia v poľnohospodárstve;“ odporúčame upraviť nasledovne: „6. Zvýšenie podielu organických hnojív, ktoré pochádzajú zo spracovania triedeného biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRKO) a ich aplikácia v poľnohospodárstve; Zdôvodnenie: BRKO, ktoré sa má spracovať na hnojivá, musí byť oddelený skôr, ako sa dostane do	Z	A - text materiálu bol upravený podľa pripomienky

		zmiešaného komunálneho odpadu, aby nedošlo k jeho kontaminácii látkami, ktoré sa môžu v zmesnom komunálnom odpade nachádzať.		
92.	MPSVRSR	K bodu 1 Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov; k časti Súčasný stav: Na strane 11, v časti Ochrana a rozvoj zdrojov v rámci časti Súčasný stav: sociálny kapitál v texte „Súčasný pomer medzi počtom obyvateľov v poproduktívnom a produktívnom veku, ktorý je približne 1 : 4,8 sa zmení do roku 2030 približne na 1 : 3,0.“, odporúčame opraviť súčasný pomer medzi počtom obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku na hodnotu 1:4,1. Odôvodnenie: Na základe údajov Výskumného demografického centra SR je v roku 2020 počet osôb v produktívnom veku, t. j. vo veku 15 až 64 rokov približne 4,075 krát vyšší ako počet osôb v poproduktívnom veku, t. j. vo veku 65+. Na základe uvedeného sa zdá byť pomer v texte materiálu výrazne nadhodnotený.	O	(A) Text bol upravený v zmysle pripomienky.
93.	MPSVRSR	K bodu 1 Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov; k časti Súčasný stav: Za prvým odsekom, ktorý končí slovami „silnú pro-rodinnú politiku“ odporúčame doplniť nový odstavec, ktorý znie: „Za týmto účelom je zámerom vlády vytvoriť nový poradný orgán, Radu vlády pre rodinu a demografický rast, ktorej úlohou bude pripraviť národnú stratégiu na podporu rodiny a demografického rastu.“	O	(N) Odporúčame problematiku začleniť agendu rodinnej politiky a demografického vývoja do niektorých z existujúcich Rád vlády (znižovanie administratívy).
94.	MPSVRSR	K bodu 1 Integrovaný rozvojový program III. Rozvoj komunit K časti Súčasný stav: Na strane 23 odporúčame upraviť dáta v druhom odseku, ktorý znie „Slovensko patrí k členským krajinám EÚ, ktoré sa z hľadiska miery chudoby a sociálneho vylúčenia pohybujú dlhodobo pod celoeurópskym priemerom (16,3 % v porovnaní s 22,4 % v roku 2017),	O	(A) Text bol upravený v zmysle pripomienky.

		kde je problémom viacgeneračná chudoba a nízka sociálna mobilita najviac ohrozených skupín.“, a to nasledovne: „(16,4 % v porovnaní s 21,4 % v roku 2019x)“. Zároveň je potrebné upraviť odkaz „x“ k dátam, ktorý bude zniet' „x Zdroj: Eurostat https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do“. Odôvodnenie: Aktualizácia dát.		
95.	MPSVRSR	K bodu 4 Monitorovanie plnenia stratégie: Na strane 28, v prvom odseku odporúčame dokument „Európska zelená dohoda“ z textu vypustiť z dôvodu nadbytočnosti. Odôvodnenie: Európska zelená dohoda publikovaná v decembri 2019 je novým strategickým materiálom EK na naplnenie Agendy 2030 a cieľov udržateľného rozvoja OSN. Predpokladáme preto, že Európska zelená dohoda sa v podmienkach SR implementuje okrem iného aj prostredníctvom novej vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 a nie naopak.	O	(N) Európska zelená dohoda je základným dokumentom Európskej komisie.
96.	MPSVRSR	K časti 2.1 I.1 Zastaviť pokles populácie a podporiť rast podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva: Na strane 14 odporúčame doplniť nový bod v znení: „V rámci verejných politík zintenzívniť informovanie občanov SR pracujúcich a študujúcich v zahraničí za účelom ich návratu zo zahraničia.“ Odôvodnenie: Spomalenie „odlivu mozgov“ zo SR do zahraničia a zabezpečenie najmä vysokokvalifikovanej pracovnej sily na pracovnom trhu SR.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
97.	MPSVRSR	K časti 2.1 I.1 Zastaviť pokles populácie a podporiť rast podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva: Na strane 15 odporúčame doplniť nový bod v znení: „Prostredníctvom sociálnych inovácií podpora programov riadenia dlhu ako nástroja pre uľahčenie sociálnej inklúzie ľudí	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.

		ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením. Odôvodnenie: Odchod ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením s vysokým dlhovým zaťažením z čiernej a šedej ekonomiky a ich následný vstup na otvorený trh práce.		
98.	MPSVRSR	K časti 2.1 I.1 Zastaviť pokles populácie a podporiť rast podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva: Žiadam doplniť bod 4.: Reformovať dôchodkový systém tak, aby motivoval ako k dlhodobej účasti, tak aj k pozitívnemu demografickému vývoju, čo zabezpečí udržateľnosť dôchodkového systému (rodičovský bonus). Odôvodnenie: Uvedená požiadavka je v súlade s Programovým vyhlásením 2020 – 2024, v ktorom sa uvádza, že vláda SR reformou všetkých pilierov dôchodkového systému zlepší finančnú udržateľnosť dôchodkového systému a zvýši dôchodky pre občanov.	Z	A Text upravený v zmysle pripomienky.
99.	MPSVRSR	K časti 2.10 III.2 Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunít obcí, miest a regiónov: Na strane 25, v bode 6 odporúčame na konci textu pripojiť slová „a podporiť pracovnú mobilitu“. Odôvodnenie: Rozšírenie nástrojov na posilnenie udržateľnosti komunít obcí, miest a regiónov.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
100.	MPSVRSR	K časti 2.11 III.3 Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunít: Na strane 26 v oblasti sociálnej a zdravotnej infraštruktúry navrhujeme vložiť nový bod 3, ktorý znie „3. Zabezpečiť opatrenia na odstraňovanie najhorších foriem chudoby ako sú materiálna a potravinová deprivácia poskytovaním potravinovej a základnej materiálnej pomoci pre najodkázanejšie osoby, teplého jedla pre ľudí bez domova, ako aj zavedením nových opatrení.“.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.

101.	MPSVRSR	K časti 2.11 III.3 Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit: V bode 1 žiadam slová „včasnej intervencie“ nahradiť slovami „potrebnej podpory“. Odôvodnenie: V zákone č. 448/2008 Z. z. je definovaná sociálna služba včasnej intervencie, čo môže v spojení s uvádzaným textom pôsobiť zužujúco, preto tento pojem navrhujeme nahradiť pojmom „potrebná podpora“, ktorý zahŕňa aj včasnú intervenciu vo všetkých jej významoch.	Z	A Text upravený v zmysle pripomienky.
102.	MPSVRSR	K časti 2.11 III.3 Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit: V bode 2 žiadam za slovo „ošetrovateľskú“ doplniť slová „a sociálnu“, prípadne slová „a opatrovateľskú“. Odôvodnenie: V súčasnom systéme sociálnych služieb sa v prirodzenom prostredí poskytuje prioritne sociálna - opatrovateľská, nie ošetrovateľská starostlivosť.	Z	A Text upravený v zmysle pripomienky.
103.	MPSVRSR	K časti 2.2 I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce: Na strane 15, v bode 6 navrhujeme za slová „poskytovaného podnikmi“ doplniť slová „aj s ich finančnou participáciou na tomto vzdelávaní“. Odôvodnenie: Z dôvodu väčšej stability a zainteresovanosti samotných zamestnávateľov na procese vzdelávania, finančná participácia môže byť formou poskytovania grantov, nenávratných pôžičiek s možnosťou ich odpočtu u zamestnávateľa z daní a pod., čo môže, v súlade s bodom 1 v časti 2.1 I.1, napomôcť k stabilizácii mladých ľudí na Slovensku po ukončení štúdia.	O	N Pôvodná formulácia dostatočne vystihuje danú problematiku na úrovni vízie. Finančnú participáciu je potrebné riešiť v nadväzujúcich strategických dokumentoch.
104.	MPSVRSR	K časti 2.3 I.3 Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie: V bode 2, v prvej odrážke na konci vety žiadam doplniť slová „na komunitnej	Z	A Text upravený v zmysle

		úrovni“. Odôvodnenie: Uvedená požiadavka je v súlade s čl. 19 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý SR ratifikovala (spolu s opčným protokolom) v roku 2010 a zároveň so Stratégiou deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR.		pripomienky.
105.	MPSVRSR	K časti 2.3 I.3 Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie: V bode 2, v druhej odrážke žiadam vypustiť slová „v zariadeniach“. Odôvodnenie: Potreba zvýšenia motivácie a uznania zamestnancov sa týka všetkých druhov sociálnych služieb, nielen sociálnych služieb v zariadeniach.	Z	A Text upravený v zmysle pripomienky.
106.	MPSVRSR	K časti 2.3.I.3 Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie: V bode 2 v tretej odrážke odporúčame na koniec doplniť slová “a rozvoja komunitných sociálnych služieb“. Odôvodnenie: Deinštitucionalizácia sociálnych služieb musí byť prepojená s podporou rozvoja komunitných sociálnych služieb.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
107.	MPSVRSR	K formálnym aspektom materiálu: V texte vlastného materiálu odporúčame upraviť číslovanie jednotlivých častí materiálu podľa obsahu uvedeného na str. 4. Okrem toho odporúčam v častiach 2.2 I.2, 2.3 I.3, 2.4 I.4 na str. 15-16 a v časti 2.7 II.2 na str. 20-21 upraviť aj číslovanie bodov. Všeobecne odporúčam zjednodušiť, resp. zjednotiť systém označovania, resp. číslovania jednotlivých častí a sub/častí patriacich pod jednotlivé IRP. Odôvodnenie: Uvedené by napomohlo k sprehľadneniu materiálu a k lepšej orientácii v rámci materiálu.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
108.	MPSVRSR		O	N

	K obsahu materiálu všeobecne: Okrem vyššie uplatnených pripomienok dávame do pozornosti skutočnosť, že jedným z významných podporných nástrojov regionálnej politiky a udržateľného rozvoja je aj sociálna ekonomika, zastrešená zákonom č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch v znení neskorších predpisov (zákon č. 112/2018 Z. z.). Uvedený zákon ustanovuje subjekty sociálnej ekonomiky, sociálne podniky, organizácie sektora sociálnej ekonomiky, poskytovanie podpory pre podniky v širšom priestore sociálnej ekonomiky a vymedzuje sektor sociálnej ekonomiky a štátnu správu v oblasti sociálnej ekonomiky. Sociálna ekonomika reflektuje na regionálne požiadavky, je nástrojom pre podporu rozvoja podnikateľského prostredia na regionálnej úrovni a je jedným z opatrení prispievajúcich k zníženiu rizika chudoby a sociálneho vylúčenia. Podporuje zamestnanosť, hospodársku a územnú súdržnosť vznikom a podporou subjektov sociálnej ekonomiky. Informovanosť a povedomie o možnostiach sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania je podporené na regionálnej úrovni vytvorením regionálnych centier sociálnej ekonomiky, ktoré sú v každom kraji a aktívne oslovujú kľúčových aktérov a potenciálnych záujemcov o sociálne podnikanie v regióne a poskytujú relevantné informácie a aktívnu podporu. Ide o Národný projekt „Inštitút sociálnej ekonomiky“, ktorý je realizovaný prostredníctvom Implementačnej agentúry MPSVR SR. V rámci EÚ je sociálna ekonomika podporovaná ako významná časť európskeho hospodárstva. Subjekty SE poskytujú širokú škálu produktov a služieb na celom jednotnom európskom trhu a vytvárajú milióny pracovných miest. Sociálne podniky sú tiež motorom sociálnej inovácie. Využívanie sociálnej ekonomiky ako nástroja pre rozvoj regiónov a podpora rozvoja sociálnej ekonomiky v jednotlivých regiónoch Slovenska je teda v súlade s trendmi a smerovaním EÚ. Od mája 2018 do 25. novembra 2020 MPSVR SR zaregistrovalo 236 sociálnych	Nemá charakter pripomienky.
--	---	-----------------------------

		podnikov v zmysle zákona č. 112/2018 Z. z., čo predstavuje významný posun rozvoja sociálnej ekonomiky na Slovensku.		
109.	MPSVRSR	K Prílohe č. 2 – Indikátory implementácie Slovensko 2030: Pri indikátore „Miera zaškolenosti detí v predprimárnom vzdelávaní“ odporúčam uviesť ako zdroj aj ŠÚ SR, ktorý disponuje z dátami o počte detí v veku 3-5 rokov. CTVI SR poskytuje údaje iba o počte detí vo veku 3 - 5 rokov v materskej škole. Odôvodnenie: Je potrebné uvádzať oba zdroje, ktoré poskytujú údaje pre výpočet predmetného ukazovateľa.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
110.	MPSVRSR	K Prílohe č. 2 – Indikátory implementácie Slovensko 2030: Indikátor "Rodový mzdový rozdiel" žiadam nahradiť termínom "Mzdový rozdiel medzi ženami a mužmi".	Z	N Názov ukazovateľa bol konzultovaný so ŠÚ SR a je plne v súlade s názvom uvedeným v číselníku http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22i8E020CDA1F7C4DA9A9EB-A0310F1D6823%22)&ui.name=Vybran%20a9%20ukazovatele%20rodovej%20rovnosti%20-%20Trh%20pr%20a1ce%20%5bra1003rs%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html&run.outputLocale=sk Rozpor odstránený dňa 9.12.2020.
111.	MPSVRSR	K Prílohe č. 2: Odporúčam upraviť názov indikátora „Osoby v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia po sociálnych transferoch“, ktorý na základe oficiálneho prekladu znie „Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia“. Zároveň je potrebné upraviť jeho definíciu, ktorá znie	O	N Definícia bola konzultovaná so ŠÚ SR a trvá na pôvodnej definícii

		„Definuje skupinu ľudí, ktorí žijú v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia, t. j. ľudí žijúcich pod hranicou chudoby (pod 60 % mediánu ekvivalentného disponibilného po sociálnych transferoch príjmu všetkých obyvateľov) a/alebo ľudí, ktorí si nemôžu dovoliť 4 z 9-tich položiek charakterizujúcich ekonomickú záťaž a predmety dlhodobej spotreby (nedoplatky v súvislosti s položkami: nájomné a hypotéka, energie, kúpa na splátky a iné pôžičky, schopnosť udržiavať doma adekvátne teplo, schopnosť domácnosti čeliť neočakávaným výdavkom, schopnosť dovoliť si zaplatenie raz ročne jedného týždňa dovolenky mimo domu, schopnosť dovoliť si jedlo s mäsom, kuraťom, rybou alebo vegetariánskym ekvivalentom každý druhý deň alebo vybavenie domácnosti farebným televízorom, práčkou, autom alebo telefónom) a/alebo ľudí vo veku 0-59 rokov žijúcich v domácnostiach, kde dospelí pracujú menej ako 20 % z celkového času počas predchádzajúceho roka.“ Taktiež v rámci zdrojov odporúčam neuvádzať presný rok štatistického zisťovania, t. j. navrhujeme vypustiť rok „2017“. Odôvodnenie: Ide o úpravu presného znenia indikátora, ako aj jeho definície, ktorá sa netýka iba príjmovej chudoby.		uvedenej v materiáli.
112.	MPSVRSR	K Prílohe č. 2: Pri indikátore „Podiel dlhodobej nezamestnanosti“ odporúčame text „Podiel nezamestnaných, ktorí boli bez práce dlhšie ako 1 rok, na celkovom počte nezamestnaných“ uviesť v znení „Podiel uchádzačov o zamestnanie vedených v evidencii uchádzačov o zamestnanie dlhšie ako 12 mesiacov na celkovom počte evidovaných uchádzačov o zamestnanie“. Odôvodnenie: Zosúladenie so zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny vedie štatistiky o evidovaných uchádzačoch o zamestnanie, nie všetkých	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.

		nezamestnaných.		
113.	MPSVRSR	Na strane 13, v časti Súčasný stav: prírodný kapitál, tretí a piaty odsek odporúčame upraviť a odstrániť z nich duplicitné informácie.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky MŽP SR.
114.	MPSVRSR	Na strane 15, v bode 2, v súlade s formulovaním a presadzovaním silnej pro-rodinnej politiky, na ktorú materiál na str. 11 v rámci hodnotenia súčasného stavu apeluje, odporúčam doplniť za slová „mladých rodín“ slová „prostredníctvom daňovo-odvodovej reformy“. Odôvodnenie: Zabezpečenie impulzu k zakladaniu mladých rodín.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
115.	MPSVRSR	Na strane 23, v treťom odseku, v druhej vete odporúčame text „miera nezamestnanosti“ nahradiť textom „miera evidovanej nezamestnanosti“. Odôvodnenie: Pri analýze nezamestnanosti je vzhľadom na rozdielnosť v metodike výpočtu potrebné uvádzať zdroj údajov, či ide o evidovanú nezamestnanosť vykazovanú UPSVR alebo nezamestnanosť ŠÚ SR z výberového zisťovania pracovných síl.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
116.	MPSVRSR	Na strane 23, v treťom odseku, v tretej vete sa uvádzajú údaje za rok 2017; údaje o miere zamestnanosti ľudí so zdravotným postihnutím a miery zamestnanosti nízko kvalifikovanej pracovnej sily odporúčame aktualizovať. Pri miere zamestnanosti ľudí so zdravotným postihnutím odporúčam uviesť aj zdroj údaje. Podľa údajov ŠÚ SR (Vybrané indikátory sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím, január 2020) bola miera zamestnanosti obyvateľstva so ZP v roku 2017 na úrovni 17,1 % a v roku 2018 na úrovni 18,7 %. Odôvodnenie: Zabezpečenie aktualizácie.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.

117.	MPSVRSR	Na strane 24, v predposlednom odseku odporúčame aktualizovať údaj týkajúci sa poklesu podielu verejnej dopravy na celkovej osobnej doprave, uviesť údaj za rok 2019. Odôvodnenie: Zabezpečenie aktualizácie.	O	N Oficiálne webové sídlo MDV SR obsahuje údaje iba za rok 2017. Údaje boli konzultované s MDV SR.
118.	MPSVRSR	Na strane 26, v oblasti bývania v bode 6 a na strane 27, v oblasti dopravnej infraštruktúry v bode 4 odporúčame aktualizovať údaje a uviesť údaje za rok 2019. Odôvodnenie: Zabezpečenie aktualizácie.	O	N Oficiálne webové sídlo MDV SR obsahuje údaje iba za rok 2017. Údaje boli konzultované s MDV SR. Za oblasť bývania bol dokument pripomienkovaný SVSLPRK.
119.	MPSVRSR	Odporúčame tiež zvážiť priradenie jednotlivých indikátorov k jednotlivým integrovaným rozvojovým programom (ďalej len „IRP“) a ich častiam a sub/častiam. Odôvodnenie: Uvedené by napomohlo k sprehľadneniu materiálu a k lepšej orientácii v rámci materiálu.	O	N Indikátory boli konzultované so ŠÚ SR.
120.	MPSVRSR	V súvislosti s indikátormi odporúčame prehodnotiť fakt, že k cieľom napr. v oblasti sociálnej a zdravotnej infraštruktúry (v rámci časti III.3) nie sú priradené žiadne indikátory.	O	N Text bol konzultovaný so ŠÚ SR.
121.	MPSVRSR	Všade, kde sa vyskytuje termín "rodové členenie" žiadam uvádzať "rozdiely medzi ženami a mužmi" alebo "členenie podľa pohlavia".	Z	A Po konzultácii so ŠÚ SR upravený text v zmysle pripomienky. https://metais.vicepremier.gov.sk/codelists/detail/294

				2?page=1&count=20&sorting%5Bcode%5D=asc
122.	MPSVRSR	Žiadame doplniť nový indikátor v znení názvu: „Miera dlhodobej nezamestnanosti“, v znení definície nasledovne „Podiel nezamestnaných dlhšie ako 1 rok na celkovom počte ekonomicky aktívnych obyvateľov“, v znení mernej jednotky nasledovne „%“, v znení granularity údajov nasledovne „SR“ a v znení Zdroj, databáza nasledovne „ŠÚ SR“. Odôvodnenie: Zabezpečenie indikátora na účely komparácie dlhodobej nezamestnanosti v SR s EÚ.	O	N Indikátory boli spracované v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Ďalšie indikátory je možné uplatniť v nadväzujúcich rezortných stratégiách.
123.	MPSVRSR	Žiadame upraviť názov indikátora „Počet poberateľov príspevku na bývanie“ na „Počet príspevkov na bývanie“ a následne aj jeho definíciu, ktorá znie „Vyjadruje počte domácností, ktoré majú nárok na príspevok na bývanie v rámci pomoci v hmotnej núdzi“. Odôvodnenie: Podľa súčasného právneho stavu neexistujú poberatelia príspevku na bývanie, existujú iba príjemcovia pomoci v hmotnej núdzi a príspevok na bývanie je iba jeden z nárokov pomoci v hmotnej núdzi. To znamená, že je možné získať údaje o počte domácností, ktoré majú nárok na príspevok na bývanie v rámci pomoci v hmotnej núdzi a sú teda príjemcami pomoci v hmotnej núdzi.	O	N Indikátory boli spracované v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Ďalšie indikátory je možné uplatniť v nadväzujúcich rezortných stratégiách.
124.	MŠVVaŠSR	Do kapitoly 2.2 I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce vložiť samostatný bod v znení „Zvýšiť podporu a rozvoj vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v ich materinskom jazyku.“ Odôvodnenie: Úloha je dôležitá pre potreby plnenia záväzkov SR, a to konkrétne k Rade Európy - Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov a Rámcového dohovoru na ochranu národnostných	Z	A Text zapracovaný v zmysle pripomienky.

		menšín a vyplýva aj z PVV 20202 – 2024.		
125.	MŠVVaŠSR	Formálna úprava - V texte na stranách 14 – 25 upraviť číselné označenie podkapitol.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
126.	MŠVVaŠSR	Formálna: V časti 2.2 – 5) Zefektívniť finančné a metodické riadenie regionálneho školstva prostredníctvom presunu kompetencii – upraviť na "kompetencií".	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
127.	MŠVVaŠSR	Formálne úpravy: V časti „Obsah“ jednotlivé nadpisy nesúhlasia s označením strany - upraviť	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
128.	MŠVVaŠSR	Na str. 41 doplniť samostatný indikátor Miera predčasného ukončenia školskej dochádzky mladých vo vzťahu ku žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia. Odôvodnenie: Predčasným ukončením školskej dochádzky sú ohrození najmä mladí ľudia zo sociálne znevýhodneného prostredia. Preto by bolo vhodné tento indikátor sledovať aj samostatne pre túto cieľovú skupinu.	Z	N Indikátory boli spracované v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Zoznam indikátorov bol uvedený v dokumente Vízia a Stratégia 2030, ktorý v roku 2019 prešiel MPK, pričom pripomienka tohto typu nebola vznesená. Ďalšie indikátory je možné v každom prípade uplatniť v nadväzujúcich rezortných stratégiách. V rámci procesu vyhodnocovania

				pripomienok MŠVVŠ pripomienku stiaholo. Rozpor odstránený dňa 9.12.2020.
129.	MŠVVaŠSR	Odporúčame doplniť, tak ako je to pre iné typy infraštruktúry (napr. kultúrna, technická, dopravná), aj riešenie otázky vzdelávacej infraštruktúry. Je to možné napríklad v bode 2.I napr.. nasledujúcou úpravou 1. Stabilizovať mladých ľudí na Slovensku predovšetkým podporou kvality vzdelávacieho systému, zlepšením kvality vzdelávacej a podpornej infraštruktúry, jeho harmonizáciou s dopytom trhu práce a tvorbou pracovných príležitostí s primeraným mzdovým ohodnotením v súlade so skladbou disponibilnej pracovnej sily. Odôvodnenie: MŠVVaŠ SR neidentifikovalo v návrhu riešenia otázky rozvoja infraštruktúry vysokých škôl, vrátane študentských domovov. Kvalitná infraštruktúra môže byť dôležitá aj pre naplnenie cieľa zníženia odchodu študentov zo Slovenska.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
130.	MŠVVaŠSR	Str. 15 v bode 1.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce upraviť číslovanie jednotlivých bodov z „1. až 7.“ na „1.až 8“.	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
131.	MŠVVaŠSR	Str. 45 – názov indikátora „Miera výmeny riadiacich pracovníkov vo verejnej službe po voľbách“ zmeniť na „Miera výmeny riadiacich zamestnancov vo verejnej správe po voľbách“. Odôvodnenie: Predpokladáme, že cieľom je sledovať zmeny, ktoré sa dotýkajú riadiacich zamestnancov vo verejnej správe, t. j. v štátnej správe a samospráve. Riadiacimi zamestnancami v štátnej správe sú predovšetkým štátni zamestnanci a v územnej samospráve sú riadiaci zamestnanci odmeňovaní	O	N Indikátor bol spracovaný v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Ďalšie indikátory je možné uplatniť v nadväzujúcich rezortných

		podľa zákona o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Výrazné zmeny na postoch riadiacich zamestnancov sa uskutočňujú nielen po parlamentných voľbách, ale aj komunálnych (obce, samosprávne kraje).		stratégií.
132.	MŠVVaŠSR	Str. 45 v časti „Definícia“ pre vyššie uvedený indikátor text „Miera výmeny riadiacich pracovníkov vo verejnej službe so zmenou vlády“ zmeniť na „Miera výmeny riadiacich zamestnancov vo verejnej správe po voľbách“. Odôvodnenie: Predpokladáme, že cieľom je sledovať zmeny, ktoré sa dotýkajú riadiacich zamestnancov vo verejnej správe, t. j. v štátnej správe a samospráve. Riadiacimi zamestnancami v štátnej správe sú predovšetkým štátni zamestnanci a v územnej samospráve sú riadiaci zamestnanci odmeňovaní podľa zákona o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Výrazné zmeny na postoch riadiacich zamestnancov sa uskutočňujú nielen po parlamentných voľbách, ale aj komunálnych (obce, samosprávne kraje).	N O	Indikátor bol spracovaný v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Ďalšie indikátory je možné uplatniť v nadväzujúcich rezortných stratégií.
133.	MŠVVaŠSR	Strana 11, časť Súčasný stav: sociálny kapitál (ľudský kapitál, kultúra, právny štát): „Podiel populácie v produktívnom veku zapojenej do celoživotného vzdelávania dosahuje iba 33 %, pričom priemer OECD je takmer 50 %.“ Odporúčame uviesť štatistiku Eurostatu a vetu nahradiť nasledovne: „Podiel populácie vo veku 25-64 zúčastňujúcich sa aktivít vzdelávania dospelých bol na úrovni 3,6 %, pričom priemer EÚ krajín je 11,7% v roku 2019.“ Zdôvodnenie: Uvedené údaje sú z prieskumu PIAAC z roku 2012 a nie sú periodicky validované. Eurostat uvádza každoročne účasť na vzdelávaní dospelých z prieskumov VZPS (LFS). Podiel Slovenska je rovnako nízky, avšak miera účasti je iná aj vzhľadom na referenčný rámec v dotazníku (4 týždne versus jeden rok).	A O	Text upravený v zmysle pripomienky.

134.	MŠVVaŠSR	Strana 11, časť Súčasný stav: sociálny kapitál (ľudský kapitál, kultúra, právny štát): „V rámci krajín OECD patrí Slovensko ku krajinám, ktoré majú najnižšiu mieru účasti dospelých v ďalšom vzdelávaní a odbornej príprave.“ Odporúčame používať len termín vzdelávanie dospelých (adult learning) v súlade s európskou praxou, nie nevyhnutne s OECD, a vetu nahradiť: „V rámci krajín EÚ27 patrí Slovensko ku krajinám, ktoré majú najnižšiu mieru účasti vo vzdelávaní dospelých.“ Zdôvodnenie: Odborné vzdelávanie a príprava v slovenských podmienkach je termín používaný najmä pre formálne odborné vzdelávanie (stredné odborné školy). Pre ďalšie vzdelávanie dospelých sa štandardne používa termín adult learning, čiže vzdelávanie dospelých (v slovenských podmienkach nesprávne zaužívaný termín celoživotné vzdelávanie).	O	A Text upravený v zmysle pripomienky.
135.	MŠVVaŠSR	Strana 12, Súčasný stav: sociálny kapitál (ľudský kapitál, kultúra, právny štát): odporúčame doplniť nasledujúcu vetu v odseku (vyznačené kurzívou a podčiarknutá). Pre ďalší rozvoj slovenskej ekonomiky a najmä kvality života obyvateľstva je kľúčový podiel populácie s terciárnym vzdelaním, ktorý má vo vekovej skupine 30 – 34 ročných stúpajúci trend (v roku 2019 dosiahol úroveň 40,1 %, čo je približne úroveň priemeru krajín EÚ – 41,6 %). Závažným problémom je odchod najtalentovanejších študentov a mladých vzdelaných ľudí do zahraničia. Vysokú školu v zahraničí si v roku 2018 vybral približne každý piaty vysokoškolák (19,2 %). Ide o druhý najvyšší podiel medzi krajinami OECD. Vysoké školy nevyužívajú profiláciu regionálnych hospodárstiev na zvyšovanie svojej kvality a uplatnenia absolventov. Štruktúra absolventov vysokoškolského štúdia je výrazne vychýlená v prospech magisterského štúdia, úplne absentuje ponuka krátkych terciárnych programov bežne dostupných v zahraničí. Z dlhodobého hľadiska je problémom aj nízka účasť dospelých na vzdelávaní	O	A Text doplnený v zmysle pripomienky.

		– iba 3,6 % populácie vo veku 25 - 64 rokov sa v roku 2019 počas posledných 4 týždňov pred prieskumom zúčastnilo vzdelávania (priemer krajín EÚ je 11,3 %). Zdôvodnenie: Nízka profilácia vysokých škôl a súčasný systém financovania vyústil do neštandardnej kompozície absolventov VŠ v porovnaní so zahraničím, čo je málo zdôrazňovaný štrukturálny problém aj v kontexte nákladovej efektivity VŠ vzdelávania.		
136.	MŠVVaŠSR	V celom materiáli v relevantných častiach žiadame previazať navrhované ciele s merateľnými indikátormi. Zdôvodnenie: Sledovanie indikátorov v čase zaznamenáva vývoj v oblastiach vrátane zmien vo verejných politikách. Pokiaľ nie sú indikátory naviazané na jednotlivé ciele, nie je jasná odpočítateľnosť progresu pri dosahovaní stanovených cieľov. Merateľné indikátory musia byť jasne previazané s jednotlivými cieľmi, prípadne oblasťami. Predkladateľ materiálu uvádza, že nemá v úmysle viazať plnenie indikátorov na jednotlivé rezorty, avšak máme za to, že previazanosť indikátorov s cieľmi je stále v nadrezortnej rovine. Takisto, previazanosťou cieľov s indikátormi sa zabezpečí, že pre každý cieľ existuje merateľný indikátor (v súčasnej verzii materiálu tomu tak nie je).	Z	N Požiadavku je potrebné uplatniť v nadväzujúcich strategických dokumentoch, nie na úrovni rámcového dokumentu akým vízia. Z tohto dôvodu je návrh uznesenia je uvedený bod B.4. V rámci procesu vyhodnocovania pripomienok MŠVVŠ pripomienku stiaholo. Rozpor odstránený dňa 9.12.2020.
137.	MŠVVaŠSR	V časti 2.2 I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce odporúčame nasledovné doleuvedené indikátory pri jednotlivých cieľoch. Zdôvodnenie: viď pripomienku vyššie. Všeobecne: doplniť indikátor pre oblasť vzdelávania - podiel verejných výdavkov na vzdelávanie. Zdroj: Eurostat. 1. Zvýšiť atraktivitu učiteľského povolania prostredníctvom postupného zvýšenia plátov učiteľov na úroveň priemeru krajín OECD, skvalitniť	O	N Indikátory boli spracované v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Ďalšie indikátory je možné uplatniť v nadväzujúcich rezortných stratégiách.

	vysokoškolskú prípravu na učiteľské povolanie a posilniť kontinuálny profesijný rozvoj učiteľov; Indikátor: Podiel priemerných plátov učiteľov druhého stupňa ZŠ (lower secondary) a priemerného platu VŠ vzdelaných. Zdroj: OECD Education at a Glance, ročne. 2. Zmeniť obsah vzdelávania v školách so zameraním na rozvíjanie vedomostí, zručností a postojov uplatniteľných v ďalšom živote (napr. čitateľská gramotnosť, kritické myslenie, digitálne zručnosti atď.) a podporiť tvorbu kvalitných učebných zdrojov (učebnice, pracovné zošity, didaktické materiály) prostredníctvom otvorenia učebnicového systému; Indikátor: Priemer v PISA testovaní zvlášť za jednotlivé gramotnosti. Zdroj: OECD, každé tri roky. 3. Zabezpečiť prístup ku kvalitným a inkluzívnym službám už od raného detstva prostredníctvom uceleného systému poskytovania služieb ranej starostlivosti pre deti v riziku (deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia či z marginalizovaných rómskych komunít) a zvýšenia predprimárnej zaškolenosti detí vo všetkých skupinách; Indikátor: Podiel detí v predprimárnom vzdelávaní vek 3-5. Zdroj: Eurostat. Podiel detí v ranej starostlivosti, vek 0-2. Zdroj: Eurostat. 4. Zvýšiť inkluzívnosť vzdelávania v základných a stredných školách prostredníctvom odstraňovania všetkých druhov bariér a zabezpečenia dostupnej a kvalitnej podpory pre všetkých žiakov v súlade s ich výchovno-vzdelávacími potrebami; Indikátor: Podiel žiakov v PISA v kategórii pod základnou úrovňou v jednotlivých testovaných gramotnostiach. Zdroj: OECD PISA, každé tri roky. Podiel mladých predčasne ukončujúcich vzdelávanie 18-24. Zdroj: Eurostat. 5. Eliminovať diskrimináciu rómskych žiakov vyplývajúcu z priestorovej segregácie a ich nepomerného zastúpenia v špeciálnom prúde školstva a eliminovať diskrimináciu žiakov so zdravotným znevýhodnením postupnou transformáciou špeciálneho prúdu v školstve na systém poskytujúci podporu aktérom v bežnom prúde školstva;	
--	---	--

		Indikátor: Podiel detí a žiakov v špeciálnom školstve. Zdroj: CVTI 6. Zefektívniť finančné a metodické riadenie regionálneho školstva prostredníctvom presunu kompetencii v oblasti financovania, riadenia a zriaďovania škôl z Ministerstva vnútra SR pod Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a optimalizovať sieť základných a stredných škôl; Indikátor: Odbornosť výučby. Zdroj: RIS, ale ešte treba doriešiť zber dát 7. Zaviesť flexibilnejší systém získavania kvalifikácií, podporiť vzdelávanie v pracovnom prostredí poskytovaného podnikmi vo všetkých druhoch škôl a zaviesť individuálne vzdelávacie účty na podporu vzdelávania dospelých; Indikátor: Účasť vo vzdelávaní dospelých. Zdroj: Eurostat. 8. Uskutočniť štrukturálne zmeny vo vysokoškolskom sektore podporou implementácie reformy zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania v súlade s Európskymi štandardmi a usmerneniami ESG 2015, zavedením výkonnostných zmlúv do financovania vysokých škôl a dereguláciou vnútorného usporiadania a vnútorného riadenia vysokých škôl. Indikátor: Podiel VŠ vzdelaných, vek 30-34. Zdroj: Eurostat, ročne. Podiel VŠ študujúcich v zahraničí. Zdroj: OECD, ročne.		
138.	MŠVVaŠSR	V prílohe č. 2– Indikátory implementácie Slovensko 2030 odporúčame nasledovné úpravy: Neodporúčame použiť nasledovný indikátor: Podiel prijatých a zapísaných osôb na vysokých školách podľa krajského trvalého bydliska Zdôvodnenie: Nie je zjavné, aký cieľ sa sleduje. Je cieľom zvýšenie alebo zníženie študentskej mobility v rámci krajiny? Ak je cieľom nízka mobilita, tento cieľ je v rozpore s cieľom diverzifikácie VŠ. Neodporúčame používať indikátor Better Life Index. Zdôvodnenie: Better Life Index vo svojej súčasnej podobe neumožňuje medzinárodné porovnanie bez subjektívneho určenia váh jednotlivých oblastí.	O	N Indikátory boli spracované v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Ďalšie indikátory je možné uplatniť v nadväzujúcich rezortných stratégiách.

		Odporúčame nepoužiť. Navyše jednotlivé oblasti sú už do veľkej miery obsiahnuté v ostatných navrhovaných indikátoroch Neodporúčame používať indikátor Zdravé roky života. Zdôvodnenie: Tento indikátor bol identifikovaný ako problematický – metodologicky nie je dobre uchopený v SR. Vid' NPR 2019, strana 40, ppč 98. Zdroj: https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategicke-materialy/narodny-program-reforiem/narodny-program-reforiem.html .		
139.	MŠVVaŠSR	Z Kapitoly 2.4 I.4 „Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu“ žiadame bod 4. presunúť do kapitoly 2.2 I.2 ako samostatný bod a zmeniť nasledovne: „Podporiť výchovu a vzdelávanie k ľudským právam, k trvalej udržateľnosti a dopadov klimatických zmien, environmentálnej výchovy a k aktívnemu občianstvu vo formálnom, neformálnom a celoživotnom vzdelávaní. Aktívne občianstvo rozvíjať aj prostredníctvom podpory dobrovoľníctva“. Odôvodnenie: Inkluzívne vzdelávanie nie je možné implementovať bez tvorby inkluzívneho prostredia, bezpečia v školách a eliminovania diskriminácie všetkých znevýhodnených skupín (napr. žiaci SZP, národnostných menšín a etnických skupín, LGBTI, zdravotne znevýhodnených, cudzincov a pod.) Je dôležité eliminovať extrémizmus, radikalizmus, nenávisťné vzdelávanie, šikanovanie a ďalšie rizikové správanie, ktoré nám neustále narastá v spoločnosti a aj v školách. Zároveň v kľúčových zmenách je navrhnuté nielen vzdelanie, ale aj sociálny rozvoj.	Z	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.
140.	MVSR	1. Predkladaný dokument z nášho pohľadu neplní deklarovaný účel Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030. K tomuto záveru nás vedú viaceré zistenia, ktoré sú čiastočne rozpísané nižšie. Vo všeobecnosti sa týkajú deklarovania dôvodu vzniku vízie a jej celkovej absencie, pozícii dokumentu v štruktúre strategických dokumentov EÚ a SR, obsahovej roztrieštenosti (polity/policy; štrukturálne politiky/priestorové politiky),	Z	A – pripomienka bola zapracovaná v rámci rozporového konania a na základe dohodnutého textu medzi MIRRI a MV SR.

		úrovni detailu (vytvorenie konkrétnych úradov (samostatná školská správa) vs. neurčité regióny medzi lokálnou a regionálnou samosprávou), absencii aktuálnych poznatkov (regionálna a správna veda) alebo neaktuálnosti údajov (rok 2016). Dokument v niektorých prípadoch mení obsah pojmov (sociálny kapitál), na definície používa tautológie a opakuje obsahovo podobné pasáže v texte, prípadne nesprávne interpretuje javy a ich príčinné súvislosti (napr. starnutie populácie, prípadne dôvody vysokej miery študujúcich v zahraničí). Odôvodnenie: Z tohoto dôvodu odporúčame zásadné prepracovanie dokumentu a odstránenie uvedených nedostatkov.		Rozpor bol odstránený 15.1.2021.
141.	MVSR	2. Problematicky vnímame nesúladi názvu dokumentu s jeho obsahom. Sám predkladateľ hovorí, že dôvodom vzniku dokumentu je implementácia agendy 2030 a nie stanovenie Vízie Slovenska do roku 2030. Predkladaný dokument zároveň neobsahuje ucelenú Víziu Slovenska. Navrhujeme doplnenie a upresnenie pôvodného textu. Odôvodnenie: Úlohou Vízie je stanovenie dlhodobých cieľov spoločnosti (spoločnosti, krajiny, firmy alebo inštitúcie) a zhmotnenie predstavy o tom ako má v stanovenom období vyzeráť. K dosiahnutiu tohto želaného stavu sa vytýči stratégia (ako tento stav chcem dosiahnuť) a tá sa rozdelí do operačných úloh (konkrétne kroky vedúce k naplneniu stratégie). Ostatné dokumenty (napr. spomínaná Agenda 2030), potom ovplyvňujú jednotlivé stratégie resp. sú implementované v tej miere, aby neohrozili splnenie vízie. V prípade predkladateľa je tomu naopak. Miesto stanovenia Vízie Slovenska sa zameral na implementáciu Agendy 2030. Dokument používa množstvo „buzz words“ a uvádza nespočet opatrení, no tie netvoria víziu, teda obraz o tom ako by malo Slovensko vyzeráť, ako by sa v ňom malo žiť a pracovať, aké by mali byť verejné služby, životné prostredie a pod.	Z	A – pripomienka bola zapracovaná v rámci rozporového konania a na základe dohodnutého textu medzi MIRRI a MV SR. Rozpor bol odstránený 15.1.2021.

142.	MVSR	3. V kapitole 1 „Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“ (str. 11 – 18) vlastného materiálu považujeme za problematické nejasné pozicionovanie dokumentu v hierarchii a obsahovom zameraní strategických dokumentov SR. Navrhujeme doplnenie a upresnenie pôvodného textu. Odôvodnenie: Ak má dokument tvoriť implementačný dokument Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, je jej „zlúčenie“ s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR po obsahovej stránke problematické (udržateľný rozvoj predstavuje základné hodnotové rámce (polity level) a stratégia je súbor nástrojov a opatrení (policy level), pretože sa každý zo spomínaných dokumentov venuje inej úrovni (etape) prípravy a realizácie verejnej politiky. Spojenie s víziou Slovenska a teda jej teoretické zamenenie za implementáciu Agendy 2030 je popretie zmyslu tvorby vízie (obraz o tom ako má Slovensko v roku 2030 a prípadne neskôr vyzerat') ako aj výrazná zmena obsahu a významu slova vízia v kontexte strategického plánovania v SR. Čiže ak je implementačným plánom, nemôže byť víziou. Rovnako tak je v tomto prípade otázne, prečo sa Vízia Slovenska prispôsobuje aktuálne vznikajúcim dokumentom programovacieho obdobia EÚ 2021-2027 (Partnerská dohoda) alebo Národnému integrovanému reformnému plánu, keď oba dokumenty mali vychádzať z Vízie a smerovať k jej naplneniu.	Z	A – pripomienka bola zapracovaná v rámci rozporového konania a na základe dohodnutého textu medzi MIRRI a MV SR. Rozpor bol odstránený 15.1.2021.
143.	MVSR	4. Kapitola 1 „Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“ obsahuje celkom konkrétne odporúčania 2.1 – 2.5 (str. 14 - 18), no nehovorí o tom ako ich dosiahnuť (stratégia) a ani aké hodnoty/stavy (ciele) by mali byť dosiahnuté (vízia). Neplní tak ani poslanie vízie ani stratégie. Navrhujeme doplnenie a upresnenie pôvodného textu. Odôvodnenie Bez opisu želaného stavu (vízie) alebo stanovenia požadovaných hodnôt indikátorov nie je možné zhodnotiť, či nastavené opatrenia povedú k	Z	A – pripomienka bola zapracovaná v rámci rozporového konania a na základe dohodnutého textu medzi MIRRI a MV SR. Rozpor bol odstránený 15.1.2021.

		splneniu cieľa. Predkladaný dokument tak bez stanoveného rámca predstavuje skôr zoznam realizovateľných opatrení ako ucelenú víziu alebo stratégiu.		
144.	MVSR	5. Dokument na viacerých stranách len parafrázuje dáta (aj to staré, z roku 2016), bez hlbšieho vysvetlenia, resp. potrebného komentára. Zároveň vynecháva aktuálne vedecké poznatky v oblasti správnej a regionálnej vedy. Napr. na str. 19, hovorí o rozdieloch vo výške regionálneho HDP na obyvateľa ale nezamýšľa sa nad tým či je daný indikátor vhodný. Zvolený ukazovateľ totiž nepočíta s prevádzkami podnikov, ale ich centrálnymi (miesto kde sa tvorí majetok vs. kde sa vykazuje) a rovnako tak nepracuje s počtom ľudí, ktorí daný produkt v regióne tvoria (v tomto prípade napr. dochádzajúci do Bratislavy). Okrem vyššie uvedeného, je tvrdenie autorov zavádzajúce pretože v Prešovskom kraji ide o nárast o 25,147% a v Bratislavskom kraji o 25,145%. Navrhujeme doplnenie a upresnenie pôvodného textu. Odôvodnenie: Aktuálnosť údajov, ich správna interpretácia a kontextualizácia ako aj dodržanie kauzality sú zásadným predpokladom pre správnu identifikáciu problému a následné navrhnutie opatrení. Pretože má dokument ambíciu plniť aj úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja považujeme absenciu aktuálnych teoretických prístupov k regionálnemu rozvoju (place sensitive policy, geography of discontent, quality of government) ako aj jej priemet do slovenských podmienok za jej závažný nedostatok.	Z	A – pripomienka bola zapracovaná v rámci rozporového konania a na základe dohodnutého textu medzi MIRRI a MV SR. Rozpor bol odstránený 15.1.2021.
145.	MVSR	6. Vo vlastnom materiáli v kapitole „Integrovaný rozvojový program III. – Rozvoj komunit“ na str. 22 v sivom poli - Kľúčová zmena „Vybudovanie občianskej spoločnosti založenej na posune od zastupiteľskej k priamej demokracii, zmene úlohy centra (štátu) a posilnení úlohy občanov a sociálno-ekonomických partnerov pri spravovaní vecí verejných“.	Z	A – text upravený v súlade s pripomienkou splnomocnenca pre rozvoj občianskej spoločnosti.

		Navrhujeme nahradiť spojenie „na posune od zastupiteľskej k priamej demokracii“ spojením „na zastupiteľskej demokracii a posilnení participatívnej demokracie“. Odôvodnenie: Rozumieme snahe o zvýšenie vplyvu občanov na rozhodovanie ale budovanie občianskej spoločnosti nie je postavené na priamej demokracii. Opäť sa však jedná o zmenu obsahu oproti pôvodnej myšlienke alebo koncepcii, v tomto prípade správneho konceptu „good governance“. Alternatívu však kvôli vysokým transakčným nákladom vyplývajúcim z komplexnosti problémov (ak mám kvalifikované rozhodnúť, potrebujem sa zorientovať v problematike čo si vyžaduje čas a potrebné znalosti) a „postfaktuálnej dobe/spoločnosti“ (deepfake, hoaxy a pod.) vidíme skôr v podpore participácie občanov na rozhodovaní (konzultácie, participatívne rozpočty a podobné nástroje).		
146.	MVSR	7. V kapitole č. 4 „Príloha č. 2 – Indikátory implementácie Slovensko 2030“ vlastného materiálu (str. 35 – 45) navrhujeme doplniť zdôvodnenie pre výber konkrétneho ukazovateľa, jeho prepojenie na konkrétny cieľ ako aj jeho alternatívu na regionálnej úrovni. Odôvodnenie: Väčšina z navrhnutých indikátorov je zameraná na územie celého Slovenska. To, vzhľadom na ambíciu dokumentu byť stratégiou regionálneho rozvoja, neumožňuje vyhodnocovať dopady jednotlivých politík na regióny alebo len vývoj niektorých veličín. Zároveň nie je zdôvodnené, prečo je zvolený práve tento indikátor a ako sa s ním bude pracovať (pri vyhodnocovaní, stanovení cieľových hodnôt a pod.).	Z	A – pripomienka bola zapracovaná v rámci rozporového konania a na základe dohodnutého textu medzi MIRRI a MV SR. Rozpor bol odstránený 15.1.2021.
147.	MVSR	8. V kapitole 1 „Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“ na str. 11 v sivom poli za slová „nadradeného verejného záujmu“ vložiť slová „prostredníctvom posilňovania odolnosti štátu a spoločnosti“, na str. 11 v sivom poli za slová „právny štát“ vložiť slová „a bezpečnosť“, na str. 12 za posledný odsek vložiť nový odsek nasledovného znenia:	Z	A - text upravený v súlade s pripomienkou

		„Základným cieľom Slovenskej republiky je zachovanie bezpečnosti, stavu v ktorom sú chránené základné záujmy štátu, medzi ktoré patria životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie. Prostredníctvom riadenia rizík a krízového riadenia, cieľom ktorých je zamedziť pôsobeniu existujúcich alebo predpokladaných hrozieb, sa navrhujú riešenia a prijímajú vhodné bezpečnostné opatrenia s účelom minimalizovať závažnosť účinku mimoriadnych udalostí a pravdepodobnosť ich výskytu.“, na str. 16 v nadpise 2.4 1.4. „Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu“ za slová „právneho štátu“, vložiť slová „a zvyšovať bezpečnosť štátu a spoločnosti“, na str. 17 za bod 4. vložiť nový bod 5. nasledovného znenia: „Zachovávať bezpečnosť štátu a spoločnosti a posilňovať ich odolnosť proti hrozbám reflektujúc súčasné globálne trendy.“ Odôvodnenie: Úpravu textu požadujeme v súlade s bodom B.4. navrhovaného uznesenia: pri príprave a aktualizácii odvetvových strategických dokumentov postupovať v súlade s Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030. V gescii sekcie krízového riadenia MV SR je niekoľko strategických dokumentov z oblasti bezpečnosti, riadenia rizík a krízového riadenia. Požadovaná úprava vytvorí možnosť vypracovania, resp. aktualizácie týchto dokumentov v súlade so stratégiou „Slovensko 2030“.		
148.	MVSR	9. V doložke vplyvov sa uvádza, že predložený materiál nebude mať žiadne vplyvy. Z obsahu vlastného materiálu však vyplýva opak. Navrhujeme preto prepracovať doložku vplyvov a vyčísliť aspoň rámcovo predpokladané náklady na zavedenie navrhovaných opatrení ako aj prínosov plynúcich z ich realizácie. Odôvodnenie: Na str. 10 vlastného materiálu v časti „Implementácia Agendy 2030“ v prvom odseku, poslednej vety sa uvádza, že „Implementácia Vízie a stratégie rozvoja prinesie	Z	A – pripomienka bola zapracovaná v rámci rozporového konania a na základe dohodnutého textu medzi MIRRI a MV SR. Rozpor bol odstránený 15.1.2021.

		benefity pre verejnú správu, podnikateľský sektor, občiansku spoločnosť a všetkých obyvateľov“. Rovnako tak z obsahu dokumentu vyplýva, že si vo svojich dôsledkoch vyžiada zmeny v nákladoch na verejnú správu a verejné služby, informačné systémy a informačné a komunikačné technológie a investície do infraštruktúry, čo bude mať dopad na sociálny systém, služby verejnej správy, životné i podnikateľské prostredie čo je v príkrom rozpore s tvrdením v doložke vplyvov.		
149.	MZSR	Kapitola 2.2 - ku integrovanému rozvojovému programu I.2 doplniť nový bod: Implementovať do vzdelávacieho systému prvky systémovej podpory duševného zdravia a prevencie vzniku psychických porúch za účelom zvyšovania psychickej odolnosti populácie a zachytávania jedincov ohrozených psychopatológiou.	O	N – je to podnetný návrh, ale veľmi špecifický a je potrebné uplatniť ho v nadväzujúcich rezortných stratégiách.
150.	MZSR	Kapitola 2.3 - ku integrovanému rozvojovému programu I.3 doplniť nový bod: "Zvýšiť dostupnosť starostlivosti o duševné zdravie v kontinuu zdravia – porucha;"	O	A – text upravený podľa pripomienky.
151.	MZSR	V celom dokumente opraviť jeho formálnu stránku (zarovnanie textu; číslovanie častí dokumentu; používanie čiarok, bodiek a bodkočiarok; zjednotenie skratiek a názvov pri ich opakovaní, napr. Agenda SK30, Agendy 2030).	O	A - text upravený podľa pripomienky.
152.	MZSR	V časti 2.3 oddiel I.3 navrhujeme: bod 3. „Dôsledne uplatňovať práva pacienta na dôstojné zaobchádzanie;“ preformulovať na text „Dôsledne uplatňovať práva pacienta na rovnaký prístup k zdrojom, solidaritu, bezpečnosť zdravotných postupov, dôstojné zaobchádzanie v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti vrátane zohľadnenia hodnoty každého jednotlivca vo všetkých prístupoch k pacientovi. Pri poskytovaní a	O	A - text upravený podľa pripomienky.

		riadení zdravotnej starostlivosti zohľadňovať naďalej etické princípy. Uplatňovať princíp zdravie vo všetkých politikách;“.		
153.	MZSR	V časti 2.3 oddiel I.3, navrhujeme: bod 1. „Zabezpečiť dostupnosť kvalitnej zdravotnej starostlivosti na celom území Slovenska vrátane adekvátneho personálneho, technického a finančného zabezpečenia;“, preformulovať a doplniť takto: „Zabezpečiť dostupnosť kvalitnej zdravotnej starostlivosti na celom území Slovenska vrátane adekvátneho personálneho, finančného a technického zabezpečenia vrátane podpory poskytovania zdravotnej starostlivosti aj digitálnymi technológiami;“.	O	A - text upravený podľa pripomienky.
154.	MZSR	V časti 2.3 oddiel I.3, navrhujeme: vložiť nový bod v znení: „Podpora primárnej a komunitnej zdravotnej starostlivosti;“	O	A - text upravený podľa pripomienky
155.	MZSR	V kapitole 2.11 - Integrovaný rozvojový program III.3 v bode 1. slovo "sociálnej" nahradiť slovami "psycho-sociálnej".	O	N – navrhovaný text by nekorešpondoval a s kontextom danej časti.
156.	MZSR	V kapitole 2.11 - Integrovaný rozvojový program III.3 v bode 2. za slová „v prirodzenom rodinnom prostredí a,, doplniť slová „psychologickú starostlivosť“.	O	A - text upravený podľa pripomienky.
157.	MZSR	V kapitole 2.3 v integrovanom rozvojovom programe I.3 v bode 1. (tretí v poradí) medzi slová "[...]životného štýlu a" a "boja so závislosťami;" doplniť slová: "duševného zdravia, vrátane". Nové znenie bodu po zapracovaní: "Vytvoriť systém systematickej prevencie, včasnej diagnostiky a intervencie, vrátane systému výchovy a osvedy v oblasti zdravého životného štýlu a duševného zdravia, vrátane boja so závislosťami;".	O	A - text upravený podľa pripomienky.

158.	MZSR	V kapitole 2.3 v integrovanom rozvojovom programe I.3 v bode 4. (šiesty v poradí) slovo "a" pred slovami "zdravého stravovania" nahradiť čiarkou a na koniec doplniť slová: "a prevencie psychických porúch". Nové znenie bodu po zapracovaní: "Podporovať zdravý životný štýl a zodpovednosť za vlastné zdravie a prevenciu chorôb vrátane zvýšenia úrovne zaočkovania populácie, zdravého stravovania a prevencie psychických porúch;".	O	A - text upravený podľa pripomienky.
159.	MZSR	V kapitole 4 Príloha č. 2 doplniť indikátor, a to tabuľku v stĺpci Názov indikátora o „Zníženie počtu hospitalizácií na psychiatrických lôžkach“, v stĺpci Definícia o „Počet hospitalizácií v zariadeniach ústavnej starostlivosti, pri ktorých je príčinou psychopatológia, na 100 000 obyvateľov“, v stĺpci Merná jednotka o „Počet na 100 000 obyv.“, v stĺpci Granularita údajov o „SR, kraj, rodové členenie“ a v stĺpci Zdroj, databáza o „MZ SR, NCZI“.	O	N – indikátory boli vypracované v spolupráci so ŠÚ SR.
160.	MZSR	V kapitole 4 Príloha č. 2 doplniť indikátor, a to tabuľku v stĺpci Názov indikátora o „Zvýšenie počtu návštev v zariadeniach na podporu duševného zdravia a prevenciu psychických porúch“, v stĺpci Definícia o „Počet návštev v zariadeniach poskytujúcich psychologické poradenstvo (CPPPaP, poradne duševného zdravia a i.) na 100 000 obyvateľov“, v stĺpci Merná jednotka o „Počet na 100 000 obyv.“, v stĺpci Granularita údajov o „SR, kraj, rodové členenie“ a v stĺpci Zdroj, databáza o „MŠVVŠ SR, MPSVR SR, MZ SR, NCZI, CVTI SR“.	O	N – indikátory boli vypracované v spolupráci so ŠÚ SR.
161.	MZSR	V kapitole Zhrnutie v prvom odseku vo vete: "Jej obsah je v plnom súlade a prispieva [...]", chýba slovo alebo slovné spojenie. S čím je v plnom súlade?	O	A – doplnené „v súlade s medzinárodnými záväzkami ...“
162.	MZVEZ SR	Do návrhu uznesenia vlády Slovenskej republiky v časti B žiadame do bodu B.6. doplniť text - „cieľov Agendy 2030, s využitím inšpiratívnych návrhov	O	A – výsledné znenie bodu (po prečíslovaní B.5.) bolo dohodnuté

		medzinárodných organizácií na regionálnej úrovni" - v konečnom znení: B.6. poskytnúť súčinnosť samosprávnym krajom pri tvorbe ich integrovaných územných stratégií a pri ich implementácii cieľov Agendy 2030, s využitím inšpiratívnych návrhov medzinárodných organizácií na regionálnej úrovni. Odôvodnenie: Predkladaný materiál „Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030“ neobsahuje žiadnu zmienku o medzinárodnej dimenzii pri napĺňaní cieľov na národnej úrovni. Keďže absentuje medzinárodný rozmer implementácie Agendy 2030 v slovenských podmienkach, uvedenou úpravou znenia úlohy uznesenia sa nadviaže na predchádzajúce relevantné uznesenia už schválených materiálov k implementácii Agendy 2030 v slovenských podmienkach. Vytvorí sa zároveň priestor pre prenášania impulzov z medzinárodného prostredia, keďže náplň Agendy 2030 má na zreteli predovšetkým udržateľný rozvoj regiónov, miest a obcí. Svedčia o tom aj nástroje OSN pre jej medzinárodnú, národnú a lokálnu implementáciu.		s MZVEZ SR. Zároveň bol termín bodov B.5. a C.1. upravený na 31.12.2021 vzhľadom na súčasný stav tvorby dokumentov nového programového obdobia.
163.	MZVEZ SR	K vlastnému materiálu: Na str. 18 je uvedené, že Slovensko je tranzitívne hospodárstvo, čo už nie je vhodné uvádzať (v zmysle prechodu k trhovej ekonomike).	O	A – text bol upravený nasledovne: Slovensko, podobne ako aj iné krajiny súťaží na globálnom trhu o pracovnú silu...”
164.	MZVEZ SR	K vlastnému materiálu: V zhrnutí na str. 4 (1.veta) je uvedené, že Vízia ... je základným implementačným dokumentom Agendy 2030 ... Formuláciu „základný implementačný dokument“ by bolo vhodné vynechať. Odôvodnenie: Vláda SR zahájila implementáciu Agendy 2030 prijatím dokumentu Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj už v 2016 (Uznesenie vlády SR č. 95 z 2.3.2016).	O	ČA – pripomienka čiastočne akceptovaná, text bol upravený nasledovne: „...je základným implementačným dokumentom plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj...”.

165.	MŽPSR	Ako zdroj údajov pre vyhodnotenie indikátorov žiadame využívať len jeden jednoznačný a za SR oficiálny zdroj údajov a nepoužívať pre jeden indikátor viacero zdrojov údajov alebo za zdroje uvádzať databázy, ktoré dáta z oficiálneho zdroja len preberajú, príp. ho aj modifikujú. Neodporúčame ako zdroj údajov, ktoré sú v SR dostupné, uvádzať zahraničné inštitúcie (ako napr. Eurostat pre indikátor „Podiel poľnohospodárskej pôdy s ekologickým hospodárstvom“ a pod.). Odôvodnenie: Zdrojom údajov za emisie látok znečisťujúcich ovzdušie je len SHMÚ, nie ŠÚ SR, resp. Enviroportál. Pri indikátore „Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť s ČOV“ je zdrojom VÚVH, ktorý dáta posúva ďalej na MŽP SR, ŠÚ SR a ich údaje preberá aj Enviroportál. Zdroj informácií o hodnotách GHG nie je Enviroportál, ale len SHMÚ.	O	N- zoznam indikátorov bol prerokovaný so ŠÚ SR
166.	MŽPSR	Do kapitoly „2.11, III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit“ navrhujeme zapracovať aj požiadavku na dostupnosť mestských plôch so zeleňou. Odôvodnenie: Dostupnosť mestských plôch so zeleňou je predpokladom plnohodnotného a kvalitného života komunit.	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
167.	MŽPSR	Na str. 17 navrhujeme medzi body 6 a 7 vložiť nový bod: „Pri plánovaní a projektovaní veľkých stavebných diel, líniových stavieb a zásahov do podzemných priestorov dôsledne zohľadňovať geologické faktory prírodného prostredia, ku ktorým náleží problematika horninovej stability (deformačné štruktúry) a svahových deformácií (hlavne zosuvy), seizmická aktivita a ochrana povrchových a podzemných vodných zdrojov“.	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou v časti I.5

		Odôvodnenie: doplnenie problematiky horninovej stability		
168.	MŽPSR	Na str. 18 do vety „Uprednostňovať prírode blízke adaptačné opatrenia, zásady hospodárenia v lesoch, a pod., ktoré reflektujú regionálne špecifiká a v dostatočnej miere reagujú na zmenu klímy; žiadame na koniec vety doplniť slová „a problematiku ochrany biodiverzity“. Odôvodnenie: Základným problémom je, že problematika adaptačných opatrení v kontexte zmeny klímy by primárne (ako bolo pôvodne uvedené) nemusela reflektovať problematiku ochrany biodiverzity, čo považujeme za nedostatočné.	Z	A - text upravený v súlade s pripomienkou
169.	MŽPSR	Na str. 22 navrhujeme opraviť chybné číslovanie. Odôvodnenie: chýba bod 11	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
170.	MŽPSR	Na str. 36 v prílohe č. 2 dostupnosť údajov pre výpočet indikátoru „Emisie znečisťujúcich látok“ na úrovni okresov môže byť problematická. Odôvodnenie: SHMÚ neposkytuje vyššie uvedené údaje.	O	N- zoznam indikátorov bude priebežne aktualizovaný
171.	MŽPSR	Na str. 36 v prílohe č. 2 dostupnosť údajov pre výpočet indikátoru „Vystavenie znečistenému ovzdušiu - jemným tuhým časticiam (PM2.5)“ na úrovni okresov môže byť problematická. Odôvodnenie: SHMÚ neposkytuje vyššie uvedené údaje	O	N - zoznam indikátorov bude priebežne aktualizovaný
172.	MŽPSR	Na str. 36 v prílohe č. 2 názov indikátora: „Podiel poľnohospodárskej pôdy s ekologickým hospodárstvom“, odporúčame terminologicky zjednotiť s našou národnou legislatívou a nazvať ho: „Podiel poľnohospodárskej pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe“. Taktiež upraviť aj definíciu: Ukazovateľ meria percentuálny podiel pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe z celkovej plochy poľnohospodárskej pôdy.	O	N - zoznam indikátorov bude priebežne aktualizovaný

		Odôvodnenie: jednotná terminológia		
173.	MŽPSR	Na str. 36 v prílohe č. 2 v indikátore: „Emisie znečisťujúcich látok“ žiadame doplniť TZL. Odôvodnenie: k základným znečisťujúcim látkam patria aj tuhé znečisťujúce látky (TZL)	O	N - zoznam indikátorov bude priebežne aktualizovaný
174.	MŽPSR	Na str. 36, v prílohe č. 2 žiadame doplniť indikátor: Podiel obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe. Odôvodnenie: chýbajúci indikátor	O	N - zoznam indikátorov bude priebežne aktualizovaný
175.	MŽPSR	Na strane 35 v časti „4. Príloha č. 2– Indikátory implementácie Slovensko 2030“ navrhujeme upraviť vetu: „Programy rozvoja územných samospráv definujú akou mierou územné samosprávy prispievajú k naplneniu indikátorov, pri rešpektovaní vlastných limitov a možností.“ tak, aby dávala logický zmysel. Odôvodnenie: Naplniť možno strategické ciele prostredníctvom politík, či opatrení, indikátory sú ukazovatele miery naplnenia cieľov.	O	N – text bol upravený podľa pripomienky ŠÚ SR
176.	MŽPSR	Na strane 35 v prílohe č. 2 žiadame upresniť definíciu indikátora „Emisie skleníkových plynov - vyjadrujú celkové množstvo agregovaných antropogénnych emisií skleníkových plynov v CO2..“ Na definíciu „Emisie skleníkových plynov - vyjadrujú celkové množstvo antropogénnych emisií skleníkových plynov ekvivalentov CO2..“ Odôvodnenie: chybná formulácia	O	N - zoznam indikátorov bude priebežne aktualizovaný
177.	MŽPSR	Národná stratégia regionálneho rozvoja by mala byť integrálnou súčasťou dokumentu. Odôvodnenie: Národná stratégia regionálneho rozvoja je momentálne prílohou materiálu „Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030“. Stratégia by nemala byť prílohou inej	O	N – v zmysle navrhovaného uznesenia vlády SR je Vízia a stratégia rozvoja Slovenska zároveň aj Národnou stratégiou

		stratégie.		regionálneho rozvoja
178.	MŽPSR	Návrh bodu B.6. „poskytnúť súčinnosť samosprávnym krajom pri tvorbe ich integrovaných územných stratégií a pri ich implementácii“ v návrhu uznesenia vlády odporúčame vynechať . Odôvodnenie: Spolupráca samosprávnych krajov a štátnej správy je zakotvená v Zákone č. 302/2001 (zákon o samosprávnych krajoch), ktorý v § 7 tohto zákona popisuje mechanizmy na zabezpečenie spolupráce so štátnou správou a tieto považujeme za dostačujúce aj pre realizáciu navrhovanej vízie; samosprávne kraje pri tvorbe integrovaných stratégií musia rešpektovať platné politiky a tvoriť integrované stratégie v súlade s nimi.	O	N – bod B.6 je v súlade s potrebami MIRRI pri tvorbe integrovaných územných stratégií
179.	MŽPSR	Navrhujeme upraviť materiál po formálnej, gramatickej a grafickej/vizuálnej stránke. Odôvodnenie: neštandardné uvádzanie poznámok pod čiarou, číslovanie kapitol a podkapitol, chybné číslovanie bodov v kapitolách a podkapitolách (vynechané odrážky), písanie interpunkčných znamienok – pomlčiek, spojovníkov a tiež uvádzania samostatných písmen na konci riadka (napr. spojka „a“, skratka „č.“, predložka „k“ atď.), čísla a znaku percenta (%) - píšeme vždy spolu v jednom riadku a vždy s medzerou medzi číslom a znakom, chýbajúca grafika.	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
180.	MŽPSR	Navrhujeme upraviť názov materiálu „Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030“ na „Vízia a stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (skrátene Vízia a stratégia SR 2030)“. Odôvodnenie: Komplikované použitie dlhej i krátkej verzie názvu materiálu v texte. Časový horizont do roku 2030 je strednodobý. Z návrhu uznesenia tiež vyplýva úloha vypracovať a predložiť na rokovanie vlády	O	N – názov dokumentu vyplýva zo schváleného uznesenia vlády SR č. 576/2020 bod B.1

		návrh dlhodobej vízie a stratégie udržateľného rozvoja do roku 2050 v termíne do 31. decembra 2023.		
181.	MŽPSR	Navrhujeme zabezpečiť a materiál upraviť tak, aby bol plne v súlade a reflektoval obsah, opatrenia a ciele aktuálnych národných a európskych politík a strategických dokumentov v oblastiach kľúčových pre riešenie problematiky životného prostredia, predovšetkým Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 – Zelenšie Slovensko (Envirostratégia 2030), Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, Stratégia „z farmy na stôl“, Stratégia EÚ pre lesy a lesné hospodárstvo. Odôvodnenie: Nevyhnutnosť zabezpečiť súlad nových strategických dokumentov s Envirostratégiou 2030 vyplýva z uznesenia vlády SR č. 87/2019 z 21. februára 2019. Zabezpečenie súladu s politikami a právnymi predpismi EÚ vyplýva z EU Aquis a Zmluvy o fungovaní EÚ.	Z	N - Pripomienka je neadresná. Zároveň upozorňujeme na to, že, dokument prešiel oponentúrou IEP, máme za to, že dokument je v súlade s Envirostratégiou do roku 2030. Rozpor odstránený dňa 16.12.2020.
182.	MŽPSR	Predložený výber indikátorov v prílohe č. 2 žiadame prepracovať. Odôvodnenie: Príloha „Indikátory implementácie Slovensko 2030“ nezodpovedá návrhom, ktoré rezort MŽP SR navrhoval vo väzbe na snahu definovať národnú sadu indikátorov udržateľného rozvoja v prepojení na indikátory OSN v procese koordinovanom ŠÚ SR.	O	N - zoznam indikátorov bude priebežne aktualizovaný
183.	MŽPSR	Str. 10 sa píše: Formuláciu „Slovensko 2030 je východiskovým dokumentom pre prípravu Partnerskej dohody na roky 2021 – 2027 a jej implementáciu prostredníctvom integrovaného Operačného programu Slovensko“ žiadame doplniť. Odôvodnenie: Z textu nie je zrejmá úloha predkladaného materiálu pri príprave Partnerskej dohody, ktorá je v štádiu intenzívnych príprav a preto nie je jasné, ako by ju prijatie navrhovaného materiálu vládou SR mohlo ovplyvniť.	O	N – pripomienka neadresná

184.	MŽPSR	Str. 12, ods. 3 Navrhujeme upraviť „...kultúrneho povedomie..“ na „...kultúrneho povedomia..“ Odôvodnenie: gramatická úprava	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
185.	MŽPSR	Str. 13 Pri hodnotení stavu súčasného prírodného kapitálu na údajoch ako „ekologická stopa“ a „ekologický dlh“ odporúčame uviesť, že metodiky na vyhodnocovanie údajov nie sú oficiálne štandardizované a nevyhodnocujú ich oficiálne národné alebo EÚ inštitúcie. V prípade použitia takýchto hodnotení odporúčame uvádzať zdroj týchto informácií, odkazy na definície alebo metodiky na výpočet týchto údajov.	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
186.	MŽPSR	Str. 13 Žiadame upraviť v zdroji údajov pod čiarou rok zo „Správa o stave životného prostredia SR v roku 2017, MŽP SR a SAŽP“ na „Správa o stave životného prostredia SR v roku 2018, MŽP SR a SAŽP“ Odôvodnenie: nesprávny rok	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
187.	MŽPSR	Str. 13, celý ods. 3 „Takmer 50 % útvarov povrchovej vody nedosahuje dobrý ekologický stav. Z 1963 evidovaných environmentálnych záťaží na Slovensku sa do roku 2016 podarilo vykonať prieskum iba 141 lokalít a vykonať sanáciu 19 lokalít. Environmentálne záťaže sú zlým dedičstvom pre nasledujúce generácie. Počet vznikajúcich záťaží – environmentálnych škôd na vode nie je evidovaný. Nie je stanovený využiteľný potenciál podzemných a povrchových vôd.“ žiadame odstrániť Odôvodnenie: duplicita s ods. 5 na str. 13. Navyše neexistujú termíny „vznikajúca záťaž“, „záťaž na vode“, a tiež nie je možné spájať slovo „záťaž – environmentálna škoda“, pretože tieto pojmy vyjadrujú dve rozdielne veci a nie sú synonymá. Tiež nie je jasné, či sa jedná o „environmentálnu záťaž“, alebo	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou

		inú „záťaž“.		
188.	MŽPSR	Str. 13, celý ods. 5 navrhujeme prepracovať , dopísať chýbajúce časti vo vetách „Z 1963 evidovaných environmentálnych záťaží. Na Slovensku 883 pravdepodobných environmentálnych záťaží, 314 potvrdených a 807 sanovaných, resp. rekultivovaných lokalít (zdroj Enviroportál).“ v nasledovnom znení: Environmentálne záťaže sú zlým dedičstvom pre nasledujúce generácie. Na konci roka 2019 bolo v Informačnom systéme environmentálnych záťaží (uviesť zdroj pod čiarou: https://envirozataze.enviroportal.sk/Informacny-system) evidovaných 1815 lokalít (2049 registračných listov). V registri časť A (pravdepodobné environmentálne záťaže) bolo 931 lokalít, v registri časť B (environmentálne záťaže) bolo 310 lokalít a v registri časť C (sanované a rekultivované lokality) bolo 808 lokalít. Na základe požiadavky MŽP SR bolo do informačného systému environmentálnych záťaží doplnených 47 lokalít, ktoré súvisia s ťažobnou činnosťou v minulosti (odkaliská a odvaly). Odôvodnenie: nejasné formulácie , neúplné vety	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
189.	MŽPSR	Str. 13, ods. 1 Uvádza sa, že „Slovensko sa podľa Indexu environmentálnej výkonnosti (EPI) umiestnilo v roku 2007 na 17. mieste so skóre 86 %, ale v roku 2017 na 28. mieste so skóre 71 %.“, navrhujeme doplniť aktuálny údaj za rok 2020 (26. miesto, 68.3%) a tiež odporúčame cez poznámku pod čiarou uviesť zdroj, definíciu, príp. bližšie údaje. Odôvodnenie: bližšia špecifikácia a aktualizácia	O	ČA - text upravený v súlade s pripomienkou, aktuálny zdroj
190.	MŽPSR	Str. 13, ods. 1 Navrhujeme odstrániť poslednú vetu: „Slovensko zaostáva v kvalite ovzdušia, predovšetkým ide o vysoké znečistenie tuhými časticami, stave lesov a kvalite biotopov.“ a doplniť text v 2. ods. za vetou „Znečistenie ovzdušia spôsobuje podľa štatistík 5 000 úmrtí ročne .“ v	O	ČA - text upravený v súlade s touto pripomienkou a pripomienkou MPRV SR.

		nasledovnom znení: „Slovensko dlhodobo zaostáva v kvalite ovzdušia, ide predovšetkým o emisie jemných prachových častíc PM10 a PM2,5 pochádzajúcich najmä z vykurovania domácnosti rodinných domov tuhými palivami, prípadne nevhodnými palivami alebo aj odpadmi u sociálne slabších skupín v dôsledku energetickej chudoby. Zvýšené emisie vplývajúce na zhoršenú kvalitu ovzdušia v mestách a aglomeráciách pochádzajú najmä z dopravy, a to vo forme oxidov dusíka – NOx.“ Odôvodnenie: bližšia špecifikácia problematiky		
191.	MŽPSR	Str. 14, ods. 4 Navrhujeme z textu „Vlády SR SR“ odstrániť „SR“. Odôvodnenie: zdvojený výraz	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
192.	MŽPSR	Str. 14, ods. 6 Text ohľadne kvality pôdy odporúčame zaktualizovať nasledovne: „Takmer 99 % poľnohospodárskeho pôdneho fondu je hygienicky vyhovujúcich, pričom zostávajúca časť kontaminovanej pôdy je viazaná prevažne na oblasti priemyselnej činnosti a na oblasti vplyvu tzv. geochemických anomálií horských a podhorských oblastí. V posledných desaťročiach sa na zmenách vlastností kvality pôdy významne podieľali antropogénne činitele a meniace sa klimatické podmienky. Používanie fyziologicky kyslo pôsobiacich hnojív, ako aj kyslé atmosférické polutanty prispeli k zvýšenému okysľovaniu pôd, pričom takmer 60 % poľnohospodárskych pôd vykazuje slabo kyslú alebo kyslú pôdnu reakciu. Dochádza k významnej akcelerácii erózo-akumulačných procesov. V roku 2019 bolo na Slovensku aktuálnou vodnou eróziou ohrozených 275 454 ha poľnohospodárskej pôdy. 61,6 % z rozlohy využívanej poľnohospodárskej pôdy sa nachádza v oblasti s vysokou koncentráciou dusičnanov vo vodách ohrozených znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov. Ekologická poľnohospodárska výroba v roku 2019 predstavovala 10,19 % z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy.“ (Zdroj: Správa o stave	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou

		životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2019, (v príprave) Odôvodnenie: aktualizácia údajov a bližšia špecifikácia problematiky		
193.	MŽPSR	Str. 14, ods.2 „Neustále klesá aj kvalita povrchových, podzemných vôd a pitných vôd. Klesajú hladiny podzemnej vody a výdatnosti prameňov, znižujú sa využiteľné zdroje podzemnej vody, vysušujú (poškodzujú) sa suchozemské ekosystémy závislé na vode. Počet obyvateľov napojených na kanalizáciu predstavoval v roku 2018 iba 65,2 % celkového počtu obyvateľov SR, pričom v aglomeráciách nad 2000 ekvivalentných obyvateľov iba 58 % obyvateľstva. Kapacita vodných nádrží na zadržiavanie odtoku vody z krajiny sa v dôsledku zanášania sedimentmi neustále znižuje.“ žiadame odstrániť. Odôvodnenie: Nie je možné jednoznačne hovoriť o zhoršovaní sa kvality povrchových a podzemných vôd. Vo vodnom zákone a aj vo Vodnom pláne Slovenska (VPS) sa hovorí o hodnotení stavu vodných útvarov a pri povrchových vodách sa hodnotí ekologický stav a chemický stav. Nie je možné porovnávať hodnotenie v prvom VPS a v druhom VPS. Pri spracovaní prvého bolo k dispozícii podstatne menej reálnych údajov. V druhom už bolo hodnotenie oveľa exaktnejšie, vo všeobecnosti možno konštatovať, že neklesá kvalita vody, ale je k dispozícii viac informácií, viac sa monitoruje (viac monitorovacích miest, väčší rozsah monitorovaných ukazovateľov, presnejšie metódy stanovenia). Duplicita textu, problematika pripojenia obyvateľstva na kanalizáciu je riešená v 1. ods. na str. 20 dokumentu.	O	A - Nové znenie pripomienky po konzultácii so Sekciou vôd MŽP SR je nasledovné: Zvyšuje sa riziko zhoršovania kvality povrchových, podzemných vôd a pitných vôd . Klimatická zmena sa prejaví v poklese hladín podzemnej vody a výdatnosti prameňov, znížení využiteľných zdrojov podzemnej vody a vo vysušaní (poškodení) sa suchozemských ekosystémov závislých na vode. Počet obyvateľov napojených na kanalizáciu predstavoval v roku 2018 iba 65,2 % celkového počtu obyvateľov SR, pričom v aglomeráciách nad 2000 ekvivalentných obyvateľov iba 58 % obyvateľstva. Retenčná kapacita vodných nádrží sa v dôsledku neustáleho zanášania sedimentmi znižuje.
194.	MŽPSR	Str. 14, ods.4 Navrhujeme slovné spojenie „v chránených parkoch“ opraviť na „v národných parkoch“ . Odôvodnenie: nesprávna terminológia	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou

195.	MŽPSR	Str. 15, bod 3 Žiadame vysvetliť cez poznámku pod čiarou pojem „strieborná ekonomika“. Odôvodnenie: vysvetlenie novej terminológie	O	N – pojem je bežne používaným pojmom
196.	MŽPSR	Str. 16 – 18 Navrhujeme upraviť číslovanie bodov. Odôvodnenie: chybné číslovanie	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
197.	MŽPSR	Str. 16 v časti 2.3/1.3 „Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie“ navrhujeme doplniť bod 7 „Zabezpečovať na odbornej a správnej platforme, aby umelé zásahy do horninového prostredia neohrozovali doterajší stav životného prostredia.“ Odôvodnenie: doplnenie textu	O	N – navrhovanú formuláciu nepokladáme za vhodnú v navrhovanej časti dokumentu
198.	MŽPSR	Str. 16 v časti 2.3/1.3 „Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie“ navrhujeme doplniť bod 8 „Zabezpečiť zdravé a kvalitné ovzdušie a v rámci rozvoja a informovanosti obyvateľstva podporiť vznik nových monitorovacích staníc kvality ovzdušia.“ Odôvodnenie: doplnenie textu	O	ČA – text v bode 8 bol doplnený o časť žiadanej formulácie
199.	MŽPSR	Str. 16, časť 2.5/1.5 „Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“ navrhujeme doplniť ako prvý bod „Zefektívniť finančné a metodické riadenie odborov starostlivosti o životné prostredie prostredníctvom presunu kompetencií v oblasti financovania a riadenia z Ministerstva vnútra SR pod Ministerstvo životného prostredia SR a vytvorením špecializovanej štátnej správy.“ Odôvodnenie: Predpokladom realizácie opatrení v oblasti životného prostredia a dosahovania stanovených cieľov je efektívne finančné a metodické riadenie.	O	N – pripomienka je nad rámec nad dokumentu

200.	MŽPSR	str. 17, bod 10 uvádza: "Zvýšiť podiel súvislých porastov nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie v mestách a znížiť zábery nezastavanej plochy na minimálne o 50 % do roku 2030 v porovnaní so súčasným stavom; ". Uvedenú vetu navrhujeme upraviť nasledovne: "Zvýšiť podiel súvislých porastov nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie v mestách a znížiť tak jej prostredníctvom zábery nezastavanej plochy minimálne o 50 % do roku 2030 v porovnaní s rokom 2019; ". Odôvodnenie: Z danej aktivity nie je zrejmé, že pri znížení záberov nezastavanej plochy ide o ponechanie možnosti využitia nezastavanej plochy na aktivity v prospech zelene, a preto navrhujeme predmetnú úpravu textu.	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
201.	MŽPSR	Str. 17, bod 3 „Definovať znižovanie emisií skleníkových plynov a ďalších znečisťujúcich látok...“ navrhujeme vypustiť slovo: „ďalších“ Odôvodnenie: Skleníkové plyny sa nepokladajú za znečisťujúce látky.	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
202.	MŽPSR	Str. 17, bod 4 „Znížiť množstvá emisií vypúšťaných do ovzdušia do roku 2030 oproti roku 2005: SO₂ o 82 %, NO_x o 50 %, NMVOC o 32 %, NH₃ o 30% a PM_{2,5} o 49 % ;“ odporúčame daný bod doplniť nasledovne: „ Znížiť množstvá emisií vypúšťaných do ovzdušia do roku 2030 oproti roku 2005: SO₂ o 82 %, NO_x o 50 %, NMVOC o 32 %, NH₃ o 30% a PM_{2,5} o 49 realizáciou adekvátnych environmentálnych opatrení v rámci všetkých zdrojov znečisťovania (priemysel, energetika, doprava, poľnohospodárstvo, vykurovanie domácností) a zabezpečiť adekvátne monitorovanie znečisťujúcich látok v ovzduší podporené vznikom nových monitorovacích staníc kvality ovzdušia.“ Odôvodnenie: bližšia špecifikácia	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou

203.	MŽPSR	Str. 17, bod 5 V texte: „Znížiť množstvo skládkovaných komunálnych odpadov na menej ako 10 % a zvýšiť mieru recyklácie na 65 % podľa záväzku z balíčka obehového hospodárstva a zaviesť opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov a tak každoročne znižovať celkové množstvo komunálnych a aj priemyselných odpadov;“ navrhujeme - Za číselný údaj 10 % doplniť text: „z celkového množstva vzniknutého komunálneho odpadu“ - Za slovo „mieru“ doplniť slová „prípravy na opätovné použitie a mieru“ - preformulovať znenie "podľa záväzku z balíčka obehového hospodárstva", napr. za "podľa legislatívy Európskej únie v oblasti odpadového hospodárstva" - Za slovo „množstvo“ doplniť slovo „vyprodukovaných“ Tieto ciele sú podľa balíčka pre obehové hospodárstvo stanovené pre rok 2035. Cieľ pre mieru prípravy na opätovné použitia a mieru recyklácie pre rok 2030, do ktorého je vízia navrhnutá, je v rámcovej smernici o odpade stanovený na úrovni 60 %. Vzhľadom na to, že dokument sa týka rozvoja SR do roku 2030, navrhujeme prehodnotiť formuláciu tohto odseku s cieľom jednoznačne uviesť, k akému roku sa uvedené ciele vzťahujú. Vzhľadom na doterajší vývoj nie je predpoklad, že uvedené ciele SR splní do roku 2030, t. j. roku, do ktorého je vízia navrhnutá.	O	A – text bol upravený po konzultácii s MŽP
204.	MŽPSR	Str. 17, v bod 9 navrhujeme upraviť „...v súlade s adaptačnými opatrenia...“ na „...v súlade s adaptačnými opatreniami...“. Odôvodnenie: nesprávny tvar	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
205.	MŽPSR	Str. 17, v bode 1 „Ochranu a zveľaďovanie prírodných zdrojov....;“ odporúčame doplniť sloveso „zabezpečiť“. Odôvodnenie: štylistická úprava	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou

206.	MŽPSR	Str. 17, v bode 11 odporúčame cieľ: „Zvýšiť plochy pôdy s ekologickou poľnohospodárskou výrobou na úroveň ostatných štátov V4 a následne podľa ambícií stanovených v stratégiách EÚ“ upraviť, nakoľko plochy pôdy s ekologickou poľnohospodárskou výrobou sa v rámci krajín V4, z dôvodu výrazných rozdielov výmery poľnohospodárskej pôdy v jednotlivých krajinách, nedajú porovnávať. Dá sa porovnať len podiel výmery takto obhospodarovanej pôdy na celkovej výmere poľnohospodárskej pôdy v danej krajine. Avšak pri medzinárodnom porovnaní len Česká republika má vyšší podiel obhospodarovanej pôdy v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy (cca 14,8 %) ako SR. Poľsko aj Maďarsko ho majú výrazne nižší.	O	ČA – text v časti I.5 v bode 12 bol doplnený o časť žiadanej formulácie a doprecizovaný podľa zásadnej pripomienky MPRV SR
207.	MŽPSR	Str. 17, v bode 12 navrhujeme upraviť text : „Prehodnotiť a zjednodušiť systém chránených území a stupne ochrany a dopracovať zostávajúce programy starostlivosti pre chránené územia“ v nasledovnom znení: „Prehodnotiť a zjednodušiť systém chránených území a stupne ochrany a dopracovať zostávajúce programy starostlivosti pre chránené územia, vrátane efektívneho implementovania ich manažmentových opatrení; ...“ Odôvodnenie: doplnenie textu	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
208.	MŽPSR	Str. 17, v bode 12 v druhej odrážke navrhujeme upraviť text „Zvýšiť podiel biotopov európskeho významu nachádzajúcich sa v priaznivom stave z 1/3 druhov v roku 2018 na 2/3 druhov do roku 2030.“ na: „Zvýšiť podiel biotopov a druhov európskeho významu nachádzajúcich sa v priaznivom stave z 1/3 biotopov a 1/4 druhov v roku 2018 na 2/3 biotopov a 1/2 druhov	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou

		do roku 2030.“ Odôvodnenie: nepresná formulácia		
209.	MŽPSR	Str. 17, v bode 2 „Nastaviť strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) tak, aby všetky platby a opatrenia prispeli k čo najlepšej ochrane životného prostredia, zmene klímy ako aj k manažmentu krajiny celkovo“. navrhujeme vypustiť „zmene klímy ako aj manažmentu krajiny celkovo“ Odôvodnenie: nepresné formulácie	O	N – pôvodný text považujeme za oprávnený
210.	MŽPSR	Str. 20, v ods. 2 v prípade potreby je možné uviesť údaje za rok 2019. V roku 2019 bola špecifická spotreba vody v domácnostiach 78,4 l/ob./deň. V roku 2019 počet napojených obyvateľov na kanalizácie predstavoval 69,13 % z celkového počtu obyvateľov. Str. 20, v bode 8 „Podporiť technické a technologické inovácie zvyšujúce energetickú efektívnosť a rozvoj nízko-uhlíkovej energetiky“; navrhujeme opraviť na“ nízkouhlíkovej energetiky“. Odôvodnenie: gramatická úprava	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
211.	MŽPSR	Str. 21 Navrhujeme vypustiť bod 2 „Pripraviť circularity gap report–potenciál rozvoja obehového hospodárstva na Slovensku https://www.circularity-gap.world ;“ Odôvodnenie: Z textu nie je jasný vlastník úlohy. MŽP SR pripravuje v spolupráci s OECD projekt na prípravu cestovnej mapy pre obehové hospodárstvo SR, ktorá by mohla poskytnúť dobrý obraz o obehovom hospodárstve SR.	O	N – pôvodný text považujeme za oprávnený
212.	MŽPSR	Str. 21, v bod 8 ... energetike, a oblasti služieb vrátane udržateľného cestovného ruchu;“ navrhujeme odstrániť čiarku pred „a oblasti...“	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou

		Odôvodnenie: gramatická úprava		
213.	MŽPSR	Str. 21, v bode 7 „...a zároveň oordináciu efektívneho pokrytia lokálneho a regionálneho dopytu ich produktami;“ navrhujeme opraviť chyby: správne: koordináciu, produktmi. Odôvodnenie: gramatická úprava	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
214.	MŽPSR	Str. 24, bod 2, ktorý hovorí o premietnutí stratégie Slovensko 2030 do štruktúry Operačného programu Slovensko, ale mechanizmus premietnutia nie je jasne popísaný, odporúčame dopracovať. Odôvodnenie: nejasná formulácia	O	N – pôvodný text považujeme za oprávnený
215.	MŽPSR	Str. 24, bod 4 „...medziodvetvovej koordinácie a prechodom od operatívneho k strategickému plánovaniu a riadeniu v rámci integrovaných územných rozvojových stratégií regiónov zameranej na prechod od operatívneho k strategickému riadeniu a plánovaniu“ navrhujeme upraviť na „...medziodvetvovej koordinácie a prechodom od operatívneho k strategickému plánovaniu a riadeniu v rámci integrovaných územných rozvojových stratégií regiónov“. Odôvodnenie: duplicitný text	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
216.	MŽPSR	Str. 24, v ods. 1 navrhujeme doplniť do textu slovo: „teplom“ „V procese privatizácie bola oslabená schopnosť komunít ovplyvňovať kľúčovú technickú a environmentálnu infraštruktúru zabezpečujúcu prístup k základným podmienkam kvality života ako je prístup k pitnej vode, environmentálne prijateľnému manažmentu odpadu a odpadových vôd, zásobovaniu energiami, teplom a podobne.“ Odôvodnenie: doplnenie textu	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou

217.	MŽPSR	Str. 25 v bode 3 „Podporiť sebestačnosť regiónov a odolnosť ich trhu práce voči vonkajším otrasom uzatváraním cyklov dizajn - prvovýroba – spracovanie - distribúcia – spotreba – opätovné použitie - recyklácia v rámci regiónov a SR; navrhujeme odstrániť „a“ pred „SR“. Odôvodnenie: gramatická úprava	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
218.	MŽPSR	Str. 26 V oblasti technickej infraštruktúry, v bode 1 navrhujeme doplniť slovo „tepla“: „Zabezpečiť environmentálne udržateľné a fyzicky a sociálne dostupné služby verejnej technickej infraštruktúry vrátane dodávok energií, tepla, zásobovania vodou, kanalizácie a likvidácie odpadových vôd a zberu a zhodnotenia komunálneho odpadu vo všetkých regiónoch a obciach so zohľadnením ich špecifik pri návrhu špecifických technických riešení a potrieb technickej infraštruktúry;“ Odôvodnenie: doplnenie textu	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
219.	MŽPSR	Str. 26 „V oblasti bývania“ v bode 1 „...Zamerať sa na výstavbu, využívanie a obnovu budov s nízkou spotrebou energií a využívaním dostupných obnoviteľných zdrojov energie;“ navrhujeme doplniť: „...Zamerať sa na výstavbu, využívanie a obnovu budov s nízkou spotrebou energií, využívaním dostupných obnoviteľných zdrojov energie a výmenou vykurovacích zariadení na tuhé palivá najmä v rodinných domoch, kde pri spaľovaní vznikajú zvýšené hodnoty emisií PM2,5 a PM10, za ekologickejšie zariadenia. Odôvodnenie: doplnenie textu	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
220.	MŽPSR	Str. 28, ods. 4 „...sa bude opierať o reportovanie samosprávnych krajov v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a ...“	O	N – pôvodný text považujeme za oprávnený

		žiadame upraviť znenie. Odôvodnenie: Zákon. č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja by mal byť nahradený novým zákonom o udržateľnom rozvoji, v zmysle textu na s. 9, resp. s. 29 (bod 5).		
221.	MŽPSR	Str. 28, v ods. 3 navrhujeme doplniť číslo prílohy, v ktorej sú uvedené ciele Agendy 2030 a rozpísať skratku UHP. Odôvodnenie: chýbajúce údaje	O	ČA - text upravený v súlade s pripomienkou
222.	MŽPSR	Str. 29, bod 3 „Premietnuť Slovensko 2030 do programových dokumentov pre programovacie obdobie 2021-2027 a do štruktúry a obsahu Operačného programu Slovensko;“ žiadame doplniť informácie:, ako sa časovo a vecne zladí proces premietnutia s prípravou Partnerskej dohody, ktorá sa v súčasnosti finalizuje a aký bude mechanizmus prepojenia operačného programu s predkladaným dokumentom. Odôvodnenie: nejasný postup	O	N – pripomienka ide nad rámec dokumentu
223.	MŽPSR	Str. 29, bod 4 „Rozpracovať úlohy vyplývajúce z dokumentu Slovensko 2030 v integrácii s Európskou zelenou dohodou; „ žiadame dopracovať. Odôvodnenie: nejasné znenie úlohy	O	N – pôvodný text považujeme za oprávnený
224.	MŽPSR	Str. 29, bod 6 „Vykonať aktualizáciu odvetvových strategických, koncepčných a legislatívnych dokumentov v súlade s dokumentom Slovensko 2030 vrátane zapracovania ním definovaných indikátorov udržateľného rozvoja;“ žiadame dopracovať a objasniť úlohu. Odôvodnenie: Z tejto úlohy nie je jasné, akých dokumentov sa má aktualizácia týkať, veľké množstvo sektorových dokumentov je cielených do roku 2030 a boli prijaté relatívne nedávno a ich aktualizácie sa	O	N – pôvodný text považujeme za oprávnený

		nepredpokladajú v krátkom časovom horizonte, preto žiadame objasniť.		
225.	MŽPSR	Str. 29, bod 7 „Premietnuť dokument Slovensko 2030 do nových strategických, koncepčných a legislatívnych dokumentov v ich kompetencii vrátane zapracovania ňou definovaných indikátorov; „navrhujeme upraviť text na „zohľadniť vhodným spôsobom dokument“, Odôvodnenie: Nie každý strategický, koncepčný, resp. legislatívny dokument dokáže premietnuť predkladaný dokument v plnom rozsahu a môže obsahovať aj vlastné indikátory, resp. indikátory stanovené na úrovni EÚ, ktoré nie je možné prepojiť s indikátormi v predkladanom dokumente.	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
226.	MŽPSR	Str. 5, ods. 4 Navrhujeme opraviť „orgánov centrálnej štátnej správy“ na „orgánov ústrednej štátnej správy“ v celom dokumente. Odôvodnenie: nesprávna terminológia	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
227.	MŽPSR	Str. 7 Navrhujeme upraviť poznámky pod čiarou. Odôvodnenie: chýbajúce číslo uznesenia, gramatická úprava	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
228.	MŽPSR	Str. 8 v časti „Zvýšenie ambícií EÚ v oblasti klímy na roky 2030 a 2050“ navrhujeme za bod „Ambícia nulového znečistenia pre netoxické prostredie“ doplniť bod „Udržanie a zlepšenie kvality ovzdušia“. Odôvodnenie: doplnenie textu	O	N – pôvodný text považujeme za oprávnený
229.	MŽPSR	Str. 8, ods. 4 Navrhujeme nahradiť slovné spojenie „Zachovanie a obnova ekosystémov biodiverzity“ týmto: „Zachovanie a obnova ekosystémov a	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou

		biodiverzity“. Odôvodnenie: nesprávna terminológia		
230.	MŽPSR	Str. 9, ods. 3 Navrhujeme opraviť: „v danom v území predovšetkým..“. na: „v danom území predovšetkým..“. Odôvodnenie: štylistická úprava	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
231.	MŽPSR	Str. 9, ods. 3 V časti Regionálny rozvoj navrhujeme preformulovať vetu: „Preto samosprávy pripravujú integrované územné stratégie, ktoré majú tiež prispieť k naplneniu cieľov Agendy 2030.“ na vetu: „Preto samosprávy pripravujú integrované územné stratégie, ktoré majú za cieľ zabezpečiť udržateľný rozvoj územia a súčasne prispieť k naplneniu cieľov Agendy 2030.“ Odôvodnenie: Integrované územné stratégie sa nepripravujú za účelom plnenia cieľov Agendy 2030, ale vedú k jej naplneniu.	O	N – pôvodný text považujeme za oprávnený
232.	MŽPSR	Str. 9, ods.2 Nahradiť slovné spojenie „K presadeniu týchto reforiem je však nutné pristúpiť aj k systémovým opatreniam v rámci verejnej správy, predovšetkým zavedenie nadrezortného prístupu.“ nasledovným spojením: „Z dôvodu presadenia týchto reforiem je však nutné pristúpiť aj k systémovým opatreniam v rámci verejnej správy, predovšetkým zavedenie nadrezortného prístupu.“ Odôvodnenie: štylistická úprava	O	ČA – finálny text bol pozmenený pri úpravách predmetného odseku.
233.	MŽPSR	Str. 9. ods. 4 Vo vete „Na základe vyššie uvedenej správy sa vypracuje zákon o udržateľnom rozvoji,...“ žiadame doplniť, kto bude zodpovedný za vypracovanie zákona, do kedy a o akú správu ide. Z textu nie je jasné. Odôvodnenie: bližšia špecifikácia	O	N - finálny text bol pozmenený pri úpravách predmetného odseku.

234.	MŽPSR	Str.17, bod 6 Upraviť „Zvýšenie podielu...“ na : „Zvýšiť podiel v poľnohospodárstve“. Odôvodnenie: konzistencia použitých slovných tvarov	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
235.	MŽPSR	Str.5, ods. 1 Navrhujeme opraviť „a ktorý takisto vychádza“ na „a ktorá takisto vychádza“. Odôvodnenie: gramatická úprava	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
236.	MŽPSR	Str.5, ods. 1 Navrhujeme preformulovať tretiu vetu „Jej obsah je v plnom súlade a prispieva...“ Odôvodnenie: Chýba za slovom „súlade“ text, v súlade s čím je.	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
237.	MŽPSR	V doložke vplyvov strategického dokumentu na str. 2 v časti „Vzťah k iným strategickým dokumentom“ je nesprávne uvedený názov „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia (Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, 2017).“ Žiadame zmeniť na: „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia“ a taktiež opraviť rok jej schválenia. Táto stratégia bola uznesením vlády SR č. 478/2018 schválená v r. 2018 . Odôvodnenie: nesprávne údaje	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
238.	MŽPSR	V kapitole „Integrovaný rozvojový program III. – Rozvoj komunit“ je potrebné sa zamerať aj na zabezpečenie kvalitného životného prostredia pre zraniteľné skupiny obyvateľov. Odôvodnenie: Práve zraniteľné skupiny obyvateľov majú problémy s dostupnosťou pitnej vody a problémy s hromadením komunálneho odpadu.	O	N – pripomienka je neadresná

239.	MŽPSR	V predkladacej správe, str. 1, odsek 2, žiadame zmeniť názov „Európsky ekologický dohovor“ na „Európska zelená dohoda“. Odôvodnenie: oficiálny preklad do slovenského jazyka	O	A - text upravený v súlade s pripomienkou
240.	MŽPSR	V prílohe č. 2 žiadame doplniť k jednotlivým indikátorom prepojenie na konkrétny merateľný cieľ, ktorý má daný indikátor vyhodnocovať spolu s návrhom na zlepšenie (uvádzaný v texte od str. 11 po str. 29), Odôvodnenie: Pokiaľ v dokumente Slovensko 2030, resp. v jeho implementačných dokumentoch nebudú konkrétne ciele kvantifikované, nebude možné indikátory vyhodnocovať.	O	N - Požiadavku je potrebné uplatniť v nadväzujúcich strategických dokumentoch, nie na úrovni rámcového dokumentu akým vízia. Z tohto dôvodu je návrh uznesenia je uvedený bod B.4.
241.	MŽPSR	V prílohe č. 2 navrhujeme uviesť indikátory týkajúce sa jednej oblasti v tabuľke za sebou, napr. indikátory týkajúce sa ŽP, kultúry, vedy a výskumu, bývania, atď. Odôvodnenie: lepšia prehľadnosť	O	N – indikátory boli vypracované v spolupráci so Štatistickým úradom SR
242.	MŽPSR	V prílohe č. 2 je na dvoch miestach uvedený indikátor: „Podiel domácností napojených na verejnú kanalizáciu s ČOV“ a „Podiel domácností napojených na verejnú kanalizáciu“. Žiadame zjednotiť a doplniť úroveň sledovania: SR, okres, kraj, obec.	O	N – indikátory boli vypracované v spolupráci so Štatistickým úradom SR
243.	MŽPSR	V prílohe č. 2 pri indikátore „Emisie skleníkových plynov“ žiadame zmeniť merné jednotky. V prípade agregovaných emisií skleníkových plynov často používanými mernými jednotkami sú: Mt CO2 ekv, Gg CO2 ekv, t CO2 ekv. Odôvodnenie: chybná merná jednotka	O	N – indikátory boli vypracované v spolupráci so Štatistickým úradom SR

244.	MŽPSR	Žiadame aktualizovať obsah Odôvodnenie: nekorešpondujúce čísla strán a názvy kapitol a podkapitol s obsahom materiálu na daných stranách	O	A - upravené v súlade s pripomienkou
245.	MŽPSR	Žiadame do textu doplniť cieľ: „Vytvorenie jednotnej správy chránených území v gescii rezortu životného prostredia.“ Odôvodnenie: požiadavka je v súlade s Programovým vyhlásením vlády na roky 2020 – 2024 a Stratégiou environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 – Zelenšie Slovensko. Toto opatrenie je kľúčové pre implementáciu ďalších cieľov Implementačného plánu, čo identifikovala „Priebežná implementačná správa za rok 2020“ – (https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/25379/1)	Z	A - upravené v súlade s pripomienkou
246.	MŽPSR	Žiadame doplniť do textu ako cieľ „Zabezpečiť ochranu prírodných lesov a pralesov tak, aby bol v týchto územiach umožnený nerušený prirodzený vývoj“. Odôvodnenie: Opatrenie vychádza priamo zo Stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030.	Z	A - navrhovaný cieľ bol doplnený do bodu 16 v rámci I.5
247.	NBS	Materiál obsahuje len neštruktúrovaný zoznam indikátorov, ktoré nie sú priradené k jednotlivým cieľom resp. prioritám. Podobne absentuje stanovenie merateľných výsledkov v jednotlivých oblastiach. Materiál nevytvára rámec na sledovanie pokroku v jednotlivých oblastiach, čo môže limitovať jeho dosah na tvorbu politík.	O	N Indikátory boli stanovené na úrovni pracovnej skupiny ŠÚ SR. Bližšie je táto problematika rozpracovaná na úrovni vecne príslušných stratégií rezortov.
248.	NBS	Obsah a vyznenie materiálu trpí problémami, ktoré Slovensku vytykajú medzinárodné inštitúcie a samotný materiál ich uvádza na s. 23: „Podľa hodnotení EÚ i OECD je problémom aj nízka efektívnosť a nedostatočná	O	N Dokument vytvára základný rámec.

		pružnosť verejných politík v reagovaní na identifikované výzvy, problémy a potreby, malá koncentrovanosť na priority dané problémovou situáciou (...)“. Materiál je príliš všeobecný, chýba prioritizácia problémov (resp. analytické identifikovanie najproblémovnejších oblastí) a konkretizácia zásadných riešení. Navrhujeme definovať priority.		Bližšie sú priority rozpracované na úrovni vecne príslušných stratégií rezortov. Pripomienka nie je adresná. Dokument vychádza z národných priorít Agendy 2030 schválených vládou SR.
249.	NBS	• Podobne prioritná oblasť „Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu“ sa obsahovo viac hodí do integrovaného rozvojového programu III. – Rozvoj komunit ako do I. integrovaného programu – Ochrana a rozvoj zdrojov.	O	N Máme za to, že v celkovom kontexte je podkapitola priradená správne.
250.	NBS	• Vzhľadom na ciele a priority II. Integrovaného rozvojového programu (ako aj názov, ciele a priority I. programu) sa javí vhodnejšie názov Inovačné a udržateľné hospodárstvo, tak ako ho zadefinovala Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030.	O	N Máme za to, že v celkovom kontexte je názov podkapitoly správny.
251.	NROZP v SR	Pripomienka k Prílohe č. 2– Indikátory implementácie Slovensko 2030 Indikátory implementácie Slovensko 2030 žiadame doplniť takto: 1. Okrem indikátora „Počet žiakov špeciálnych tried a špeciálnych škôl“ žiadame doplniť nové indikátory - Počet žiakov so zdravotným postihnutím špeciálnych tried a špeciálnych škôl - Počet žiakov so zdravotným postihnutím integrovane vzdelávaných v bežných školách 2. Okrem indikátora „Miera zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím“ žiadame doplniť nové indikátory - Miera zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím v chránených dielnach a na chránených pracoviskách - Miera zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím v sociálnych podnikoch - Miera zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu	O	N Dokument je rámcový a zohľadňuje aj priority osôb s obmedzenou mobilitou. Indikátory do dokumentu boli spracované v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Uvedenú problematiku vrátane navrhovaných indikátorov by mal rozpracovať vecne príslušný rezort vo svojej stratégii.

		práce 3. Okrem indikátora „Podporené nájomné byty“ žiadame doplniť nový indikátor - Podiel bezbariérových a univerzálne navrhovaných nájomných bytov na podporených nájomných bytoch 4. Okrem indikátora „Počet disponibilných bytov na 1000 obyvateľov“ žiadame doplniť nový indikátor - Počet disponibilných bezbariérových a univerzálne navrhovaných bytov na 1000 disponibilných bytov 5: Žiadame doplniť tieto nové indikátory - Počet osôb so zdravotným postihnutím v zariadeniach sociálnych služieb - Počet osôb so zdravotným postihnutím žijúcich doma v komunite Odôvodnenie: Považujeme za nevyhnutné sledovať vývoj životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím v porovnaní s vývojom životných podmienok všetkých členov spoločnosti v priebehu implementácie Slovensko 2030.		V každom prípade sa predmetná požiadavka zohľadní pri vypracovaní Vízie 2050. Po dohode s predkladateľom pripomienky bola pripomienka zmenená na obyčajnú.
252.	OZ BB	Vzhľadom k faktu, že v materiáli nie je riešený súčasný stav osôb s obmedzenou mobilitou (osoby so zdravotným postihnutím, seniori, mamičky s kočíkmi, osoby po operáciách a pod.) a vzhľadom k tomu, že Slovensko ako krajina doposiaľ nemá premietnuté obsahy medzinárodných dohovorov o právach týchto osôb do národnej legislatívy a znenie Ustavy SR je pre súčasné vymáhanie práva v prípade porušovania medzinárodných dohovorov nedostatočné, žiadame o implementáciu návrhov opatrení, ktoré sme uviedli v dokumentu Expertná stratégia odstraňovania bariér na Slovensku do roku 2030. Dokument zasielame pani podpredsedníčke vlády v printovej verzii, zašleme aj elektronickú verziu. Materiál bol vydaný tento mesiac v spolupráci s akademickou sférou na základe podnetov, návrhov a iných dodatkov od občanov, úradov, verejných samospráv a pod.	Z	N Dokument je rámcový a zohľadňuje aj priority osôb obmedzenou mobilitou. Uvedenú problematiku má rozpracovať vecne príslušný rezort vo svojej stratégii. E mail zaslaný dňa 7.12.2020, bez spätnej väzby.
253.	SOPK	LP/2020/553 - K Návrhu Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030	O	N – návrhy sú podnetné, ale musia sa zabezpečiť prostredníctvom

	- dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030, k časti označenej na strane 11. predloženého materiálu „1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“ k bodu 2.1 s názvom „Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce“ uvádzame nasledovné: Nakoľko z dlhodobého hľadiska je problémom nízka účasť dospelých na vzdelávaní – iba 3,6 % populácie vo veku 25 - 64 rokov sa v roku 2019, počas posledných 4 týždňov pred prieskumom zúčastnilo vzdelávania (priemer krajín EÚ je 11,3 %), pritom úspešným absolvovaním ďalšieho vzdelávania, nemožno získať stupeň vzdelania, nakoľko systém v podmienkach SR je nastavený na akceptáciu stupňa vzdelania, a to na úplnú kvalifikáciu, nie čiastočnú a podľa zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov medzi vzdelávacie inštitúcie patria a) gymnáziá, stredné školy, konzervatóriá škola pre deti so ŠVVP, umelecké školy, jazykové školy b) právnické osoby, ktorých predmetom činnosti je vzdelávanie a činnosti priamo súvisiace so vzdelávaním c) fyzické osoby ktorých predmetom činnosti je vzdelávanie a činnosti priamo súvisiace so vzdelávaním navrhujeme : 1. aktualizovať v súlade s vyššie uvedeným Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, t. j. umožniť vzdelávacím inštitúciám (gymnáziá, stredné školy, konzervatóriá škola pre deti so ŠVVP, umelecké školy, jazykové školy) akreditáciu vzdelávacích programov s možnosťou získať stupeň vzdelania (pre frekventantov, ktorí z rôznych dôvodov neukončili vzdelávací cyklus na strednej škole) 2. zabezpečiť, aby zamestnávateľia rovnako akceptovali kvalifikácie získané neformálnym vzdelávaním, brali ich ako rovnocenné stupňa vzdelania.		dokumentov vecne príslušných rezortov.
--	---	--	---

254.	SPPK	K časti 2.5 - I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov, bod. 11 na strane 17 Žiadame vypustiť bod 11 v znení: „Zvýšiť plochy pôdy s ekologickou poľnohospodárskou výrobou na úroveň ostatných štátov V4 a následne podľa ambícií stanovených v stratégiách EÚ“. Odôvodnenie: Podľa údajov Eurostatu za rok 2018 a 2019 vyplýva, že Slovenská republika je v rámci krajín V4, druhou krajinou v poradí s najvyšším percentuálnym podielom výmery ekologického poľnohospodárstva (rok 2018: Česko 14,76%, Slovensko 9,85%, Maďarsko 3,92%, Poľsko 3,33%; rok 2019: Česko 15,20 %, Slovensko 10,31 %, Maďarsko 5,71 %, Poľsko – údaj sa neuvádza). V rámci EÚ sme v roku 2019 boli jedenástou krajinou v poradí s najvyšším podielom ekologického poľnohospodárstva. Návrh predkladateľa považujeme za neopodstatnený.	Z	N – text uvedený v dokumente je v súlade s požiadavkami Európskej zelenej dohody. Rozpor odstránený dňa 10.12.2020.
255.	SPPK	Stanovisko Združenia pestovateľov obilnín k návrhu: Materiál považujeme za významný, pretože je prierezový, má za úlohu harmonizovať medziodvetvové politiky a tiež implementáciu európskych programov. Mal by sa teda premietnuť aj do strategických dokumentov pre programové obdobie 2021-2027, vrátane národného strategického plánu pre Spoločnú poľnohospodársku politiku. Takisto sa nás dotýkajú ciele Európskej zelenej dohody, konkrétne stratégie Z farmy na stôl a Biodiverzita. Víťame tento návrh, ktorý o.i. obsahuje aj poľnohospodármi požadované ciele v rámci rozvoja slovenského vidieka, ochrany prírodných zdrojov, podpory tvorby pridanej hodnoty regionálnych produktov z rastlinnej a živočíšnej výroby a vyššieho predaja domácich produktov na Slovensku. K návrhu má Združenie pestovateľov obilnín nasledujúce pripomienky a návrhy: Poľnohospodárska a potravinárska výroba predstavuje významnú súčasť	O	ČA – návrhy sú podnetné, avšak sú príliš podrobné a patria do nadväzujúcich rezortných dokumentov. Predkladaný dokument vytvára priestor týmto návrhom v časti I.5. v bodoch 11 a 14, II.1, v bodoch 3 a 6, v prílohe č. 1. časť D

	každodenného života obyvateľov v regiónoch Slovenska. Preto by mali byť súčasťou každého z uvedených integrovaných rozvojových programov: I. Ochrana a rozvoj zdrojov: i. vyľudňovaný slovenský vidiek úzko súvisí s poklesom poľnohospodárskej výroby, stavov hospodárskych zvierat, legislatívne obmedzovanými možnosťami realizácie domácej produkcie a napokon aj nízkym odmeňovaním pracovníkov v agropotravinárstve. Podporiť rast podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva je preto možné aj prostredníctvom podpory malého a stredného podnikania na pôde. Tvorba pracovných miest na vidieku by mala byť v čo najväčšej miere spojená s agropotravinárstvom a predovšetkým by sa mala týkať mladých ľudí. ii. kvalitu vo výchove a vzdelávaní detí a mládeže od raného veku možno tiež obohatiť o konkrétne, aj praktické informácie o poľnohospodárskej a potravinárskej výrobe, o kvalite a prínosoch preferovania domácich potravín. Takisto je potrebné podporiť stredné odborné školstvo pre tieto odbory, čo pomôže uspokojiť aj dopyt po pracovníkoch v tomto sektore. iii. Zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľstva priamo súvisí s princípmi prevencie vzniku chorôb a zásadách zdravej výživy a životosprávy. I tento cieľ si vyžaduje väčšiu osvetu a marketing pre domáce potravinárske výrobky, najmä zeleninu a ovocie, celozrnné výrobky apod. iv. princípy právneho štátu a udržateľný manažment prírodných zdrojov predstavujú kostru aj pre podnikanie na pôde. Zmeny klímy sa prejavujú v rozložení a množstve zrážok, teplotných výkyvoch a extrémoch počasia už niekoľko rokov a prvými, kto ich pociťuje sú práve poľnohospodári. Dostupnosť závlahovej vody je rozhodujúca aj pre poľnú výrobu, najmä u zeleniny, zemiakov, cukrovej repy atď. Pre úrodnosť je kvalita pôdy rozhodujúca a téma udržateľnosti prírodných zdrojov sa bytostne dotýka nášho podnikania. Napríklad uvedené zvyšovanie podielu organických hnojív aplikovaných v	
--	---	--

		poľnohospodárstve úzko súvisí s podporou živočíšnej výroby a možnosťou finalizovať výrobky na Slovensku za uspokojivú cenu. II. Udržateľné využívanie zdrojov: i. Slovensko bývalo špičkou vedy a výskumu v oblasti poľnohospodárstva, šľachtili sme vynikajúce odrody aj zvieratá, vyvíjali nové stroje a zariadenia. Výskumné ústavy sú lokalizované blízko k vidieku aj dnes, no prepojenie na prax sa stráca. Preto by sme privítali podporu pre inovácie, vedu a výskum aj v našom rezorte. Obzvlášť pre zabezpečenie tvorby vyššej pridanej hodnoty v agropotravinárstve a lesníctve na Slovensku. ii. Víťame snahu o zlepšenie digitálneho vybavenia a internetového pripojenia na slovenskom vidieku. Taktiež je potrebné budovať odbytové organizácie výrobcov a spoločné podniky zdieľanej mechanizácie, dopravy, skladovania a ďalších služieb pre rozvoj miestnej ekonomiky. iii. Poľnohospodárska výroba kedysi bola základom a stále má potenciál pre zamestnávanie ľudí s nižším vzdelaním, či inak sociálne znevýhodnených obyvateľov, pracovné miesta sa nájdu najmä v živočíšnej výrobe, ale aj pri pestovaní zeleniny a ovocia, zemiakov, apod. Vlastná regionálna produkcia a cestovný ruch na vidieku považujeme za prioritu nasledujúceho obdobia. III. Rozvoj komunit: vo vyspelej Európe tvoria vidiecke komunity základ regionálnej ekonomiky, do ktorej neodmysliteľne patrí aj poľnohospodárska a potravinárska výroba. Farmári pomáhajú lokálne svojim technickým vybavením, zamestnávajú ľudí z okolia a okrem výrobkov poskytujú komunitám aj viaceré hmotné i nehmotné služby. Veríme, že aj s pomocou tejto dlhodobej stratégie sa podarí zlepšiť kvalitu života na vidieku a podporiť rozvoj regiónov na Slovensku.		
256.	SRK	Cieľom predloženého materiálu Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky (ďalej	O	N – pripomienka je neadresná a má konštatívny charakter.

	len „Slovensko 2030“) je implementácia záväzkov SR vyplývajúcich z členstva v medzinárodných organizáciách OSN a EÚ. Medzinárodné spoločenstvá, ktorých je Slovensko členom, zdôrazňujú v posledných rokoch prechod k udržateľnému rozvoju v jeho ekonomickom, environmentálnom a sociálnom rozmere (v minulosti bol cieľom najmä ekonomický rast). Autori v predkladanom materiáli konštatujú, že dokument Slovensko 2030 je založený na štyroch základných princípoch: - udržateľnosti, t. j. rovnováhe medzi dostupnými zdrojmi a ich využitím, - priority kvality života pred hospodárskym rastom, - efektívnosti založenej na synergii a - integrácii politík a ich nástrojov. Možno konštatovať, že uvedené princípy boli primerane zohľadnené vo väzbe na deklarované ciele. Dokument Slovensko 2030 všeobecne definuje viacero cieľov, ktorých prípadné dosiahnutie má potenciál zabezpečiť udržateľný rozvoj spoločnosti na Slovensku a udržateľný ekonomický rast. Pozitívne možno hodnotiť skutočnosť, že ambíciou dokumentu Slovensko 2030 je prekonať úzko sektorový prístup k plánovaniu na úrovni vlády SR a prepojiť národnú úroveň plánovania rozvoja s úrovňou krajov a obcí. Napriek tomu z materiálu nie je celkom jasné, akým spôsobom majú byť jeho ciele prenesené do sektorových a regionálnych rozvojových plánov, resp. do akej miery budú ciele dokumentu Slovensko 2030 pre nich záväzné. Základom dokumentu Slovensko 2030 sú tri integrované rozvojové programy definujúce hlavné priority a ciele: 1) ochranu a rozvoj zdrojov, 2) udržateľné využívanie zdrojov a 3) rozvoj komunít. Každý z troch rozvojových programov, je definovaný: a) cieľom integrovaného rozvojového programu; b) očakávanou rozhodujúcou zmenou, ktorá by mala byť dosiahnutá jeho realizáciou; a c) rozhodujúcimi úlohami, ktoré je potrebné realizovať na dosiahnutie tejto zmeny. Je veľmi dobre, že v rámci integrovaného rozvojového programu Ochrana a rozvoj zdrojov je značná	
--	---	--

		pozornosť venovaná vzdelaniu, ktorého rozvíjanie je jednoznačne nevyhnutným predpokladom udržateľného rozvoja celej spoločnosti.		
257.	SRK	Na str. 12 absentujú zdroje štatistických údajov. Žiadame tiež vysvetliť text v znení „Vysoké školy nevyužívajú profiláciu regionálnych hospodárstiev na zvyšovanie svojej kvality a uplatnenia absolventov.“ Upozorňujeme na zle citovaný zdroj k tomuto vyjadreniu, keďže na uvedenej stránke sa takéto konštatovanie neuvádza, ide o opis aktivít EUA v súvislosti SDG. Ak to predkladateľ nevie adekvátne odcitovať, žiadame túto vetu odstrániť.	O	ČA – pozn. pod čiarou č. 17 bola odstránená, vrátane navrhovanej vety.
258.	SRK	Na str. 14, v poslednom odseku je deklarovaná potreba tvorby pracovných príležitostí s primeraným mzdovým ohodnotením v súlade so skladbou disponibilnej pracovnej sily. Tento zámer je v istom rozpore s prvou časťou vety, kde je vyslovená potreba harmonizácie vzdelávacieho systému s dopytom trhu práce (čo možno akceptovať pretože vzdelávací systém by mal prioritne reflektovať potreby trhu práce a nie naopak). Nie je však jasné, akým spôsobom by samotné inštitúcie verejnej správy mohli tento cieľ dosiahnuť.	O	N – inštitúcie verejnej správy môžu napr. podporiť duálne vzdelávanie, ktoré slúži práve na pripravenosť absolventov školy do reálnej praxe, čo napomôže zosúladiť dopyt trhu práce so vzdelávaním.
259.	SRK	Na str. 18 navrhujeme nahradiť pojem „tranzitívne hospodárstvo“ pojmom „konvergujúca ekonomika“. Nie je už vhodné vymedzovať SR ako tranzitívnu ekonomiku, vzhľadom na členstvo SR v eurozóne, OECD, alebo klasifikáciu Slovenska zo strany MMF - zaradenie medzi vyspelé trhové ekonomiky.	O	ČA – predmetný termín bol na základe pripomienky MZVaEZ SR vypustený.
260.	SRK		O	N – pripomienka neadresná.

		Na str. 27, bod 1 k dopravnej infraštruktúre – odporúčame podrobnejšie charakterizovať pojem „environmentálne udržateľná dopravná obsluha“.		
261.	SRK	Na str. 8 v rámci časti venovanej Európskej zelenej dohode je problematické konštatovanie, kedy „hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov“. Ekonomický rast totiž vždy závisí od využívania zdrojov, v kontexte predloženého materiálu asi má ísť o to, aby sa štruktúra týchto zdrojov posunula k udržateľnému stavu.	O	N – pripomienka má konštatačný charakter
262.	SRK	V dokumente sú ciele definované pomerne všeobecne. Pri ďalších prácach možno odporučiť stanoviť aktuálne a cieľové hodnoty všetkých indikátorov, aby bolo možné priebežne vyhodnocovať mieru dosahovania stanovených cieľov dokumentu Slovensko 2030.	O	ČA – rozpracovanie tohto dokumentu je v súlade s návrhom uznesenia B.4. úlohou vecne príslušných rezortov
263.	SRK	V Doložke vplyvov sa uvádza, že uvedený materiál nemá žiadne vplyvy na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, a pod. Je zrejmé, že príprava dokumentu žiadny z uvedených vplyvov nezakladá, ale realizácia konkrétnych navrhovaných opatrení by bola resp. bude spojená s významnými ekonomickými nákladmi, napríklad v oblasti dopravnej infraštruktúry (aj keď pochopiteľne pri tomto type investícií sa dá očakávať ich návratnosť v dlhšom časovom horizonte). Bolo by vhodné, aby v niektorom z ďalších krokov boli súhrnné vplyvy kvantifikované.	O	ČA – rozpracovanie tohto dokumentu, vrátane kvantifikácie dopadov v jednotlivých opatreniach, je v súlade s návrhom uznesenia B.4. úlohou vecne príslušných rezortov
264.	SVSLPRK	vlastný materiál kapitola 1 - Na strane 12 v kapitole 1.Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov, v druhom odseku žiadame	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.

		na konci pripojiť vetu: „Pričom v priemere v EÚ sa do formálneho vzdelávania a odbornej prípravy zapája iba 2% nekvalifikovaných dospelých (Eurydice, 2011) a dospelí s nízkou úrovňou kvalifikácií, v nízko-kvalifikovaných zamestnaniach, nezamestnaní, neaktívni, starší ľudia a dospelí s najnižšími zručnosťami participujú na celoživotnom vzdelávaní v oveľa menšej miere ako bežná populácia dospelých (Eurydice, 2015).“. Odôvodnenie: Miera participácie znevýhodnených skupín na celoživotnom vzdelávaní je ešte nižšia v pomere vo vzťahu k celkovej populácii.		
265.	SVSLPRK	vlastný materiál kapitola 1 - Na strane 15, v opatrení 2.2. I.2 v podopatrení označenom číslom 2 (riadok 18 až 22) žiadame za slová „pre deti“ vložiť slová „a rodiny“. Odôvodnenie: V službách raného detstva je potrebné pracovať nielen priamo s deťmi prostredníctvom odborníkov, ale aj s ich rodičmi a poskytnúť im aj podporu (materiálnu, finančnú, odbornú), čo musí byť premietnuté aj v opatreniach.	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.
266.	SVSLPRK	vlastný materiál kapitola 1 - Na strane 16 v opatrení 2.3. I.3, v podopatrení č. 5 žiadame za slová „ľudské zdravie“ vložiť slová „osobitne v priestoroch urbanistických sídiel“. Odôvodnenie: Táto časť verejnej politiky by sa mala zamerať aj na riešenie problematiky environmentálnej záťaže vo vzťahu rozsahu manuálu pre životné prostredie, práva na zdravé životné podmienky a podmienky zdravého bývania – napríklad z. č. 355/2007 Z.z., z. č. 24/2006 Z. z. a ďalšie.	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.
267.	SVSLPRK	vlastný materiál kapitola 1 - Na strane 16, v opatrení 2.4.I.4, v podopatrení č. 1 za slová „so zdravotným postihnutím“ žiadame vložiť slová „osôb	O	N – celý text bol upravený v zmysle zásadnej pripomienky SVSR pre

		žijúcich v koncentrovanej a generačnej reprodukovanej chudobe akými sú najmä príslušníci marginalizovaných rómskych komunít“. Odôvodnenie: Precizuje sa oblasť verejnej politiky v súlade s odporúčaniami EÚ, RE, OBSE a OSN.		rozvoj občianskej spoločnosti..
268.	SVSLPRK	vlastný materiál kapitola 1- Na strane 13 v kapitole 1.Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov, v časti názvu „Súčasný stav: prírodný kapitál“ v piatom odseku (riadky 17 až 21), prípadne v nasledujúcom 6.-tom odseku žiadame osobitne uviesť potrebu sanácie environmentálnej záťaže vo vzťahu k podmienkam bývania (životného prostredia) sociálne vylúčených skupín, pretože dislokácia týchto sídiel je často v priestorovom súvzťahu k priestoru týchto záťaží, negatívne vplyvy ďalej prehlbujú živelné pohromy (ako zosuv pôdy, dažde, záplavy, požiare) zvýšené znečistenie ovzdušia nebezpečnými chemickými látkami a pevnými časticami v dôsledku priemyselnej činnosti a odkázanosti na vykurovanie tuhým palivom, s priamym dôsledkom na zhoršenú úroveň verejného zdravia/zdravotného stavu najmä obyvateľov sídiel marginalizovaných rómskych komunít.	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.
269.	SVSLPRK	vlastný materiál kapitola 1- Na strane 15 v opatrení 2.2. I.2 odporúčame upraviť číslovanie číslovanie podopatrení, a súčasne žiadame podopatrenie v druhom poradí nesprávne označené číslicou 1 (riadky 12 až 15) upraviť nasledovne: „2. Zmeniť obsah vzdelávania v školách so zameraním na rozvíjanie vedomostí, zručností a postojov uplatniteľných v ďalšom živote (napr. čitateľská gramotnosť, kritické myslenie, digitálne zručnosti, praktické cvičenia atď.) a podporiť tvorbu kvalitných učebných zdrojov (učebnice, pracovné zošity, didaktické materiály) prostredníctvom	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.

		otvorenia učebnicového systému a aplikovania inovatívnych a aktivizujúcich metód vzdelávania (napr. pre cudzie jazyky), s osobitným dôrazom na inkluzívne vzdelávanie pre deti zo znevýhodneného prostredia;“.		
270.	SVSLPRK	vlastný materiál kapitola 1- Na strane 15, v opatrení 2.2. I.2, v podopatrení označenom číslou 3 (riadky 21-23), žiadame slová na začiatku „Zvýšiť inkluzívnosť vzdelávania v základných a stredných školách „ nahradíť slovami „ Zvýšiť inkluzívnosť výchovy a vzdelávania v materských školách, základných školách a stredných školách“, a slová „podpory pre všetkých žiakov“ nahradíť slovami „ podpory pre všetky deti a pre všetkých žiakov“. Odôvodnenie: Úprava sa predkladá v systéme výchovy a vzdelávania upravenej aj v zákone č. 245/2008 Z. z.	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.
271.	SVSLPRK	vlastný materiál -Na strane 2, v časti kľúčové slová, vo vete kľúčového slova „prostredie“ žiadame pripojiť na konci slová „jednotlivca a komunit“.	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.
272.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 1 - Na strane 14 (riadok 38), opatrenie I.1, podopatrenie 1, žiadame za slová „podporou kvality“ vložiť slovo „celoživotného“. Odôvodnenie: Precizuje sa systém vzdelávania - v jeho zložkách - formálne, neformálne a informálne vzdelávanie, ako aj všetky stupne vzdelávania, vrátane ďalšieho vzdelávania a vzdelávania dospelých.	O	N – Predkladateľ použil text MŠVVŠ SR v rovnakom bode.
273.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 1 - Na strane 15, opatrenie 2.1. I.1, podopatrenie 2, žiadame na konci pripojiť slová „a programov starostlivosti o rodinu s	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.

		deťmi v období raného detstva (0-7 r), vrátane služieb včasnej intervencie“.		
274.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 1 - Na strane 15, v opatrení 2.2. I.2, v podopatrení označenom číslou 4 (riadky 24-27), žiadame za slová „Eliminovať diskrimináciu rómskych žiakov vyplývajúcu“ vložiť slová „zo sociálnej exklúzie a rezidenčnej“. Odôvodnenie: Precizuje sa dôvody diskriminácie, ktoré je potrebné eliminovať.	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.
275.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 1 - Na strane 16, v opatrení 2.4.I.4, v poopatrení č. 2 žiadame na konci pripojiť slová „vrátane politík zameraných na znevýhodnené a zraniteľné skupiny obyvateľov, akými si osoby žijúce v koncentrovanej a generačnej reprodukovanej chudobe, najmä príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít, ľudí bez domova, osoby so zdravotným znevýhodnením, osoby vo vysokom veku, za aktívneho zapojenia a aktívnej participácie týchto zraniteľných skupín“. Odôvodnenie: Precizuje sa príprava verejných politík za aktívnej účasti ohrozených skupín obyvateľov v súlade s odporúčaniami EÚ, RE, OBSE a OSN	O	ČA – text bol prevzatý v skrátenej forme vzhľadom na jeho rozsiahlosť
276.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 1 -Na strane 12 v kapitole 1.Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov, za vetu „na konci prvého odseku žiadame vložiť vety: „Slovensko patrí ku krajinám s najnižším podielom investícií HDP do včasnej starostlivosti v ranom detstve. Iba 5 % detí do 3 rokov veku využíva zariadenia formálnej starostlivosti, pričom priemer krajín EÚ15 je 42 % (Education at a Glance 2016: OECD). Účasť rómskych detí oproti celkovej populácii je ešte nižšia a stále klesá, na	O	ČA – text bol prevzatý v skrátenej forme vzhľadom na jeho rozsiahlosť

		predprimárnom vzdelávaní sa v roku 2015 sa zúčastnilo len 34% rómskych detí vo veku od 4 rokov do začatia povinnej školskej dochádzky a v školskom roku 2018/2019 to bolo len 32% detí z MRK vo veku od 4-och rokov (eduRoma, SGI, USVRK, 2020; ÚHP, IVP a ISP, 2020).“. Odôvodnenie: Precizuje sa informačný substrát odseku mierou participácie na predprimárnom vzdelávaní a vzdelávaní v rannom detstve.		
277.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 3 - Na strane 22, v kapitole3. Integrovaný rozvojový program III. – Rozvoj komunit Cieľ Integrovaného rozvojového programu III znie: „Rozvoj komunit a zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny prostredníctvom sociálnej inklúzie a priblíženia správy vecí verejných občanom formou dostupných, kvalitných a efektívnych služieb!.	O	N – pôvodný text reflektuje dostatočne sociálnu inklúziu.
278.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 3 - Na strane 23, v predposlednom odseku žiadame pripojiť vetu: „Otázka bývania má okrem finančnej dostupnosti aj ďalšie aspekty, ktorými sú sociálna vylúčenosť a podmienky bývania v marginalizovaných rómskych komunitách“. Súčasne žiadame doplniť text, ktorý pojednáva o situácii a podmienkach bývania špecificky v marginalizovaných rómskych komunitách. Zdroj – EU SILC MRK 2018: https://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/atlas_romskych_komunit_2019/EU%20SILC_MRK_web.pdf .	O	ČA – text bol prevzatý v skrátenej forme vzhľadom na jeho rozsiahlosť.
279.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 3 - Na strane 24 v prvom riadku za slovo „komunit“ žiadame vložiť slová „a územných samosprávnych jednotiek“. A poslednú vetu v uvedenom odseku znenia: „Problémom sa stala nielen	O	N – návrh ide nad rámec uvažovaného významu predmetného odseku.

		fyzická, ale aj sociálna dostupnosť kľúčovej infraštruktúry.“ nahradiť vetou „Problémom sa stala nielen fyzická, ale aj sociálna a ekonomická dostupnosť kľúčovej infraštruktúry, a to aj v súvislosti s úpravou originálnych a prenesených kompetencií obcí a miest a spôsobom ich financovania.“.		
280.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 3 - Na strane 25, opatrenie 2.10. III.2, v podopatrení č. 8 žiadame za slová „lokálnych adaptačných stratégií“ vložiť slová „participatívnym spôsobom s občianskou verejnosťou, vrátane znevýhodnených skupín obyvateľov“.	O	ČA – text bol prevzatý do miery primeranej uvažovaného významu predmetného odseku.
281.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 3 - Na strane 25. opatrenie 2.11. III.3 V oblasti sociálnej a zdravotnej infraštruktúry, podopatrenie 1 znie: „1. Odstrániť sektorový prístup k sociálnej a zdravotnej starostlivosti vytvorením efektívneho prepojeného systému služieb kvalitnej zdravotnej a sociálnej starostlivosti zabezpečujúceho dostupnosť prevencie a včasnej intervencie vo všetkých regiónoch Slovenska pre všetkých obyvateľov, najmä s dôrazom na znevýhodnené skupiny obyvateľstva“.	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.
282.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 3 - Na strane 25-26, opatrenie 2.11. III.3 V oblasti sociálnej a zdravotnej infraštruktúry v podopatrení č. 2 žiadame zapracovať aj „služby včasnej intervencie a ich dostupnosť v prirodzenom rodinnom prostredí, osobitne aj v oblasti včasnej intervencie v marginalizovaných rómskych komunitách.	O	N – pôvodný text považuje predkladateľ materiálu za dostatočný.
283.	SVSLPRK		O	A – text upravený v zmysle

		vlastný materiál, kapitola 3 - Na strane 26, opatrenie 2.11. III.3, v oblasti technickej infraštruktúry, v podopatrení 1, žiadame na konci za bodkočiarkou pripojiť slová: „vrátane riešenia špecifik a potrieb technickej infraštruktúry a služieb pre marginalizované rómske komunity, s uplatňovaním princípov desegregácie“.		pripomienky.
284.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 3 - Na strane 26, opatrenie 2.11. III.3, v oblasti technickej infraštruktúry, v podopatrení 3 žiadame na konci bodku nahradiť čiarkou a pripojiť slová „pre všetky sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva, vrátane obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít“.	O	N – pôvodný text zahŕňa všetky skupiny obyvateľstva, vrátane znevýhodnených. Skupín.
285.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 3 - Na strane 27 opatrenie 2.11. III.3, v oblasti kultúrnej infraštruktúry v podopatrení 3 žiadame za slová „zapojenia komunít“ vložiť slová „vrátane marginalizovaných akými sú Rómovia“.	O	ČA – text bol doplnený o odkaz na marginalizované skupiny.
286.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 3 - Posledná veta v boxe na strane 23 v kapitole 3. Integrovaný rozvojový program III. – Rozvoj komunít, znie: „Dostupnosť, efektívnosť fungovania a udržateľnosť rozvoja infraštruktúry pre zdravé a súdržné komunity vytvárajúcej podmienky pre plnohodnotný život obyvateľov každého regiónu Slovenska s dôrazom na potreby generované ich sociálno-ekonomické zázemím alebo stavom znevýhodnenia.“. Odôvodnenie: Precizuje sa potreba obsahu kľúčovej zmeny vo vzťahu k postulovanému cieľu ako podmienka efektívnosti IRP III v súlade s odstraňovaním regionálnych rozdielov – viď aj analogicky ciele zákona č. 336/2015 Z.z. či zákona č. 539/2008 Z. z.	O	N – pôvodný text pokladá predkladateľ materiál za správnejší.

287.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 4 - Na strane 28, v druhej vete v druhom odseku žiadame v súlade s čl. 4, ods. 1, písm. c) tretí bod DNK 240/2014 za slovami „je participácia socioekonomických partnerov“ vložiť slová „vrátane skupín považovaných za ohrozené diskrimináciou a sociálnym vylúčením“.	O	A – text upravený v zmysle pripomienky.
288.	SVSLPRK	vlastný materiál, kapitola 5 - v bode 11 žiadame za slová „orgánov územnej samosprávy“ vložiť slová „a ostatných subjektov uvedených v európskom kódexe správania pre partnerstvo v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov“.	O	N – pôvodný text pokladá predkladateľ materiál za správnejší.
289.	SVSLPRK	vlastný materiál, Príloha č. 2 - V prílohe č. 2, od strany 41 žiadame vložiť nasledujúce indikátory: „Miera participácie detí z marginalizovaných rómskych komunít vo veku do 3 rokov vo formálnej starostlivosti“ - „Miera predčasného ukončenia školskej dochádzky mladých ľudí z marginalizovaných rómskych komunít“ (t.j. Podiel osôb z MRK vo veku 18 až 24 rokov, ktoré majú ukončený najviac nižší stupeň stredného vzdelania (ISCED 0-2) a nezúčastňovali sa na vzdelávaní alebo školení.) - „Miera zamestnanosti osôb z marginalizovaných rómskych komunít“ (t.j. Podiel osôb z marginalizovaných rómskych komunít vo veku 20-64 rokov, ktorí sú zamestnaní“) - „Miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia osôb z marginalizovaných rómskych komunít“ - „Podiel osôb z MRK žijúcich v nevyhovujúcom bývaní“ (t.j. percento osôb z MRK žijúcich v nevyhovujúcom príbytku, čiže príliš tmavý byt, zatekajúca strecha, vlhké steny/podlaha/základy alebo zahŕňajúce okenné rámy/podlahy, chýbajúci sprchovací kút alebo sprcha v byte, chýbajúci splachovací záchod v	O	N – indikátory boli prevzaté z materiálu Vízia a stratégia rozvoja SR do roku 2030, ktorý bol predmetom mpk v roku 2019.

		byte/dome/príbytku)		
290.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	1. Navrhujeme zmeniť názov podkapitoly „Zapojenie širokej verejnosti“ na „Proces prípravy dokumentu Slovensko 2030“. Zároveň navrhujeme do podkapitoly doplniť všetky procesné informácie týkajúce sa prípravy predkladaného dokumentu a dokumentov, ktoré s ním súvisia a z ktorých vychádza, vrátane informácií o procesoch MPK a SEA. Odôvodnenie: Podkapitola by mala obsahovať všetky procesné informácie týkajúce sa prípravy všetkých súvisiacich dokumentov, nie len informácie o zapojení zainteresovaných aktérov. Navyše, široká verejnosť nebola do procesu prípravy dokumentu zapojená, zapojení boli iba niektorí zainteresovaní aktéri (porov. pripomienku č. 5).	Z	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.
291.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	10. Navrhujeme v kapitole „Integrovaný rozvojový program III. – Rozvoj komunit“, podkapitola „Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy“ znenie bodu 1: „Transformovať fungovanie verejnej správy na princípoch občianskej spoločnosti s posilnením prvkov priamej demokracie, na rozložení právomocí, zodpovedností a zdrojov na princípe subsidiarity, partnerskej inter-komunálnej spolupráce a spolupráce medzi jednotlivými úrovňami a sektormi verejnej správy a integrácii v záujme efektívneho uspokojenia potrieb občanov“ nahradiť znením: „Podporovať otvorené vládnutie a mechanizmy participácie občanov, socioekonomických partnerov a ostatných zainteresovaných aktérov na tvorbe, implementácii a kontrole verejných politík na všetkých úrovniach verejnej správy. Zároveň navrhujeme pridať nový bod 2: „Posilňovať kapacity inštitúcií verejnej správy a občianskej spoločnosti brániť a upevňovať demokraciu na Slovensku a podporovať rozvoj občianskej	Z	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.

		spoločnosti a aktívneho občianstva.“ a ostatné body primerane prečíslovať. Odôvodnenie: Navrhované znenie oboch bodov obsahuje pojmovú ustálenú kategóriu, ktoré sú v súlade so znením Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2020 – 2024 a s Koncepciou rozvoja občianskej spoločnosti schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 68 z 22. februára 2012 k návrhu koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku.		
292.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	11. Predkladaný materiál „Návrh vízie a stratégie Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030“ nadväzuje na pôvodný dokument „Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030“, ktorý bol pripravený participatívne za širokej účasti zainteresovanej verejnosti, v súlade s odporúčacím materiálom Pravidlá zapájania verejnosti do tvorby verejných politík, prešiel riadnym legislatívnym procesom vrátane medzirezortného pripomienkového konania a posudzovaním SEA. Predkladaný materiál, ktorý je revíziou a aktualizáciou pôvodného návrhu a tento mení zásadným spôsobom, preto je možné považovať ho za nový návrh. V súlade s Legislatívnymi pravidlami vlády Slovenskej republiky a Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií je nevyhnutné dodržať všetky predpísané a požadované náležitosti, vrátane nového participatívneho procesu.	O	ČA Materiál nie je úplne nový, vznikol doplnením pôvodného materiálu o nové skutočnosti (Covid 19. Európska zelená dohoda a pod.). Zároveň materiál prešiel riadnym procesom MPK pri zachovaní platnosti procesu SEA pôvodného materiálu.
293.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	2. Navrhujeme z podkapitoly „Zapojenie širokej verejnosti“ odstrániť vetu na strane č. 7 „Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja z roku 2001 rovnako ako Slovensko 2030 vychádzala z cieľov udržateľného rozvoja OSN, bola však len formálnym dokumentom a jej plnenie sa prestalo sledovať v roku 2005“. Odôvodnenie: Text nesúvisí s procesmi zapojenia	Z	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.

		zainteresovaných aktérov do prípravy dokumentov v rámci národnej implementácie Agendy 2030. Odporúčame text presunúť do kapitoly zameranej na vymedzenie vzťahov predkladaného dokumentu k iných strategickým a koncepčným dokumentom.		
294.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	3. Navrhujeme v podkapitole „Zapojenie širokej verejnosti“ vetu na strane č. 8: „Široká verejnosť bola zapojená aj do procesu tvorby nadväzujúceho dokumentu „Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030“.“ nahradiť textom: „Na základe Národných priorít Agendy 2030 bol spracovaný dokument „Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030“. Tento dokument bol spracovaný so zapojením širokého spektra zainteresovaných aktérov. Pre každý integrovaný rozvojový program bola vytvorená expertná pracovná skupina, zložená zo zástupcov verejnej správy (vrátane analytických jednotiek), zástupcov akademickej obce, zástupcov podnikateľov, socioekonomických partnerov a zástupcov mimovládnych neziskových organizácií. Tieto skupiny pod vedením gestorov spracovali jednotlivé časti dokumentu. Dokument „Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030“ následne prešiel medzirezortným pripomienkovým konaním a strategickým posudzovaním vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z.“ Odôvodnenie: Do spracovania predmetného dokumentu nebola zapojená široká verejnosť. V odseku tiež chýbajú dôležité procesné informácie týkajúce sa prípravy a finalizácie dokumentu.	Z	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.
295.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	4. Navrhujeme v podkapitole „Zapojenie širokej verejnosti“ vetu na strane č. 8: „Vzniknutú situáciu bolo nevyhnutné zohľadniť prepracovaním pôvodného dokumentu, ktorý je zároveň aj Dlhodobou stratégiou udržateľného rozvoja Slovenskej republiky.“ nahradiť vetou: „Vzniknutú	O	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.

		situáciu bolo nevyhnutné zohľadniť prepracovaním pôvodného dokumentu pod názvom Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030“. Odôvodnenie: Je potrebné explicitne uviesť, v ktorej fáze prípravy dokumentu sa zmenil jeho názov, aby bolo možné jasne identifikovať jednotlivé verzie dokumentu v rôznych fázach procesu.		
296.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	5. Navrhujeme v podkapitole „Zapojenie širokej verejnosti“ text na strane č. 8: „Pre zachovanie participatívneho procesu bol revidovaný dokument predložený na posúdenie expertom, ktorí sa podieľali na vypracovaní návrhu pôvodného dokumentu. Aktualizácia stratégie umožnila využiť proces konzultácií so socioekonomickými partnermi a zapojiť ich do prípravy dokumentu nad rámec štandardného medzirezortného pripomienkového konania. Predložené znenie stratégie je tak výsledkom širokého participatívneho procesu vrátane medzirezortného pripomienkového konania a účasti verejnosti v procese strategického environmentálneho hodnotenia. Zohľadňuje všetky pripomienky a námety v harmonizovanej podobe.“ nahradiť textom: „Revidovaný dokument s názvom „Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030“ bol predložený na pripomienkovanie členom expierných skupín, ktorí sa podieľali na príprave pôvodného dokumentu s názvom „Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030“ nad rámec štandardného medzirezortného pripomienkového konania.“ Odôvodnenie: Napriek tomu, že pripomienkovanie dokumentu nad rámec medzirezortného pripomienkového konania je systémovo správnym krokom, ktorý dáva priestor reflektovať na kvalitu revízie, nie je možné označiť za široký	Z	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.

		participatívny proces, pretože zahŕňa iba kolektívy autorov pôvodného dokumentu.		
297.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	6. Navrhujeme do kapitoly „Úvod“ doplniť podkapitolu „Vzťah predkladaného dokumentu k relevantným strategickým dokumentom a platnej legislatíve“, ktorá bude obsahovať jasné pomenovanie vzťahov medzi dokumentami, vrátane nadradenosti / podradenosti dokumentov a funkcií dokumentu z hľadiska platnej legislatívy. Do tejto podkapitoly navrhujeme presunúť text z podkapitol: „Európska zelená dohoda“, „Plán obnovy Európy po pandémie Covid -19 a systémový prístup k riešeniu dopadov koronavírusu“, „Regionálny rozvoj“, „Stratégia pre Partnerskú dohodu“ a „Implementácia agendy 2030“. Texty týchto podkapitol navrhujeme upresniť so zameraním na explicitné vymedzenie s nimi súvisiacej legislatívy a dokumentov vo vzťahu k predkladanému dokumentu, namiesto ich obsahového opisu. Základom pre tento text môže byť text uvádzaný v rámci podkapitoly „Implementácia agendy 2030“. Odôvodnenie: Je potrebné jasne vymedziť predkladaný dokument vo vzťahu k relevantným existujúcim alebo pripravovaným strategickým dokumentom a legislatíve tak, aby bol jasne opísaný systém dlhodobého strategického plánovania a riadenia rozvoja Slovenska na národnej úrovni, vrátane financovania.	Z	N Štruktúru súčasného textu pokladáme z vhodnejšiu. Rozpor odstránený dňa 9.12.2020.
298.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	7. Navrhujeme v kapitole „Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov“, podkapitola „Cieľ Integrovaného rozvojového programu I.“ vetu: „Rast a kvalitatívny rozvoj populácie, so špeciálnym dôrazom na vzdelanie, zdravie, kultúru, právny štát a ochrana a zveľaďovanie prírodných zdrojov.“ nahradiť vetou: „Rast a kvalitatívny rozvoj populácie,	Z	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.

		so špeciálnym dôrazom na vzdelanie, zdravie, kultúru, rozvoj občianskej spoločnosti a právneho štátu a ochrana a udržateľný manažment a rozvoj prírodných zdrojov.“ Odôvodnenie: Pôvodné vymedzenie cieľa nezahŕňa aspekt rozvoja občianskej spoločnosti. Pôvodné znenie cieľa obsahuje pojem „zveľaďovanie“ ktorý nie je presným pojmom z hľadiska prístupu k riadeniu a rozvoju prírodných zdrojov.		
299.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	8. Navrhujeme v podkapitole „Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu“ znenie bodu 1: „Uplatňovať princípy otvoreného vládnutia, ochrany a aktívneho uplatňovania práv občanov vrátane osôb so zdravotným postihnutím, či inak znevýhodnených;“ nahradiť znením „Uplatňovať princípy otvoreného vládnutia, podporovať aktívne občianstvo a zefektívniť postupy participácie verejnosti na správe vecí verejných, vrátane participácie na tvorbe, implementácii a kontrole verejných politík;“ Odôvodnenie: Navrhované znenie zosúladzuje text so znením Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2020 – 2024.	Z	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.
300.	SVSR pre rozvoj občianskej spoločnosti	9. Navrhujeme v kapitole „Integrovaný rozvojový program III. – Rozvoj komunit“, časť „Cieľ Integrovaného rozvojového programu III.“ vetu na strane č. 22: „Vybudovanie občianskej spoločnosti založenej na posune od zastupiteľskej k priamej demokracii, zmene úlohy centra (štátu) a posilnení úlohy občanov a sociálno-ekonomických partnerov pri spravovaní vecí verejných.“ nahradiť vetou: „Zvýšiť podporu rozvoja občianskej spoločnosti a participácie občanov, socio-ekonomických partnerov a iných zainteresovaných aktérov na tvorbe, implementácii a kontrole verejných politík.“ Odôvodnenie: Navrhované znenie zosúladzuje text so znením Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2020 – 2024	Z	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.

		a s Konceptiou rozvoja občianskej spoločnosti schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 68 z 22. februára 2012 k návrhu koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku.		
301.	SZZ	II. Ďalej navrhujeme v časti Integrovaný rozvojový program III. Rozvoj komunit, pre zlepšenie analyzovaného stavu doplniť v podkapitole „2.11./III.3 Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit“ samostatnú časť v znení: „V oblasti školstva: 1. Podporiť úzku spoluprácu stredných odborných škôl s profesijnými cechmi a združeniami, združujúcimi zamestnávateľov v rôznych odvetviach, prostredníctvom budovania nadpodnikových vzdelávacích centier, aby sa posilnila dostupnosť, materiálne aj personálne zabezpečenie praktického vyučovania. 2. Zriaďiť centrá odborného vzdelávania v regiónoch so špičkovým vybavením pre spoločensky potrebné remeslá, ktoré budú poskytovať sekundárne aj terciárne vzdelávanie v remeslách. 3. Zaviesť centrálnu, celoštátne riadenú, transparentnú prijímaciu pohovory na stredné školy v elektronickej forme a motivačne nastaviť potrebnú úroveň výsledkov pre kvalifikovanie sa žiaka na štúdium na gymnáziu. Toto nastavenie aplikovať rovnako v 1. aj v 2.kole prijímacích pohovorov a dodržať aj v 2.kole nastavené plány výkonov stredných škôl. 4. Motivačným mzdovým hodnotením pre majstrov odbornej výchovy zabezpečiť, aby sa do vzdelávania zapájali aj skutoční odborníci z praxe a vytvoriť podmienky, aby sa tieto osoby mohli pedagogicky vzdelávať popri zamestnaní (náhrady mzdy počas obdobia vzdelávania, vytvorenie študijných odborov na vysokých školách). 5. Vytvárať podmienky v materských a základných školách pre budovanie vzťahu k manuálnej práci u detí a povzbudzovať ich	Z	A Text doplnený aj v zmysle pripomienky č. 1 APZ.

		v rozvoji technického nadania a zručností, ktoré preukážu. Záujem detí je potrebné podporiť aj celoplošnou propagáciou remeselných povolání v médiách.“		
302.	SZZ	Slovenský živnostenský zväz ako reprezentant živnostníkov, malých a stredných podnikateľov, podnikajúcich v oblasti remeselných prác a v oblasti služieb, považuje odborné vzdelávanie a výchovu mladých ľudí za jednu z kľúčových priorít pre udržateľný rozvoj remesiel a služieb v podmienkach nastupujúcej digitálnej ekonomiky. Pre naplnenie tejto priority je nevyhnutné zamerať sa primárne na zefektívnenie systému odborného vzdelávania v technických smeroch a na vytvorenie kvalitného vzdelávacieho prostredia pre všetky deti a študentov. I. Pre dosiahnutie kľúčovej zmeny v oblasti rozvoja sociálneho kapitálu preto navrhujeme v dokumente „Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – Slovensko 2030“, na zlepšenie súčasného stavu v časti Integrovaný rozvojový program I. –Ochrana a rozvoj zdrojov, v kapitole „2.2./ I.2. Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce“ upraviť bod.6. v znení „Zaviesť flexibilnejší systém získavania kvalifikácií, podporiť vzdelávanie v pracovnom prostredí poskytovaného podnikmi vo všetkých druhoch škôl a zaviesť individuálne vzdelávacie účty na podporu vzdelávania dospelých;“ nasledovne: 6. „Zaviesť flexibilnejší systém získavania kvalifikácií, podporiť vzdelávanie v pracovnom prostredí poskytovaného podnikmi vo všetkých druhoch škôl, zvýšiť kvalitu odborného stredoškolského vzdelávania a zaviesť individuálne vzdelávacie účty na podporu vzdelávania dospelých;“	Z	A Text bol doplnený v zmysle pripomienky aj v zmysle pripomienky č. 2 APZ a dodatočnej pripomienky MŠVVŠ.
303.	ŠÚSR	Číslovanie kapitol v obsahu vlastného materiálu nekorešponduje s textom	O	A

		vlastného materiálu. Napr. Zhrnutie v obsahu nemá číslo, ale v texte má číslo 1. A zároveň číslom 1. je označená kapitola "Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov".		Číslovanie upravené v zmysle pripomienky.
304.	ŠÚSR	V kap. 4 ods. 3 vlastného materiálu odporúčame odkaz 24 premiestniť od slov „príloha tohto dokumentu“ nad slová „Agenda 2030 OSN (SDG)“ a bodku za slovom „OSN“ vypustiť. Odôvodnenie: Príloha dokumentu obsahuje len niektoré indikátory Agendy 2030 OSN, preto je potrebné odkaz na úplný zoznam indikátorov OSN presunúť nad slovné spojenie „Agenda 2030 OSN (SDG)“.	O	A Text bol upravený v zmysle pripomienky.
305.	ŠÚSR	V prílohe č. 2 vlastného materiálu žiadame ods. 1 až 3 nahradiť jediným odsekom s nasledovným znením: „Indikátory slúžia na monitorovanie plnenia strategických cieľov udržateľného rozvoja a zároveň na meranie efektívnosti aktivít/nástrojov zabezpečujúcich ich naplnenie. Zámerom tejto prílohy je stanoviť ponukový súbor relevantných indikátorov pre ciele Slovensko 2030, ktoré majú čo najjemnejšiu granularitu údajov na sledovanie vývoja v jednotlivých územných jednotkách. V maximálnej miere sa navrhuje využívať existujúce indikátory, ktoré sú zverejnené na príslušných webových sídlach, a ktorých vývoj je možné sledovať v časovom rade a medzinárodnom porovnaní. Zoznam indikátorov bol zostavený pod gesciou pracovnej skupiny Štatistického úradu SR.“ Odôvodnenie: Žiadame upraviť text tak, aby bol zosúladený s kap. 4 „Monitorovanie plnenia stratégie“, t. j. so skutočnosťou, že implementácia bude založená na vybraných indikátoroch Agendy 2030 OSN, EU SDG, ŠÚ SR atď., ktoré boli zahrnuté do prílohy č. 2 dokumentu ako „ponukový“ zoznam. Ako aj so skutočnosťou, že stratégia Slovensko 2030 nepriraduje	Z	A Výsledný text bol upravený po konzultácii MIRRI a ŠÚ SR.

		indikátory k integrovaným rozvojovým programom a nedefinuje konkrétne cieľové hodnoty indikátorov, nakoľko Slovensko 2030 nenahrádza odvetvové, a teda podrobnejšie stratégie, rovnako, ako ani iné rozvojové dokumenty a politiky, a teda priority a ciele schváleného dokumentu Slovensko 2030 budú následne rozpracované v nových, resp. aktualizovaných odvetvových stratégiách. Táto pripomienka je zásadná.		
306.	TTSK	Na str. 13, v podkapitole 1.2 s názvom „I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce“ navrhujeme zmeniť text uvedený v bode 5: “Zefektívniť finančné a metodické riadenie regionálneho školstva prostredníctvom presunu kompetencií v oblasti financovania, riadenia a zriaďovania škôl z Ministerstva vnútra SR pod Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a optimalizovať sieť základných a stredných škôl;“ nasledovne: “Zefektívniť finančné a metodické riadenie regionálneho školstva prostredníctvom presunu kompetencií v oblasti financovania, riadenia a zriaďovania škôl z Ministerstva vnútra SR pod Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a časť kompetencií presunúť pod samosprávne kraje a zároveň v spolupráci so samosprávnymi kraji optimalizovať sieť základných a stredných škôl;“	Z	N Z navrhovanej pripomienky akceptujeme optimalizáciu siete, ale zmena kompetencií nie je úlohou tohto dokumentu. Rozpor odstránený dňa 11.12.2020.
307.	TTSK	Na str. 16, v podkapitole 1.3 s názvom „Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie“, navrhujeme zmeniť text uvedený v bode 2, v druhej odrážke, nasledovne: 1. Vetu „Zvýšenie motivácie a celospoločenského uznania zamestnancov v zariadeniach sociálnych služieb“ doplniť pokračovaním textu: „a zabezpečenie ich adekvátneho finančného ohodnotenia“ 2. Za tretiu odrážku doplniť ďalšie dve odrážky v	O	A Text doplnený v zmysle pripomienky.

		znení: ● Podpora vzdelávania odborných pracovníkov pracujúcich v sociálnych službách ● Rozvoj osvetu – výchova a vzdelávanie bežnej populácie vo vzťahu k potrebám osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a osôb odkázaných na pomoc iných		
308.	TTSK	Na str. 26, v podkapitole III.3 s názvom „Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit“, doplniť v časti „V oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti“ ďalší bod (nový bod č. 3) v nasledovnom znení: „3. Vytvoriť sieť zariadení sociálno – zdravotnej starostlivosti.“	O	A Text doplnený v zmysle pripomienky.
309.	TTSK	Na str. 35 v kapitole 4 s názvom „Príloha č. 2 – Indikátory implementácie Slovensko 2030“ doplniť do tabuľky nasledovné 4 indikátory : Názov indikátora: Sociálne služby inštitucionálneho charakteru Definícia: Podiel odkázaných osôb využívajúcich pobytové sociálne služby vo vzťahu k celkovému počtu osôb odkázaných na sociálne služby Merná jednotka: % Granularita údajov: Zdroj, databáza: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb SR, VÚC, mestá, obce Názov indikátora: Sociálne služby komunitného charakteru Definícia: Podiel odkázaných osôb využívajúcich sociálne služby komunitného charakteru vo vzťahu k celkovému počtu osôb odkázaných na sociálne služby Merná jednotka: % Granularita údajov: Zdroj, databáza: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb SR, VÚC, mestá, obce Názov indikátora: Transformácia a deinštitucionalizácia (DI) zariadení sociálnych služieb Definícia: ZSS po ukončení procesu DI a úspešnej transformácii na sociálne služby komunitného charakteru Merná jednotka: počet Granularita údajov: Zdroj,	O	N Indikátory boli spracované v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Ďalšie indikátory je možné uplatniť v nadväzujúcich rezortných stratégiách.

		databáza: Názov indikátora: Zariadenia sociálno – zdravotnej starostlivosti Definícia: Vzniknuté zariadenia sociálno – zdravotnej starostlivosti efektívne prepájajúce systém služieb kvalitnej sociálnej i zdravotnej pomoci. Merná jednotka: počet Granularita údajov: Zdroj, databáza:		
310.	TTSK	Na str. 38 v kapitole 4 s názvom „Príloha č. 2 – Indikátory implementácie Slovensko 2030“, v tabuľke indikátorov, je uvedený nasledovný indikátor: Názov indikátora: Vývoj stavebnotechnického stavu národných kultúrnych pamiatok Definícia: Vývoj stavebno-technického stavu národných kultúrnych pamiatok v stave vyhovujúci / dobrý / narušený / dezolátny / v obnove za rok. Merná jednotka: % Granularita údajov: SR, kraj, okres Zdroj: Pamiatkový úrad SR, https://www.pamiatky.sk/sk/page/pamiatkovy-fondstatistiky Uvedený indikátor považujeme za nekorektný, nakoľko stavebno-technický stav sa týka výlučne nehnuteľností, avšak 2/3 národných kultúrnych pamiatok je hnutel'ných.	O	N Indikátory boli spracované v rámci pracovnej skupiny ŠÚ SR. Ďalšie indikátory je možné uplatniť v nadväzujúcich rezortných stratégiách.
311.	ÚGKKS	V kapitole 2.10 časť III.2 (Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunít obcí, miest a regiónov) v bode 7 navrhujeme za slová „a to najmä zvýšením odbornosti pracovníkov verejnej správy“ vložiť slová „zlepšením (materiálnych a softvérových) podmienok na výkon verejnej moci v elektronickej podobe,“. Výsledný znenie bodu 7 bude: „Zvýšiť kvalitu a znížiť administratívnu a časovú náročnosť procesov vo verejnej správe na úroveň priemeru OECD (napr. získania stavebného povolenia a prislúchajúcich procesov o 50 %), a to najmä zvýšením odbornosti pracovníkov verejnej správy, zlepšením (materiálnych a softvérových) podmienok na výkon verejnej moci v elektronickej podobe, zavedením štandardizovaných postupov a vytvorením kapacít pre participáciu	O	A – text upravený podľa pripomienky.

		verejnosti na verejnej správe;“. Odôvodnenie pripomienky: Elektronizácia je nástrojom na dosiahnutie zníženia časovej náročnosti procesov vo verejnej správe a zároveň uľahčením prístupu a komunikácie s orgánmi verejnej správy. Je aj nástrojom na odbúranie byrokratickej záťaže. V súčasnej dobe nie všetky orgány verejnej správy disponujú dostatočným vybavením na bezproblémový výkon verejnej moci elektronicky.		
312.	ÚGKKS SR	V kapitole 2.9 časť III.1 (Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy) v bode 2 navrhujeme za slová „Legislatívne, inštitucionálne a kapacitne posilniť integrovaný územný manažment založený na“ vložiť slová „usporiadanom pozemkovom vlastníctve“. Výsledné znenie bodu 2 bude: „Legislatívne, inštitucionálne a kapacitne posilniť integrovaný územný manažment založený na usporiadanom pozemkovom vlastníctve, adresných rozvojových stratégiách na regionálnej a miestnej úrovni, vytvorených na báze multi-sektorového partnerstva (napríklad využitím princípu CLLD, všade tam, kde je to možné), vychádzajúc z integrácie problematiky ekonomického, regionálneho a územného rozvoja v rámci nového Zákona o rozvoji, zákona o výstavbe a premietnutia stratégie Slovensko 2030 do štruktúry Operačného programu Slovensko;“. Odôvodnenie pripomienky: V programovom vyhlásení vlády je uvedený záujem vlády riešiť rozdrobené pozemkové vlastníctvo, ale tento zámer nie je premietnutý do tohto strategického dokumentu Slovensko 2030. Riešiť veľkú rozdrobenosť pozemkového vlastníctva je nutné v dostatočnom predstihu pred realizáciou dôležitých investícií, ale aj na ochranu prírodného kapitálu.	O	A – text upravený podľa pripomienky.

313.	ÚMS	k časti 1. Integrovaný rozvojový program III. - Rozvoj komunít: Únia miest Slovenska žiada zadefinovať územia a nástroje podpory Zdôvodnenie: v texte sú síce zadefinované ciele, ktoré sa plánujú podporovať v oblasti územnej samosprávy, ale nie zadefinované kde (v ktorej časti územia) a ako (akými nástrojmi).	A Táto požiadavka ide nad rámec dokumentu. Ale na základe rokovaní medzi MIRRI a ÚMS v rámci vyhodnotenia MPK boli do textu dokumentu vložené odseky, ktoré majú vplyv na nové usporiadanie vzťahov medzi ústrednou úrovňou a územnou samosprávou: Do časti „Úvod, odseku Regionálny rozvoj bol vložený text „Slovensko 2030 je teda nástrojom zmeny a prináša riešenia, ktorých implementácia vyžaduje horizontálne (nadsektorálne) a vertikálne (medzi stupňami verejnej správy) integrované riadenie, tak ako to OECD odporučila Slovensku vo svojom dokumente <i>Lepšia koordinácia pre lepšie politiky, služby a výsledky</i>. Do časti III.1. Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy bol vložený nový ods.: Z
------	-----	--	--

				„integrovať sektorové politiky a investičné intervencie verejného sektora, v súlade s dokumentom Slovensko 2030 ako aj NIP SR, podporovať rozvoj polycentrickej sídelnej štruktúry (funkčných mestských regiónov) vrátane podpory zachovania rôznorodosti a rozvoja vidieka;“
314.	ÚMS	K časti 1. Zhrnutie: Únia miest Slovenska zásadne nesúhlasí s tým, aby tento dokument bol považovaný za adekvátnu náhradu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenska. ÚMS žiada predloženie návrhu nového zákona o regionálnom rozvoji, ktorý bude nadväzovať na regionálnu politiku štátu na najbližších 10 rokov. Zdôvodnenie: Podľa názoru ÚMS predložený dokument svojou štruktúrou, ani obsahom túto úlohu neplní. Ak má tento dokument súčasne plniť úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja a byť súčasne východiskom a základom pre tvorbu PHRSR vyšších územných celkov, miest a obcí na roky 2021 – 2030, je potrebné aby obsahovala jasné geografické vymedzenie jednotlivých typov regiónov so zdôvodnením, definovanie problémov, globálne ciele a strategické ciele pre typy regiónov, typy opatrení, princípy implementácie ako aj známe priority centrálnej vlády na obdobie rokov 2021 - 2030, ktoré je možné prepojiť s prioritami na miestnej a regionálnej úrovni.	Z	A Pozri vyhodnotenie pripomienky č. 313.
315.	ÚMS	k časti 1. Integrovaný rozvojový program II. Udržiateľné využívanie zdrojov: Únia miest Slovenska žiada zadefinovať územia a nástroje	Z	A Pripomienka je duplicitná

		podpory Zdôvodnenie: v texte sú síce zadefinované ciele, ktoré sa plánujú podporovať v oblasti územnej samosprávy, ale nie zadefinované kde (v ktorej časti územia) a ako (akými nástrojmi).		k pripomienke č. 313.
316.	ÚMS	k časti 2. Dlhodobá stratégia pre vládu a samosprávy: Únia miest Slovenska zásadne nesúhlasí s tým, aby tento dokument bol považovaný za adekvátnu náhradu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenska podľa zákona o regionálnom rozvoji a bol východiskom pre regionálnu a miestnu samosprávu pri spracovávaní ich programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja Zdôvodnenie: V nadväznosti na vyššie uvedené pripomienky ÚMS žiada, aby štát zabezpečil vypracovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenska, jej schválenie a následne vypracovanie nových alebo upgrade existujúcich PHRSR miest a obcí vo väzbe na nové trendy a politické ciele EK a SR (demografia, klimatická zmena, technologické zmeny,...) Súčasne je potrebné vymedziť územia, pre ktoré bude aplikovaný prístup integrovaných územných stratégií.	Z	A Pripomienka je duplicitná k pripomienke č. 314.
317.	ÚMS	K časti 2. Úvod: Úvodnú vetu „Motiváciou pre vznik dlhodobej stratégie udržateľného rozvoja Slovenskej republiky Slovensko 2030 je pristúpenie Slovenskej republiky k Agende 2030...“ navrhujeme preformulovať. Zdôvodnenie: Motiváciou pre vznik dlhodobej stratégie by nemalo byť len pristúpenie k Agende 2030. Dôvodom by mala byť snaha o koncepčné budovanie krajiny a odstraňovanie regionálnych rozdielov cielenou podporou riešenia problémov, aby nebol materiál formálnym dokumentom bez podstatného významu.	O	ČA Dokument vychádza z cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030, implementácia ktorej si vyžaduje nový prístup k regionálnemu rozvoju, t. j. integrovaný prístup všetkých zložiek verejnej správy, Tento prístup je v súlade s pozíciou Výboru EÚ pre regióny.
318.	ÚMS	K Prílohe č.1 – Agenda SK30 a ako Národná stratégia regionálneho	Z	A

		rozvoja: Únia miest Slovenska trvá na tom, aby Národná stratégia regionálneho rozvoja do roku 2030 obsahovala jasné vymedzenie regiónov spolu s definovaním strategických cieľov a opatrení, a nielen vo všeobecnosti, ako je to v materiáli uvedené. Zdôvodnenie: V prípade, že MIRRI SR vytrvalo odmieta vymedzenie metropolitných regiónov a aglomerácií, ktoré by boli zároveň územiaми pre spracovanie IÚS, tzn. pre čerpanie eurofondov, a trvá na tom, že IÚS majú byť vypracované pre celé územie vyšších územných celkov, potom by malo jasne definovať strategické ciele a opatrenia na ich plnenie pre jednotlivé vyššie územné celky. V tejto súvislosti ÚMS naďalej trvá na tom, že zámer MIRRI SR je pre rozvoj Slovenska a odstraňovanie regionálnych disparít nevhodný.		Pozri vyhodnotenie pripomienky č. 313.
319.	ÚMS	K Prílohe č.1 , časť 3.3. C Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie a nástroje realizácie národnej stratégie, systém monitorovania a hodnotenia vývoja regionálneho rozvoja a určenia merateľných ukazovateľov, spôsobu kontroly ich plnenia, vecný a časový harmonogram realizácie národnej stratégie: ÚMS zásadne nesúhlasí aby vypracovanie PHSR VÚC bolo spájané s integrovanou územnou stratégiou, tzn. aby o strategických a projektových zámeroch miest a obcí rozhodovali zastupiteľstvá VÚC. Zdôvodnenie: PHSR VÚC majú byť vypracované na základe stratégie rozvoja Slovenska a PHRSR miest a obcí tak, aby predstavovali prienik ich vlastných politík, politík centrálnej vlády a politík miest a obcí.	Z	A Pozri vyhodnotenie pripomienky č. 313.
320.	ÚMS	K Prílohe č.1 , časť 3.3. D Priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí, časť 1. Rozvojové národné centrá: ÚMS zásadne nesúhlasí s navrhovanou typológiou regiónov a žiada ju doplniť o jasné vymedzenie metropolitných regiónov, aglomerácií, mestských regiónov, ohrozených území a definovanie priorít ich podpory. Zdôvodnenie: Priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa	Z	A Pozri vyhodnotenie pripomienky č. 313.

		typov regiónov, miest a obcí bola síce v rámci typológie regiónov doplnená o jednu kategóriu: Rozvojové národné centrá (metropolitný región Bratislava – Viedeň, mestské aglomerácie Košice-Prešov, Žilina-Martin a B. Bystrica-Zvolen), ale celkovo navrhovaná typológia regiónov, ktorá by sa mala posudzovať na úrovni doteraz nejasej štruktúry spoločných plánovacích regiónov, však svojou charakteristikou nezodpovedá súčasnemu vymedzeniu VÚC. Toto len potvrdzuje nami presadzovaný návrh na zmenu vymedzenia regiónov pre integrované územné stratégie. Materiál uvádza ako vymedzenie metropolitného regiónu Bratislava – Viedeň. Toto je v rozpore s rozsiahlymi štúdiami eurostatu k metropolitným regiónom v strednej Európe https://www.espon.eu/programme/projects/espon-2013/targeted-analyses/polyce-metropolisation-and-polycentric-development, kde Bratislavský metropolitný región je vymedzený na základe dochádzkových tokov v roku 2011 po Piešťany, Vrábľe a Veľký Meder. Metropolitný región Viedeň bol vymedzený samostatne. Dokonca nástroje na podporu cezhraničného regiónu INTERREG SK-AT, v ktorom území je aj Viedeň, Viedeň vylučujú zo spolupráce. Bez ohľadu na zjavný potenciál spolupráce Bratislava – Viedeň metropolitné regióny je potrebné definovať v rámci SR (podľa vymedzenia v štúdiu prakticky zodpovedá Bratislavskému, Trnavskému a časti Nitrianskeho VUC).		
321.	ÚMS	K Prílohe č.1 , časť 3.3. D Priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí, časť 2. Mestské regióny a aglomerácie využívajúce svoj rastový potenciál: ÚMS zásadne nesúhlasí s nastavenou veľkosťou spoločných plánovacích regiónov ako aglomerácií využívajúcich rastový potenciál (min. 30 000 obyvateľov). Rovnako	Z	A Pozri vyhodnotenie pripomienky č. 313.

		nepovažujeme za postačujúce ani definovanie horskej oblasti na základe hustoty osídlenia. Zdôvodnenie: Podľa nášho názoru je veľkosť SPR nastavená nízko a nereflektuje princípy vymedzenia mestských, resp. metropolitných regiónov (dochádzkové toky za prácou a vzdelaním, hustota osídlenia). Súčasne upozorňujeme, že došlo k úplnému nepochopeniu tejto definície a v rámci jednotlivých VÚC k rôznej definícii SPR, kedy niekde boli ako SPR navrhnuté jednotlivé okresy (TSK) a niekde skupiny okresov (BSK). Preto je nevyhnutné prehodnotiť a zjednotiť tento proces. Súčasne upozorňujeme na Eurostatom vypracovanú definíciu funkčných mestských regiónov. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:European_cities_%E2%80%93_the_EU-OECD_functional_urban_area_definition		
322.	ÚVSR	K uzneseniu vlády Odporúčame do uznesenia vlády SR doplniť úlohu pre podpredsedníčku vlády a ministerku investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR - pripraviť implementačný materiál s konkrétnymi opatreniami pre jednotlivé oblasti spomínané vo vízii s časovým harmonogramom a zodpovednými realizátormi jednotlivých úloh. Odôvodnenie Na priority vízie a stratégie by mali nadväzovať konkrétne implementačné opatrenia vychádzajúce z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 rozčlenené podľa jednotlivých oblastí.	O	N - následným krokom na rozpracovanie Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 bude realizácia bodu B.4. navrhovaného uznesenia vlády SR
323.	ÚVSR	Pripomienka k: Vlastný materiál Sekcia 2.6. II.1 je mimoriadne nekonkrétna. Obzvlášť odseky 3., 4. a 6. sú ciele ku ktorým sa dá dostať mimoriadne veľa cestami a aktuálny štýl textu nezaväzuje štát k žiadnym druhom politík. Bod 4. je tiež správny, no je jasné, ako bude tento smer podporovaný, nakoľko napríklad ohlásená investícia do Volkswagenu nie je smerovaná k nízkouhlíkovej doprave. Odôvodnenie Body v tejto sekcii sú spomenuté mnohokrát v predchádzajúcich dokumentoch, no táto	O	N - následným krokom na rozpracovanie Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 bude realizácia bodu B.4. navrhovaného uznesenia vlády SR

		nekonkrétna formulácia nepodporuje žiadnu novú aktivitu v tvorení politík a ani ich implementácii. Bolo by vhodné načrtnúť cestu, akou sa má verejná politika uberať k deklarovaným cieľom.		
324.	ÚVSR	Pripomienka k: Vlastný materiál Na str. 12 odporúčame nahradiť poznámku pod čiarou č. 17 odkazujúcu na zdroj (https://eua.eu/issues/24:sustainable-development-goals.html), ktorý deklaruje myšlienku v danom odseku. Odôvodnenie: Idea v danom odseku nekorešponduje s obsahom na danom odkaze.	O	A - akceptované, poznámka pod čiarou bola odstránená
325.	ÚVSR	Pripomienka k: Vlastný materiál Na str. 22 sa uvádza, Slovensko vykazuje veľké regionálne disparity v kvalite života jeho obyvateľov, pričom sa odvoláva na HDP na obyvateľa. Odporúčame na regionálne disparity v kvalite života použiť index kvality života, ktorý zverejňuje OECD pod názvom Better Life Index. Odôvodnenie: Kompozícia indexu kvality života priamo doráža regionálne disparity v kvalite života.	O	N - neakceptované, EÚ vykonáva porovnanie regionálnych disparít podľa HDP
326.	ÚVSR	Pripomienka k: Vlastný materiál Na str. 22 v časti Súčasný stav, odporúčame v druhej vete opraviť vyjadrenie HDP na osobu nasledovne: HDP na obyvateľa. Odôvodnenie: HDP sa štandardne uvádza v merných jednotkách na obyvateľa.	O	A - text upravený v zmysle pripomienky.
327.	ÚVSR	Pripomienka k: Vlastný materiál V rámci celého dokumentu sú stanovené cieľové hodnoty indikátorov avšak bez udania zdroja. Odporúčame k cieľovým hodnotám uviesť aj odvolávku na zdroj, z ktorého táto informácia bola čerpaná. Odôvodnenie: Uvádzanie zdroja prispeje k transparentnosti a sprehľadneniu dokumentu.	O	N – použité indikátory boli tvorené v rámci medzirezortnej pracovnej skupiny pod vedením ŠÚ SR a následne boli predmetom MPK k materiálu Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, ku ktorým ÚV SR nevzniesol pripomienku

				tohto typu
328.	ÚVSR	Pripomienka k: Vlastný materiál Na str. 19 autori deklarujú prehlbovanie rozdielov medzi regionálnymi ekonomikami prostredníctvom ukazovateľa HDP na obyvateľa. Odporúčame zvážiť vhodnosť ukazovateľa vo vyššie uvedenom kontexte a nahradiť ho vhodnejším ukazovateľom napr. nezamestnanosť, výška nominálnej mzdy. Odôvodnenie: Ukazovateľ HDP na obyvateľa vyjadrený na úrovni krajov môže podávať skreslenú informáciu o ekonomickom vývoji v danom regióne. Príkladom je Bratislava, ktorej úroveň HDP na obyvateľa dosahuje hodnoty vysoko nad priemerom SR. Je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že k vysokému HDP v Bratislave prispieva časť obyvateľstva, ktorá nemá trvalý pobyt v Bratislave a tým pádom sa nezohľadňuje vo výpočte (v menovateli tohto ukazovateľa).	O	N - neakceptované, EÚ vykonáva porovnanie regionálnych disparít podľa HDP
329.	ÚVSR	Pripomienka k: Vlastný materiál Na str. 19 sa uvádza IUS (Inovation Union Scoreboard) ako index inovačnej výkonnosti. Odporúčame nahradiť indexom EIS (European Innovation Scoreboard). Odôvodnenie: IUS (Inovation Union Scoreboard) je pomenovanie, ktoré sa nepoužíva a bolo nahradené EIS (European Innovation Scoreboard).	O	A - text upravený v zmysle pripomienky.
330.	ÚVSR	Všeobecne k materiálu Dokument do väčšej miery len popisuje situáciu a oblasti z už napísaných stratégií alebo agend. V materiáli chýba detailnejšia analýza a previazanie jednotlivých vybraných ukazovateľov na medzinárodnú úroveň tak, aby bolo možné tieto ukazovatele porovnávať a stanoviť si merateľné ciele. Napr. v návrhu je uvedené, že ekologické poľnohospodárstvo je na 9,5 % územia SR. Bez analytického porovnania tohto ukazovateľa napr. s krajinami EÚ, V4 je veľmi problematické	O	N - pripomienka neakceptovaná, ukazatele slovenského poľnohospodárstva vychádzajú z podkladov poskytnutých od vecne príslušného rezortu

		stanoviť reálne ciele.		
331.	Verejnost'	1.Integrovaný rozvojový program II. Udržateľné využívanie zdrojov - Inovačný index Slovenska: V skratke, príp. v poznámke pod čiarou uviesť aké oblasti a ukazovatele tento konkrétny index posudzuje	O	ČA Inovačný index obsahuje 25 ukazovateľov preukazujúcich inovačnú výkonnosť podnikov a bude uvedené v zátvorke v texte dokumentu.
332.	Verejnost'	1.Integrovaný rozvojový program II. Udržateľné využívanie zdrojov - Rozdiely medzi regionálnymi ekonomikami: Pri vyjadrení rozdielu v absolútnych číslach je ich porovnanie a najmä vývoj pomerne komplikované. Pretrvávajúca disparita je zjavná, vyhodnotiť vývoj však nie je objektívne možné. Optimálne je vyjadriť tieto vzťahy pomerovo (o koľko sa v danom období HDP na obyv. zvýšilo v PE a o koľko v BA + aký podiel dosahovalo HDP na obyv. PE na ten istý ukazovateľ pre BA v roku 2008 a koľko v roku 2016).	Z	N Údaj vychádza zo Správy o realizácii priorít a cieľov Aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky za rok 2017. Zavedený odkaz v poznámke pod čiarou. Pripomienka nedosiahla kvórum viac ako 500 fyzických alebo právnických osôb.
333.	Verejnost'	2.10 III.2. Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunít obcí, miest a regiónov: Prehodnotenie systému financovania miest a obcí na SR (silné lokálne a regionálne ekonomiky musia mať aj infraštruktúrny základ, o ktorý sa vysokou mierou starajú mestá a obce), pretože sú dlhodobo finančne poddimenzované. 2. následne je potrebné aj prehodnotiť súbor kompetencií (vlastných a aj prenesených) ktoré obce a mestá majú a či sú	Z	N Uvedená požiadavka nie je predmetom tohto dokumentu. Pripomienka nedosiahla kvórum viac ako 500 fyzických alebo

		adekvátne.		právnických osôb.
334.	Verejnost'	3 Príloha č. 1 – Agenda SK30 ako Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 3.2 B. Priority a ciele regionálneho rozvoja V prvom odseku poslednú odrážku navrhujeme doplniť nasledovne: • harmonizácia regionálneho a územného rozvoja a ochrany prírody a krajiny. Zdôvodnenie: Ochrana prírody/biodiverzity a krajiny sú prirodzenou súčasťou všetkých nástrojov regionálneho rozvoja, treba ich zdôrazniť aj v tomto dokumente, ktorý je zameraný na udržateľný rozvoj.	O	N Tieto priority vyšli z analýzy pri tvorbe Stratégie regionálneho rozvoja.
335.	Verejnost'	Časť 2.3 I.3 Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie Navrhujeme vložiť nové body: x. Podpora zdravých ekosystémov, zelenej infraštruktúry a riešení inšpirovaných prírodou a rozvoja zelených oblastí a ich systematické začleňovanie do územného plánovania (verejné priestranstvá, infraštruktúra, navrhovanie budov a ich okolia, podpora biologicky rozmanitých mestských/obecných lesov, parkov, záhrad, komunitných fariem, zelených striech, múrov, alejí, mestských lúk, živých plotov a pod.); y. Podpora znižovania používania chemických hnojív a pesticídov v poľnohospodárstve; Zdôvodnenie: Opatrenia sú zahrnuté v Stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (z r. 2020) a v návrhu Globálneho rámca pre ochranu biodiverzity po roku 2020 Dohovoru o biodiverzite. Zelené priestory (vrátane vodných prvkov) sú významné pre ľudské zdravie a blahobyt. Vyhľadávanie prírodného prostredia počas pandémie COVID-19 ukázalo ich význam a hodnotu pre fyzickú a duševnú pohodu ľudí. Zvrátiť je potrebné tiež trend úbytku opeľovačov, EÚ uvažuje o znížení používania chemických pesticídov a ich rizika o 50 %, ako aj o	O	N Predmetná problematika patrí skôr do časti I.5 týkajúca sa ochrany životného prostredia. Pripomienka je nepriamo zohľadnená v texte.

		znížení úniku živín z hnojív o 50 %.		
336.	Verejnost'	Časť 2.4 I.4 Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu Navrhujeme doplniť 2. bod nasledovne: 2. Zlepšiť vymožitelnosť práva, prístup k spravodlivosti pre všetkých a ochranu a podporu ľudských práv, vrátane implementácie opatrení na prevenciu a prekonávanie stereotypov, znevýhodnenia, diskriminácie, či stigmatizácie a účinného boja s environmentálnou kriminalitou; Zdôvodnenie: Environmentálna kriminalita je jednou z hlavných príčin zhoršovania kvality životného prostredia a úbytku biodiverzity.	O	A Bod je uvedený v dokumente, na konci vety bol doplnený text „a účinného boja s environmentálnou kriminalitou.“
337.	Verejnost'	Časť 2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov Navrhujeme doplniť a upraviť bod 12. Nasledovne: 12. Prehodnotiť a zjednodušiť systém chránených území a stupne ochrany a dopracovať zostávajúce programy starostlivosti pre chránené územia; vytvoriť ucelenú prepojenú sieť prírodných a chránených území, prepojených funkčnými ekologickými koridormi; zvýšiť rozlohy bezzásahových území, tvoriacich jadrovú zónu národných parkov do roku 2025 na 50 % a do roku 2030 na 75 % celkovej rozlohy každého národného parku; prísne chrániť aspoň tretinu chránených území (10 % územia), najmä zostávajúce klimaxové lesy a pralesy a ďalšie zachovalé biotopy bohaté na uhlík a schopné odstraňovať uhlík z atmosféry (ako sú rašeliniská, prírodné trávne biotopy, mokrade); • Zabezpečiť účinné spravovanie všetkých chránených území s definovaním jasných cieľov a opatrení v oblasti ochrany a náležite ich monitorovať, • Obnoviť aspoň 15 % degradovaných ekosystémov oproti stavu v roku 2018, najmä tých, ktoré majú najväčší potenciál zachytávať a ukladať uhlík a zabrániť vplyvu prírodných katastrof, resp. ho znížiť, • Zabrániť	O	N Predmetnú problematiku riešia vecne príslušné rezortné stratégie.

		zhoršení trendov a stavu v prípade akýchkoľvek biotopov a druhov a zabezpečiť, aby sa prinajmenšom 30 % druhov a biotopov, ktorých stav v súčasnosti nie je priaznivý, dostalo do uvedenej kategórie alebo vykazovalo výrazný pozitívny trend. Zdôvodnenie: Uvedené zmeny sú súčasťou Stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, ktoré bude musieť realizovať každá členská krajina. Posledný bod navrhujeme doplniť nasledovne: Nastaviť strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) tak, aby všetky platby a opatrenia prispeli k čo najlepšej ochrane životného prostredia, k ochrane pôdy, biodiverzity, adaptácii na zmenu klímy ako aj k manažmentu krajiny celkovo. Zdôvodnenie: Oblasť poľnohospodárstva je nedostatočne rozpracovaná na to, že má významný vplyv na životné prostredie, biodiverzitu, kvalitu potravín, záber pôdy atď.		
338.	Verejnost'	Časť 2.7 II.2 Dobudovať infraštruktúru inovačne založenej zelenej ekonomiky Navrhujeme upraviť 2. odsek nasledovne: 2. Budovať nízko-emisný dopravný a logistický systém, posilňujúci hospodársku sebestačnosť a rozvoj potenciálu regiónov a zabezpečujúci migračnú priepustnosť krajiny pre živočíchy i bezpečnosť účastníkov premávky pred kolíziami so zverou; Zdôvodnenie: V nadväznosti na kap. 2.5 I.5 „Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov“, bod 12, je nevyhnutné zabezpečiť ekologickú konektivitu v krajine, ale aj bezpečnosť dopravnej infraštruktúry zohľadňovaním migračných koridorov živočíchov, budovaním podchodov, nadchodov (zelených mostov, ekoduktov) a pod. Je to v súlade s prioritami EÚ i makroregionálnych stratégií, vrátane Dunajskej stratégie.	O	ČA Do textu bola pridaná zátvorka s textom „pri zabezpečení migračnej priepustnosti krajiny“
339.	Verejnost'	D. Priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov	Z	N

		regiónov, miest a obcí - 1. Rozvojové národné centrá alebo 2. Mestské regióny a aglomerácie využívajúce svoj rastový potenciál: Zohľadnenie postavenia Bratislavského kraja ako rozvinutého európskeho regiónu, kvôli výške HDP kraja, čo ovplyvňuje jeho menšiu výšku podpory z európskych fondov v porovnaní s inými krajinami SR		SR v rámci prípravy legislatívy EÚ dlhodobo negociuje možnosť získania podpory pre rozvinutejší región, pričom táto legislatíva je kompromisom všetkých členských krajín. Pripomienka nedosiahla kvórum viac ako 500 fyzických alebo právnických osôb.
340.	Verejnosc'	D. Priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí 4. Regióny, mestá a obce s dominanciou prírodných a kultúrnych chránených území Prvý odsek navrhujeme doplniť nasledovne: Vymedzenie: Regióny, mestá a obce na území ktorých sa nachádzajú chránené územia, napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti, prírodné rezervácie, národné prírodné rezervácie, chránené areály, prírodné pamiatky, chránený krajinný prvok, chránené vtáčie územie a územie medzinárodného významu vo výmere vyššej ako 30 % územia regiónu, mestá alebo obce alebo pamiatkovo chránené územia a komplexy (napr. pamiatková zóna, mestská pamiatková rezervácia, prírodná pamiatka). Zdôvodnenie: Dôležité je upozorniť na existenciu území medzinárodného významu (lokality svetového kultúrneho a prírodného dedičstva, mokrade medzinárodného významu, lokality významné pre sťahovavé druhy živočíchov ako sú netopiere, vodné vtáky, či biosférické rezervácie.	O	A Doplnený text v zmysle pripomienky.

341.	Verejnost'	Hromadná pripomienka organizácií OZ PRONATUR, Nadácia Aevis, Jantárová cesta, o.z., SOSNA o.z., Aevis n.o. k návrhu nelegislatívneho všeobecného materiálu Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 (legislatívny proces č. LP/2020/553; rezortné číslo 0098/2020/OSP-1), ktorý bol na medzirezortné pripomienkové konanie (portál SLOV-LEX) predložený Úradom podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu dňa 13.11.2020 – https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2020/553 A. Pripomienky k jednotlivým bodom návrhu nelegislatívneho všeobecného materiálu: 1. k časti 2.5, I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov V navrhovanej časti 2.5 I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov žiadame bod „1. Ochranu a zveľaďovanie prírodných zdrojov vrátane zabezpečenia stability a zdravia ekosystémov a ich služieb a premietnutie opatrení adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy do všetkých rezortných strategických dokumentov a dokumentov rozvoja obcí a regiónov ako nadradený verejný záujem (napr. v plánovaní dopravy, energetike, územnom plánovaní, vodnom hospodárstve, pôdohospodárstve, lesníctve, cestovnom ruchu, v celkovej starostlivosti o krajinu a iné)“ upraviť nasledovne „Ochranu a zveľaďovanie prírodných zdrojov vrátane zabezpečenia stability a zdravia ekosystémov a ich služieb a premietnutie opatrení adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy do všetkých rezortných strategických dokumentov a dokumentov rozvoja obcí a regiónov ako nadradený verejný záujem (napr. v plánovaní dopravy, energetike, územnom plánovaní, vodnom hospodárstve, pôdohospodárstve, lesníctve, udržateľnom cestovnom ruchu, v celkovej starostlivosti o krajinu a iné)“ .; Pripomienka je zásadná. 2. k časti 2.6, II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík V navrhovanej časti	Z	A A) Pripomienka č.1: Pripomienka akceptovaná a zapracovaná s úpravou podľa požiadaviek MŽP SR „Zabezpečiť ochranu a zveľaďovanie prírodných zdrojov vrátane zabezpečenia stability a zdravia ekosystémov a ich služieb a premietnutie adaptačných a mitigačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy do všetkých rezortných strategických dokumentov a dokumentov rozvoja obcí a regiónov ako nadradený verejný záujem (napr. v plánovaní dopravy, energetike, územnom plánovaní, vodnom hospodárstve, pôdohospodárstve, lesníctve, udržateľnom cestovnom ruchu, v celkovej starostlivosti o krajinu a iné)“ A – Pripomienka č. 2
------	------------	---	---	---

	2.6, II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík žiadame bod 5. „Podporiť rozvoj kreatívneho priemyslu osobitne vo väzbe na zvýšenie pridanej hodnoty v priemysle a cestovnom ruchu“ upraviť nasledovne „Podporiť rozvoj kreatívneho priemyslu osobitne vo väzbe na zvýšenie pridanej hodnoty v priemysle a udržateľnom cestovnom ruchu“ Pripomienka je zásadná. 3. k časti 2.6, II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík V navrhovanej časti 2.6, II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík žiadame bod 7. „Využiť prevenciu a adaptáciu na zmenu klímy pre vývoj a výrobu nových produktov technológií, procesov a služieb v sektore pôdohospodárstva, priemyselnej výroby, či cestovného ruchu“ upraviť nasledovne „Využiť prevenciu a adaptáciu na zmenu klímy pre vývoj a výrobu nových produktov technológií, procesov a služieb v sektore pôdohospodárstva, priemyselnej výroby, či udržateľného cestovného ruchu“ B. Návrh nových bodov návrhu nelegislatívneho všeobecného materiálu: 1. k časti 2.8 II.3 Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík V navrhovanej časti 2.8 II.3 Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík žiadame doplniť ďalší bod 15 „Podporovať rozvoj udržateľného cestovného ruchu, najmä prírodného cestovného ruchu, ekologického cestovného ruchu (napr. pozorovanie zvierat, interpretácia hodnôt a pod.)“ a ďalšie body v dokumente následne prečíslovať. Pripomienka je zásadná. Odôvodnenie k všetkým predchádzajúcim pripomienkam a návrhom: Ekoturizmus a ďalšie prírode blízke druhy a formy udržateľného cestovného ruchu (napr. prírodný cestovný ruch, ekologický cestovný ruchu a.i.) zaisťujú dlhodobú ochranu a uchovanie prírodných, kultúrnych a sociálnych zdrojov a prispievajú pozitívnym a spravodlivým spôsobom k hospodárskemu rozvoju a blahobytu ľudí žijúcich a pracujúcich v chránených oblastiach ako aj v ich	Pripomienka akceptovaná a zapracovaná s úpravou podľa požiadaviek MK SR, MPRV SR. „Podporiť rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu osobitne vo väzbe na zvýšenie pridanej hodnoty v pôdohospodárstve, priemysle a udržateľnom cestovnom ruchu“ A – Pripomienka č. 3 Pripomienka akceptovaná a zapracovaná v zmysle pripomienky. B) Pripomienka č. 1 Pripomienka akceptovaná a zapracovaná v zmysle pripomienky.
--	---	--

		bližšom či vzdialenejšom okolí. Podľa UNWTO udržateľný cestovný ruch plne zohľadňuje svoje vlastné súčasné a budúce hospodárske, sociálne a environmentálne vplyvy a rieši potreby návštevníkov, odvetvia, prostredia ako aj hostiteľských spoločností. Zároveň priamo napomáha pri implementácii cieľov udržateľného rozvoja (Agenda 2030). Vo svete sa stáva trendom, že jednotlivé krajiny zavádzajú kritériá a vytvárajú podmienky pozitívne ovplyvňujúce udržateľný cestovný ruch práve kvôli jeho spoločenskému prínosu, rozvoju miestnych komunít a pozitívnym dopadom na manažment krajiny a ochranu životného prostredia. Preto by sme aj na Slovensku v najbližších rokoch mali rovnako dávať do popredia práve takéto druhy a formy udržateľného cestovného ruchu, aktívne vytvárať podmienky pre ich rozvoj a rovnako ich aktívne podporovať a propagovať. Všetky pripomienky majú charakter zásadnej pripomienky. V prípade, že Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu nevyhoví pripomienke, žiadame uskutočnenie rozporového konania, na ktoré budú písomne pozvaní nižšie uvedení zástupcovia organizácie OZ PRONATUR a Aevis n.o.: Zuzana Okániková, Prof. Sárú 24, 974 01 Banská Bystrica, info@ozpronatur.sk Tomáš Vida, 9. mája 30, 97401 Banská Bystrica, tomas.vida@aevis.org Rastislav Mičaník, Nad Laborcom 36, 07101 Michalovce,		
342.	Verejnosc'	I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce: S touto témou taktiež súvisí pretrvávajúci modernizačný dlh v školskej infraštruktúre na všetkých úrovniach - jeho znižovanie je predpokladom poskytovania kvalitného vzdelávania.	Z	A Doplnený text v zmysle zásadnej pripomienky APZ.

343.	Verejnost'	I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce: Z hľadiska dostupnosti kvalitnej výchovy a vzdelávania chýbajú opatrenia na zvýšenie/optimalizáciu kapacít školskej infraštruktúry najmä na úrovni materských a základných škôl.	Z	A Doplnený text v zmysle zásadnej pripomienky APZ.
344.	Verejnost'	II.3 Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík: Chýba záujem podporiť opatrenia na znižovanie energetickej náročnosti budov.	Z	A V časti II.3, bod 3) je uvedené „Pripraviť cestovnú mapu na znižovanie emisnej a energetickej náročnosti ekonomiky..“ Zároveň v súčasnosti je v príprave Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov.
345.	Verejnost'	K vlastnému materiálu v časti Integrovaný rozvojový program I. – Ochrana a rozvoj zdrojov, kapitola 2.2./ I.2. V časti Integrovaný rozvojový program I. – Ochrana a rozvoj zdrojov, v kapitole „2.2./ I.2. Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce“ žiadame upraviť bod. 6 nasledovným spôsobom: „6: Zaviesť flexibilnejší systém získavania kvalifikácií, podporiť vzdelávanie v pracovnom prostredí poskytovaného podnikmi vo všetkých druhoch škôl, zvýšiť kvalitu odborného stredoškolského vzdelávania a zaviesť individuálne vzdelávacie účty na podporu vzdelávania dospelých;“. Odôvodnenie: Doplnenie v uvedenej časti navrhujeme pre dosiahnutie kľúčovej zmeny v oblasti rozvoja sociálneho kapitálu, nakoľko považujeme odborné vzdelávanie a výchovu mladých ľudí za jednu z kľúčových priorít	Z	A Text upravený v zmysle pripomienky a dodatočnej pripomienky MŠVVŠ SR.

		pre udržateľný rozvoj priemyslu, remesiel a služieb v podmienkach nastupujúcej digitálnej ekonomiky.		
346.	Verejnosť	K vlastnému materiálu v časti Integrovaný rozvojový program III. Rozvoj komunit, pre zlepšenie analyzovaného stavu podkapitola 11./III.3. V časti Integrovaný rozvojový program III. Rozvoj komunit, pre zlepšenie analyzovaného stavu v podkapitole 11./III.3 Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit“ žiadame doplniť samostatnú časť v nasledovnom znení: „V oblasti školstva: 1. Podporiť úzku spoluprácu stredných odborných škôl s profesijnými cechmi a združeniami, združujúcimi zamestnávateľov v rôznych odvetviach, prostredníctvom budovania nadpodnikových vzdelávacích centier, aby sa posilnila dostupnosť, materiálne aj personálne zabezpečenie praktického vyučovania. 2. Zriadiť centrá odborného vzdelávania v regiónoch so špičkovým vybavením pre spoločensky potrebné remeslá, ktoré budú poskytovať sekundárne aj terciárne vzdelávanie v remeslách. 3. Zaviesť centrálné, celoštátne riadené, transparentné prijímacie pohovory na stredné školy v elektronickej forme a motivačne nastaviť potrebnú úroveň výsledkov pre kvalifikovanie sa žiaka na štúdium na gymnáziu. Toto nastavenie aplikovať rovnako v 1. aj v 2.kole prijímacích pohovorov a dodržať aj v 2.kole nastavené plány výkonov stredných škôl. 4. Motivačným mzdovým hodnotením pre majstrov odbornej výchovy zabezpečiť, aby sa do vzdelávania zapájali aj skutoční odborníci z praxe a vytvoriť podmienky, aby sa tieto osoby mohli pedagogicky vzdelávať popri zamestnaní (náhrady mzdy počas obdobia vzdelávania, vytvorenie študijných odborov na vysokých školách). 5. Vytvárať podmienky v	Z	A Text doplnený v zmysle pripomienky.

		materských a základných školách pre budovanie vzťahu k manuálnej práci u detí a povzbudzovať ich v rozvoji technického nadania a zručností, ktoré preukážu. Záujem detí je potrebné podporiť aj celoplošnou propagáciou remeselných povolání v médiách.“. Odôvodnenie: Považujeme odborné vzdelávanie a výchovu mladých ľudí za jednu z kľúčových priorít pre udržateľný rozvoj priemyslu, remesiel a služieb v podmienkach nastupujúcej digitálnej ekonomiky. Pre naplnenie tejto priority je nevyhnutné zamerať sa primárne na zefektívnenie systému odborného vzdelávania v technických smeroch a na vytvorenie kvalitného vzdelávacieho prostredia pre všetky deti a študentov.		
347.	Verejnost'	Kapitola 1. Integrovaný rozvojový program I. Ochrana a rozvoj zdrojov Časť Súčasný stav: prírodný kapitál Navrhujeme preformulovať odsek: Environmentálne záťažé sú zlým dedičstvom pre nasledujúce generácie. Z 1963 evidovaných environmentálnych záťaží. Na Slovensku 883 pravdepodobných environmentálnych záťaží, 314 potvrdených a 807 sanovaných resp. rekultivovaných lokalít (zdroj enviroportál). V rokoch 2009-2015 bolo preskúmaných 141 záťaží a sanovaných 19 a v rokoch 2015 - 2021 prebehla alebo prebieha prieskum na 102 a sanácia na 51 lokalitách - tak, aby druhá a tretia veta dávali zmysel. 11. odsek navrhujeme upraviť nasledovne: Napriek relatívne vysokému podielu chránených území na celkovej rozlohe Slovenska (37,4 %) iba na veľmi malej časti 1,75 % územia je príroda ponechaná bez zásahov a spôsob hospodárenia v národnýchchránených parkoch a CHKO sa nelíši od využívania iných území. Na túto výzvu reagovalo aj programové vyhlásenie Vlády SR SR na roky 2020-2024 s cieľom zvýšiť rozsah bezzásahových území v národných parkoch. Zdôvodnenie: Spresnenie terminológie (chránené môžu byť aj	O	ČA Text bol upravený v zmysle pripomienok rezortu MŽP SR.

		mestské parky, ale v tomto prípade ide o národné parky) a vynechanie zdvojenej skratky SR v poslednej vete. Navrhujeme doplniť nový odsek nasledovného znenia: Potrebné je poukázať aj na nepriaznivý stav v ochrane biodiverzity s využitím napr. Správy o stave biotopov a druhov európskeho významu za obdobie rokov 2013-2018 v SR, dostupné na: http://www.sopsr.sk/natura/dokumenty/Monografia_reporting_art17_2013_2018.pdf Zdôvodnenie: Dokument sa vyhol nepriaznivému stavu v ochrane biotopov a druhov, ktoré je potrebné tiež riešiť.		
348.	Verejnosc'	Obec Kvakovce víta pripravovaný materiál, ale nemôžeme súhlasiť s tým, že táto stratégia vôbec nespomína cestovný ruch. Sú zaostalé regióny, kde sa rozvoj cestovného ruchu dokáže priamo vytvoriť pracovné miesta, zvýšiť kvalitu života miestnych ľudí. Aj preto navrhujeme, aby do tohto materiálu bola zapracovaná vodná turistika, špeciálne Rozvoj prírodného potenciálu vodných nádrží na Slovensku, ako VN Domaša, Liptovská Mara, Zemplínska Šírava a Oravská priehrada. Všade vo svete sú vodné nádrže a jazerá významnými ťahúňmi miestnej regionálnej ekonomiky. Aj preto sme presvedčení, že Vízia a stratégia rozvoja Slovenska musí obsahovať zmienku o rozvoji prírodného potenciálu vodných nádrží, kde je potrebné vybudovať a opraviť základnú turistickú infraštruktúru.	Z	ČA V časti II.3 Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík, str. 19, sa v bode 8 uvádza cestovný ruch nasledovne: „Maximalizovať pokrytie domáceho dopytu po produktoch a službách vlastnou regionálnou produkciou, predovšetkým v oblasti potravinárskej produkcie, energetike, a oblasti služieb vrátane udržateľného cestovného ruchu“. A zároveň bol na základe pripomienok Verejnosti zapracovaný nový bod „Podporovať rozvoj udržateľného cestovného ruchu, najmä prírodného cestovného ruchu, ekologického cestovného ruchu (napr. pozorovanie zvierat,

				interpretácia hodnôt a pod.)“:Vízia a stratégia dáva jasný rámec toho, čo Slovensko má vykonať. Konkrétne priority v oblasti cestovného ruchu sú záležitosťou vecne príslušného rezortu.
349.	Verejnosť	V dokumente chýbajú merateľné a konkrétne kvantifikované parametre východiskového stavu a ich porovnanie voči iným krajinám EÚ a sveta. Dokument preto neobsahuje objektívne zhodnotenie súčasného stavu v SR na základe faktov. IstroAnalytica preto požaduje tieto fakty a porovnanie s inými krajinami doplniť ku každej priorite a opatreniu v dokumente.	Z	N Tieto parametre sú záležitosťou stratégiei vecne príslušných rezortov. Pripomienka nedosiahla kvórum viac ako 500 fyzických alebo právnických osôb.
350.	Verejnosť	V dokumente nie sú stanovené cieľové konkrétne merateľné parametre pri jednotlivých prioritách a opatreniach. To znamená, že: a. Nie je možné posúdiť, či navrhované priority a opatrenia sú správne zadefinované a reálne, a či sú dostatočne ambiciózne vzhľadom na uvažované investície. b. Nie je možné kontrolovať obsahové plnenie jednotlivých priorít a opatrení. c. Nie je možné určiť alokáciu potrebných investičných a prevádzkových zdrojov na realizáciu priorít a opatrení. IstroAnalytica preto požaduje uvedené chýbajúce parametre doplniť do dokumentu.	Z	N Pripomienka je duplicitná k pripomienke č. 349. Pripomienka nedosiahla kvórum viac ako 500 fyzických alebo právnických osôb.
351.	Verejnosť	Vlastný materiál 2. Úvod Medzi odseky 4 „Tieto dokumenty vyústili do kľúčového dokumentu...“ a 5 „Vláda SR začala implementovať Agendu 2030 prijatím dokumentu...“ navrhujeme vložiť nový odsek nasledovného	O	N Odkaz na stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity rieši vecne príslušná

		zenia: Následne boli vydané ďalšie strategické dokumenty ako Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 Prinavrátanie prírody do našich životov. S odkazom pod čiarou: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, COM(2020) 380 final, 20. mája 2020 Časť Zapojenie širokej verejnosti Navrhujeme nasledovnú úpravu druhého odseku: Národné priority Agendy 2030 schválené uznesením vlády SR č. 273/2018 boli vypracované širokým participatívnym procesom, do ktorého sa zapojila nielen verejná správa, ale aj súkromná sféra, akademická obec a mimovládne organizácie. Široká verejnosť bola zapojená aj do procesu tvorby nadväzujúceho dokumentu „Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030“. Do tvorby tohto dokumentu však zasiahlo niekoľko nových faktorov – prijatie Európskej zelenej dohody a ďalších strategických materiálov na európskej úrovni, pandémie koronavírusu a nová politická situácia po voľbách vo februári 2020. Zdôvodnenie: Od obdobia prípravy návrhu Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - Slovensko 2030 boli vydané na úrovni EÚ ďalšie významné strategické dokumenty, ktoré budú určovať kroky nielen jednotlivých sektorov, ale aj vlády SR na najbližších 10 rokov. Časť Európska zelená dohoda Navrhujeme doplniť spojku „a“ do 5. odrážky: • Zachovanie a obnova ekosystémov a biodiverzity		stratégia rezortu. Navrhovaný text bol doplnený na základe zásadnej pripomienky Splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti.
352.	ZMOS	3. Kapitola: Integrovaný rozvojový program III. – Rozvoj komunití: Súčasný stav na strane 24: doplniť v treťom odseku vetu: Na druhej strane vo vidieckych obciach žije zvyšných 46% obyvateľov je potrebné zamerať sa na dostupnosť verejných služieb, čím podporím obmedzenie mobility obyvateľov komunity a využívanie miestnych verejných služieb a trávenie	Z	A Text doplnený v zmysle pripomienky.

		voľného času v komunite. Nové znenie tretieho odseku bude znieť: Ďalším z kľúčových faktorov kvality života je dostupnosť služieb a v rámci nej fyzická a dopravná dostupnosť. V slovenských mestách všetkých kategórií žije približne 54 % obyvateľov (európsky priemer je až 70 %), ale je v nich koncentrovaných až 79 % pracovných príležitostí, čo podmieňuje vysokú vynútenú mobilitu obyvateľstva. Na druhej strane v obciach žije zvyšných 46% obyvateľov je potrebné zamerať sa na dostupnosť základných verejných služieb, čím obmedzíme mobilitu obyvateľov komunity, podporíme využívanie miestnych verejných služieb a trávenie voľného času v komunite. Odôvodnenie: Zabezpečením základných služieb v obci, kde žije približne 46% obyvateľstva podporíme fyzickú dostupnosť služieb, v niektorých obciach aj základných služieb, ktoré nie sú samozrejmosťou, napr.: predajňa potravín. Podporíme tým aj trávenie voľného času a využívanie verejných služieb v obci, a tým aj celkovej kvalite života obyvateľov obce, čo bude aj pozitívny dopad na dopravnú mobilitu.		
353.	ZMOS	Kapitola 2.9 III.1. Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy, na strane 24 v prvom odseku nahradiť termín „partnerskej inter-komunálnej spolupráce“ za termín „mediobecnnej spolupráce“. Odôvodnenie: Ide o terminologické spresnenie a zaužívaný termín, ktorý sa u nás používa na vyjadrenie jednej z foriem spolupráce medzi obcami na základe zákona o obecnom zriadení č. 369/1990 Z.z., a to mediobecná spolupráca.	Z	N Text bol upravený na základe zásadnej pripomienky Splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti. Rozpor odstránená dňa 11.12.2020.
354.	ZMOS	V kapitole 2.10 III.2. Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunít obcí, miest a regiónov, v prvom odseku na strane 25 doplniť: „pre systematickú podporu mediobecnnej spolupráce tak v oblasti spoločného výkonu	Z	A Text upravený v súlade s touto

		originálnych kompetencií, ako aj v prostredí spoločného výkonu verejnoprospešných činností, čo v sebe prinesie benefity v podobe podpory lokálnej hospodárskej politiky, priameho dosahu samospráv na efektívnejšie zabezpečovanie verejnoprospešných činností a teda mnohých verejných služieb“. V tomto odseku vypustiť: „kompetencie a zodpovednosti samospráv“. Nové znenie odseku 1 bude: „1. Prepojiť odvetvové politiky štátu, zaviesť nástroje pre systematickú podporu medziobecnej spolupráce tak v oblasti spoločného výkonu originálnych kompetencií, ako aj v prostredí spoločného výkonu verejnoprospešných činností, čo v sebe prinesie benefity v podobe podpory lokálnej hospodárskej politiky, priameho dosahu samospráv na efektívnejšie zabezpečovanie verejnoprospešných činností a teda mnohých verejných služieb v záujme posilnenia ekonomickej udržateľnosti územných komunít vybudovaním silných miestnych a regionálnych ekonomík založených aj na princípoch obehového hospodárstva;“ Odôvodnenie: Posilnením ekonomickej udržateľnosti komunít, a tým aj miest a regiónov je medziobecná spolupráca tak v oblasti spoločného výkonu originálnych kompetencií, ako aj v prostredí spoločného výkonu verejnoprospešných činností.		a ostatnými pripomienkami MPK
355.	ZMOS	V kapitole 2.11 III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunít doplniť nové znenie odseku na konci kapitoly, na strane 28, v tomto znení: V oblasti digitálnej infraštruktúry: 1. Mimoriadne dôležitá je podpora eGovernmentu v kombinácii s kybernetickou bezpečnosťou a agendou smart, ktorú je potrebné vnímať ako kombináciu „gazdovského“ rozumu s informačno-komunikačnými	Z	A Text zaradený do bodu III.3 Technická infraštruktúra.

		technológiami. 2. Okrem toho digitálne infraštruktúra je jedným z nástrojov, ktoré môžu výrazne prispieť k rozsahu a kvalite služieb napríklad v oblasti cestovného ruchu, ale aj samotnej práce na platforme „big data“, ktorá umožňuje optimálne nastavovanie rozhodovacích procesov, kontrol úspešnosti verejných politík a nastavovania prvkov benchmarkingu v rámci komunálneho manažmentu. Odôvodnenie: Zabezpečenie dostupnosti a udržateľnosti kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit si vyžaduje kvalitné a fungujúce služby v digitálnej oblasti. Digitálna infraštruktúra je výzvou, s ktorou sa musia komunity vysporiadať a integrovať ju do všetkých oblastí svojho výkonu kompetencií.		
356.	ZMOS	V kapitole 2.9 III.1. Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy, na strane 24: vložiť nový bod pod číslom 2 v tomto znení: 2. Dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy potrebujeme vnímať v rámci doterajšej aplikačnej praxe a na základe dvadsať ročných skúseností od reformy verejnej správy. Ukazuje sa, a aplikačná prax to potvrdzuje, že Slovensko potrebuje integrovaný model verejnej správy a zmysluplnú decentralizáciu. Na základe toho sa ako mimoriadne efektívne východisko, okrem zavedenia integrovaného modelu verejnej správy a nevyhnutných modernizačných procesov v rámci miestnej územnej samosprávy a regionálnej samosprávy ukazuje aj potreba systematickej medziobecnej spolupráce. Práve tento koncept garantuje dostupnosť aj efektívnosť verejnej správy, pričom parametre transparentnosti je možné umocniť v optimálnom nastavení administratívneho riadenia v prostredí samospráv. Optimalizácia fungovania verejnej správy na všetkých úrovniach riadenia vrátane národnej, regionálnej a miestnej úrovne, ako aj	Z	A Text bol doplnený v zmysle pripomienky a bol vytvorený nový bod 3 v časti III.1.

		optimalizácia štátnej správy na miestnej a regionálnej úrovni. Základom optimalizácie fungovania na miestnej úrovni je medziobecná spolupráca, jej systematická podpora, zriadenie tzv. centier zdieľaných služieb a odstupňovanie kompetencií medzi miestnymi samosprávami; Pokračovať v prečíslovaní súčasných bod, t. j. súčasný bod 2 bude bodom 3. Legislatívne, inštitucionálne a kapacitne posilniť integrovaný územný manažment založený na adresných rozvojových stratégiách na regionálnej a miestnej úrovni, vytvorených na báze multi-sektorového partnerstva (napríklad využitím princípu CLLD, všade tam, kde je to možné), vychádzajúc z integrácie problematiky ekonomického, regionálneho a územného rozvoja v rámci nového Zákona o rozvoji, zákona o výstavbe a premietnutia stratégie Slovensko 2030 do štruktúry Operačného programu Slovensko; od súčasného bodu 2 poposúvať poradie nasledujúcich bodov až po bod 5: Zvýšiť efektívnosť a stabilizovať investičnú politiku najmä prostredníctvom: ... Odôvodnenie: Základom efektívneho fungovania verejnej správy je fungovanie všetkých jej úrovni riadenia. Zlepšenie dostupnosti, transparentnosti a efektívnosť verejnej správy si vyžaduje modernizáciu úrovne miestnej územnej samospráv, ako optimalizáciu nastavenia fungovania samosprávy a štátnej správy na miestnej a regionálnej úrovni.		
357.	ZMOS	V kapitole 3 Príloha č. 1– Agenda SK30 ako Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, na strane 33 v časti D. Priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí. V tejto časti sa uvádzajú päť typov špecifických území - špecifické typy strategicko-plánovacích regiónov. Strategicko-plánovacie regióny boli vytvorené aj v niektorých samosprávnych krajoch (regiónoch) na účely	Z	N Toto vymedzenie „území“ nie regiónov, sa nevzťahuje k definovaniu strategicko-plánovacích regiónov , čo zakladá možnosť cielenejšej podpory aj na úrovni obcí a mikroregiónov.

		implementácie Integrovaných územných stratégií (IÚS) v krajocho. Je tu potrebné definovať postavenie a vymedzenie týchto piatich strategicko-plánovacích regiónov a strategicko-plánovacích regiónov už vytvorených v rámci IÚS, či sa jedná o rovnaké typy strategicko-plánovacích regiónov alebo rôzne – odlišné možnosti využívania dostupných nástrojov a zdrojov a oprávnenosti aktivít v IÚS a samotnom regionálnom rozvoji.		Jednotlivé obce, mikroregióny môžu byť zároveň súčasťou viacerých kategórií a byť podporené v rámci priorit pre viaceré kategórie. Problematika SPR bude ošetrená v novej legislatíve. Rozpor odstránená dňa 11.12.2020.
358.	ZMOS	V úvodnej kapitole Dlhodobá stratégia pre vládu a samosprávy doplniť na konci druhého odseku na strane 7 vetu: Zároveň podľa uvedeného zákona je Národná stratégia regionálneho rozvoja pri uplatnení partnerstva, vypracovaná a aktualizovaná na základe aktuálnych programov rozvoja vyšších územných celkov, aktuálnych programov rozvoja obcí a aktuálnych spoločných programov rozvoja obcí. Nové znenie druhého odseku bude znieť: Slovensko 2030 preto plní aj funkciu Národnej stratégie regionálneho rozvoja podľa zákona o regionálnom rozvoji č. 539/2008 Z.z. a je základným východiskom pre regionálnu a miestnu samosprávu pri spracovaní ich programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Zároveň podľa uvedeného zákona je Národná stratégia regionálneho rozvoja pri uplatnení partnerstva, vypracovaná a aktualizovaná na základe aktuálnych programov rozvoja vyšších územných celkov, aktuálnych programov rozvoja obcí a aktuálnych spoločných programov rozvoja obcí. Odôvodnenie: Okrem faktu, že národná stratégia je základným východiskom pre regionálnu a miestnu samosprávu pri spracovaní ich programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je dôležité pri	Z	A Text doplnený v zmysle pripomienky.

		tvorbe stratégií vychádzať z územného princípu „zdola-nahor“, čo v praxi znamená, že stratégie na vyššej úrovni riadenia vychádza zo stratégie na nižšej úrovni riadenia, čo je zakotvené aj v zákone o podpore regionálnom rozvoji č. 539/2008 Z.z. (paragraf 6, ods. 2): Ministerstvo investícií zabezpečuje vypracovanie a aktualizáciu národnej stratégie pri uplatnení partnerstva, pričom využíva aktuálne programy rozvoja vyšších územných celkov, aktuálne programy rozvoja obcí a aktuálne spoločné programy rozvoja obcí.		
359.	ÚJDSR	Odoslané bez pripomienok		
360.	ÚNMSSR ÚVSR	Odoslané bez pripomienok		
361.	ÚPVSR	Odoslané bez pripomienok		
362.	MSSR - Sekcia legislatívy	Odoslané bez pripomienok		
363.	GPSR	Odoslané bez pripomienok		
364.	PMÚSR	Odoslané bez pripomienok		
365.	NBÚ	Odoslané bez pripomienok		
366.	KOZSR	Odoslané bez pripomienok		
367.	MHSR	Odoslané bez pripomienok		

Vysvetlivky k použitým skratkám v tabuľke:

O – obyčajná

Z – zásadná

ČA – čiastočne akceptovaná